

Kansanääni

Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta

Nro 2/20, maaliskuu-huhtikuu 2020, 19. vuosikerta, irtonumero 2 €

Suurpääoma maksakoon koronalaskun - hävittäjähanke seis!

Työkansa ja pandemia. s.2
Verorahoitteista osingonjakoa. s.3
TES-kierros koronan varjossa. s.4
Talouden koronaviruksen s.5
Uusliberalismi vaarantaa terveytesi. s.6

Mitä pandemiasta voi sanoa s.7
Mihin mennään? s.9
Historiallisesta materialismista s.14
Öljykriisi maailmalla. s.17

Väki osallistui viime vapunpäivänä (-19) Helsingin vapuparssille. Korona ei pysäyttä marssiperinnettä. Venäjällä joissain kaupungeissa vappuprotestit on siirretty syksyyn.

Jo ennen koronaa osakemarkkinat olivat "ylikuumentuneet". Edessä oli pörssiromahdus, jota korona joudutti. Tämä on markkinatalouden liikatuotantopula, jota hoidetaan kapitalistisin keinoin. Luodaan varatyövoimaa ja hävitetään kilpailijoita markkinoilta. Korona paljasti uusliberalistisen kapitalismin heikkouden. Kriisimaissa heikennetyt julkiset terveyspalvelut eivät kestäneet koronan painetta. On palautettava julkinen terveydenhuolto, yhteiskunnan sääntely ja varautuminen kriisitilanteisiin. On luovuttava hävittäjähankinnoista ja otettava pääomapiirien voitot julkiseen käyttöön. Laskun siirtäminen kansan maksettaviksi on estettävä.

Sivut 2, 3, 4, 5, 6 ja 7

TES-kierrosta jatketaan edelleen koronan varjossa

Postin väki taisteli näkyvästi tavoitteidensa puolesta. Ihmiset olivat tietoisia postilaisten tavoitteista

TES-sopimukset on lähes sovittu. Palkkalinja noudattelee Teknologiateollisuuden pääavausta 3,3 % kahdelle vuodelle. Työntekijöille tämä sopimus on tappiollinen. Rakennusalalla korotus oli vain 2,9 %. Siellä myös sovittiin lauseke, joka ennakoiki koronan varjolla mahdollisuutta kaikkialla yleiseen palkanalennukseen. Tulee puolustaa TEHY:n vaatimusta naisten palkkojen korjaamiseksi. Hoitohenkilökunta ja kaupan työntekijät tarvitsevat koronalisän. Tulee taistella, että kaikki lomautetut pääsevät takaisin töihin.

Katso sivu 4

V.I.Lenin muistetaan Lokakuun vallankumouksesta

Neuvostohallitus toimi maaliskuuhun 1918 saakka Smolnassa ennen muuttoa Moskovaan. Kuvassa Leninin työhuone Smolnassa Pietarissa.

V.I.Leninin syntymästä tuli 22.4.2020 150 vuotta. Kapitalistisista maista Venäjällä yhteiskunnan ristiriidat kärjistyivät eniten. Lenin omaksui Marxin ja Engelsin tieteellisen sosialismin ja kehitti sitä edelleen. Yhteiskunnan murroskohdissa Lenin kehitti teoreettista tietoa. Hän organisoiki Venäjän lokakuun vallankumouksen. Tämä tapahtuma on vaikuttanut eniten vuosisadan ajan ihmiskunnan kehitykseen. Edelleen vallankumouksellisen liikkeen strategian taustavoimana ovat Leninin ajatukset. Marxin ja Engelsin ohella Lenin oli työväenliikkeen merkittävin teoreetikko.

Katso sivu 20

Sivut 2-3

- Kriisi paljastaa yhteiskunnan todellisen tilan
- Työkansa ja pandemia
- Hallitsevien kääntymys vai järjestelmän uudelleen käynnistys
- Verorahoitteista osingonjakoa
- Muna vai kana

Sivut 4-5

- TES-kierros jatkuu koronan varjossa
- Pirkanmaan S-liikkeen vaalit
- Talouden koronaviruksen
- Terveisiä byrokratian rattaista

Sivut 6-7

- Uusliberalismi vaarantaa terveytesi ja tappaa
- Mikä ihmeen kirkkolaki?
- Pieneläkeläisen arkea
- Koronavirus ravistelee USA:n terveydenhuoltoa
- Mitä koronaviruspandemiasta voidaan nyt sanoa?

Sivut 8-9

- Vähättelevä hämäräsokeutta
- Bayer Monsanton loukussa
- Luonnonvalinta elinkeinoelämän apuna
- Mihin mennään
- SOS-hallituksen uudet sote-sopankuviot
- Nordean asiakkuudesta
- Uusi kirja Matti Laitiselta

Sivut 10-11

- Työkansan vapputervehdykset
- Kymmenen miljardin hukkaputki
- Uusi alkua
- Miksi Hornetteja
- Koulunkäyntiä poikkeusoloissa

Sivut 12-13

- Viron uusi itsenäisyys (2)
- Tuntematon sotilas herättää edelleen keskustelua

Sivut 14-15

- Historiallisen materialismin perusteista (3/2)
- Tieteellisen maailmankatsomuksen välttämättömyys

Sivut 16-17

- Kiinan sosialistinen suunnittelu ja Covid-19
- Öljykriisi
- Saippua

Sivut 18-19

- Kansan ääni kuuluu muutoksen puolesta
- Työkansan ilmoituksia

Sivu 20

- Lokakuuta valmisteltiin heinäsuovassa
- Leninin syntymästä 150 vuotta
- Huomioita kulkutaudista
- Onneksi on julkinen terveydenhuolto

Kaikkien maiden proletaarit -liittyykää yhteen!

K

ansanääni

Päätoimittaja:

Tommi Lievemaa, PL 780, 00101 Helsinki

0408335360

Helsinki 27.4.2020

Kriisi paljastaa yhteiskunnan todellisen tilan

Vakava kriisi, kuten nyt koronapandemia, on monin tavoin hyvä yhteiskunnallinen mittari. Korona on koetellut pahiten kapitalistisia ja vauraita Euroopan maita ja Yhdysvaltoja. Euroopassa EU on osoittanut täydellisen toimintakyvyttömyytensä kriisioloissa. Esimerkiksi Italia turvautui Kuuban, Kiinan ja Venäjän apuun EU:n käännettyä sille tylästi selkäänsä. Tämä on lisännyt tyytymättömyyttä Unionia kohtaan ja on väläytetty jopa Italian eroa unionista.

Euroopan unionin ohjauksessa harjoitettu uusliberalistinen politiikka on osoittanut katastrofaalisuutensa viimeistään nyt koronapandemian oloissa. Suomessa on kaikessa hiljaisuudessa jatkuvan leikkauspolitiikan oloissa vähennetty sairaalapaikkojen määrä puoleen 1990-luvun alun tasosta. Tämä sairaanhoidon kapasiteetti ei kestäisi jyrkkää koronan tautihuipua. Niinpä koronakriisin oloissa on toimintalinjaksi otettu epidemiahuipun loiventaminen. Tästä johtuvat monet tiukat rajoitukset kuten Uudenmaan tilapäinen sulkeminen.

Edelliset porvarivetoiset hallitukset ovat toteuttaneet monia vahingollisia leikkauksia ja säästöjä.

Eräs Matti Vanhasen, Jyrki Kataisen ja Juha Sipilän hallitusten säästökohde on ollut Terveyden ja Hyvinvoinnin laitos (THL). THL:n rooli nousi koronan myötä merkittäväksi, mutta säästöistä johtuen sen toimintakyky on osin heikentynyt. THL on saanut osakseen paljon kritiikkiä, mutta kriitikot eivät yleensä ole muistaneet Sipilän roolia laitoksen heikentämisessä.

Maaailmanlaajuisesti tarkasteltuna koronakriisi on paljastanut uusliberalistisen kapitalismin heikkouden sosialistiseen suunniteluun nähden.

Kiina on selvinnyt erinomaisen tehokkaasti koronan hoidostaan, ja on tämän lisäksi kyennyt lähettämään lääketieteellistä ja varusteapua kymmeniin maihin eri puolilla maailmaa. Sosialistinen Kuuba, joka on tunnettu lääketieteen suurvaltana, on lähettänyt runsaasti apua eri puolille maailmaa. Kapitalistisen maailman johtovaltio Yhdysvallat on puolestaan epäonnistunut oikeastaan kaikessa, mikä liittyy koronaepidemian hoitoon.

Tätä kysymystä käsitellään tarkemmin toisaalla tässä lehdessä.

Yhdysvaltojen jo normaalioloissa huomattavan epätasa-arvoinen terveydenhoitojärjestelmä on osoittanut haavoittuvuutensa koronan oloissa. Myös koko yhteiskunnan läpäisevä epätasa-arvo näyttäyty kriisioloissa erityisen rajuna. Köyhät, asunnottomat, mustat ja muut jo valmiiksi haavoittuvimmat ryhmät ovat kärsineet koronakriisistä kaikkein eniten.

Koronan aiheuttama yhteiskunnallinen kriisi muistuttaa myös siitä, että tämänkaltaisella kriisillä on luokkaluonne. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että joutuneet koronan vastaisessa taistelussa eturintamaan. Siinä missä korkeammin koulutetut ja hyväpalkkaiset jäävät kotiin etätöihin, joutuvat matalapalkkaiset hoitajat, bussikuskit, poliisit, päiväkotien työntekijät jne. työskentelemään terveytensä ja henkensä kaupalla. Sairaanhoitajia muistetaan kehua juhlapuheissa, mutta vaatimukset palkkauksen kohentamisesta tuntuvat jälleen kerran kaikuva kuuroille korville.

Koronan tuoma kriisi on paljastanut kaikkien nähtäville sen, että yhteiskunnan peruspalvelut ovat korvaamattoman tärkeässä roolissa yhteiskunnassa. Kriisin jälkeen on korkea aika ottaa uusi suunta yhteiskuntakehityksessä. On hylättävä katastrofaalinen uusliberalistinen politiikka, ja otettava suunta kohti todellista demokratiaa ja sosialistista kehitysuraa.

Toimituksen pääkirjoitus: Tommi Lievemaa

Työkansa ja pandemia

Kova uusoikeistolainen yhteiskunta- ja talouspolitiikka on synnyttänyt suuria kansallisella ja globaalilla tasolla ilmeneviä ongelmia: tuloerojen kasvu, krooninen työttömyys, pätkätyöt ja lisääntyvän köyhyyden sekä terveydenhuollon, koulutuksen, julkisen liikenteen yms. leikkaukset. Oikeistolaisuus hyväksyy hallitsemattoman markkinavoimien kasvun, joka luo rikkautta yhtäällä ja kurjuutta toisaalla. Se on synnyttänyt välinpitämättömyyden paitsi koko ihmiskunnan myös ekosysteemin suhteen.

Nyt vallitsee Korona-pandemian vuoksi julistettu poikkeustila ja siihen sisältyvät mm. liikkumisen ja koontumisen rajoitukset. Emme tietenkään kiellä, etteivätkö nämä hallituksen julistamat toimenpiteet ole osittain tarpeen. On kuitenkin syytä huomata, että nämä toimenpiteet ovat nyt täysin samoja, joita on suunniteltu toteutettavan ja sovellettavan sota-ajan oloissa. Poliisi, rajavartiolaito ja puolustusvoimat ovat saaneet ohjeensa. Niinpä kolumnissaan "tämän kriisin jälkeen ei ole itsestään selvyyksiä" Kari Huhta kirjoitti "kyseessä on stressitesti". Juuri näin asia varmasti on. Korona-pandemia antaa mahdollisuuden testata poikkeustilaan sopivia toimenpiteitä, joita Nato-haukat eivät muutoin pääsisi toteuttamaan. Viro on tuonut "suojeluskuntansa" mm. raja-asemille valvomaan "asiatonta liikkumista".

Olennaista tässä on kuitenkin se,

mitä tapahtuu nyt "kulisissa" ja kriisin jälkeen. Jo ennen tämän kriisin alkua useat asiantuntijat esittivät arvionsa finanssikriisiin (taantumman) puhkeamisesta viimeistään kahden vuoden aikajänteellä. Tätä on osattu ennakoita, koska osakkeet ovat olleet jo pitkään yliarvostettuja ja siksi on osattu odottaa pianakin finanssikuplan puhkeamista. Selkeästi on käynyt niin, että Koronan synnyttämä tilanne on aikaisintaan finanssikuplan puhkeamista ja siitä on tullut aihe finanssikriisille. Nyt ihmisiä "narutetaan" uskomaan, että elämme koronan synnyttämässä kriisissä. Tähän vedoten tavalliselta kansalta vaaditaan myönnetyksiä. Todellisuudessa se, miten syvälle talous tulee sukeltamaan, on seurausta siitä, miten yliarvostettuja osakekurssit olivat.

Näyttää siltä, että nyt Koronaan vedoten työnnetään rahaa yrityksille

niiden pelastamiseksi konkurseilta. Näyttää myös siltä, että Koronan synnyttämien toimenpiteiden vuoksi iso määrä pienyrityksiä ajautuu "kompurat pussiin", kuten pankkikriisin- ja finanssikriisin aikaan. Kaikki yritysten toimintojen alasajosta, konkurseista ja yhteiskunnan ylläpidosta syntyvät laskut tulevat mahdollisesti maksamaan summan, jonka rinnalla aiempien kriisien laskut kalpenevat. Tämän kaiken maksaa lopuksi palkansaaja ja tavallinen kansa. Omaisuudet kasautuvat suuryritysten käsiin ja uusliberalistinen riistotalous voimistuu.

Ymmärrämme oikein hyvin,

että viruksen leviämismuutoksen hillitsemiseksi asetetut koontumisen ja liikkumisen rajoitukset ovat osin tarpeellisia. Mutta kapitalistisessa yhteiskunnassa ne ovat myös sen tilanteen ennakointia, että ihmiset saavat kylläkkeen kansan toimeentulon leikkaamisesta suurkapitalistien hyväksi. Tämä lienee perussyy sille, että eri puolilla Eurooppaa armeijaa, poliisia, "suojeluskuntia" ym. vedetään mukaan tähän prosessiin. Nähtäväksi jää, tuleeko jossain vaiheessa eteen piste, että kansa pelkää vähemmän viruksen aiheuttamaa pandemiaa ja siihen liittyviä kuolemia, kuin ylenpalttista toimeentulon leikkaamista suurkapitalistien ja niiden katkettujen omaisuuksien pelastamiseksi.

Kansan äänen järjestöt ovat maininneet pandemian jo pitkään asiakirjoissaan.

Seuraava lausaus on Suomen Työväenpuolueen

New Yorkissa sairaanhoitajat protestoivat. "Potilaat ennen voittoa."

STP:n ohjelmasta v. 2006: "Hallitsematon talouskasvu on aiheuttanut kasvihuone- yms. päästöjen lisääntymisen. Ilmaston lämpeneminen ja epätavalliset sääilmiöt ovat ihmisten hyvinvoinnille todellinen uhka. Tähän liittyvät myös pandemian kaltaiset ihmiskunnan terveyteen liittyvät monet uhat. Suomen Työväenpuolue katsoo, että kansallisella ja kansainvälisellä tasolla ne ovat yhteiskuntakehityksen kysymyksiä ja ne myös ratkaistaan yhteiskunnallisella toiminnalla. Suomen Työväenpuolue katsoo, että näitä ongelmia eivät ratkaise markkinavoimat, vaan yhteiskunnallinen sääntely kansan ehdoilla. Suomen Työväenpuolueelle näiden ongelmien korjaaminen on yhdenvertainen tasaa-arvon ja sosiaalisten sekä taloudellisten ongelmien kanssa." Samaten kommunistista yhteiskuntaa käsittelevässä opintoaineistossamme (27.4.2014) totesimme: "Tänään aletaan olla tilanteessa, että samanaikaisesti, kun tulee turvata ihmisten aineellinen toimeentulo ja esim: ns. kehitysmaiden talouksien kehittyminen vanhojen teollisuusmaiden tasolle, tulee voida torjua ekologiset ympäristökatastrofit, nälänhädät ja globaali elintarvikekriisi, pandemiat yms. Tarvitaan yhteiskunta, joka kykenee puuttumaan tähän ongelmakenttään kokonaisvaltaisesti."

Hallitusta on joissain piireissä

Jatkuu sivulla 5

Hallitsevien kääntymys vai järjestelmän uudelleen käynnistys?

Ihmeiden aika ei ole ohi! Olemme viime viikkoina saaneet seurata, kuinka maailman valtaapitävät ovat lakanneet palvomasta talouskasvua ja asettaneet vihdoin ihmishenget etusijalle. Vielä vähän aikaa sitten minkä tahansa ihmisiä tappavan saasteen levittäminen oli oikeutettua, jos sitä tarvittiin kasvun vauhdittamiseen. Oli tietenkin olemassa saasteenormeja, mutta ne asetettiin niin, että tämä taso turvaa kohtuullisen toimintavapauden [sen ja sen toiminnan] laajentamiselle näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa", kuten Kansainvälinen säteilysuojelukomissio asian aikoinaan kauniisti ilmaisi. Jopa miljardien ihmisten hengen vaarantavaa ilmastomuutosta ei haluttu hillitä, koska päästöjen merkittävä vähentäminen vaarantaisi talouskasvun.

Mutta nyt ilmeisesti kaikki tuo on ohi. Kuten Paavali aikoinaan Damaskoksen tiellä, globaali hallitseva luokka on nähnyt näyn ja kääntynyt oikealle polulle! Nyt sille tärkeintä on vanhusten ja sairaiden elämä. Se on valmis vähentämään ratkaisevasti maailman kauppaa ja tuotantoa. Talouskasvua ei pelkästään pysäytetä, vaan talouden annetaan reippaasti pienentyä. Näin ei ainoastaan vähennetä koronakuolleita vaan myös saasteiden uhreja. Yhdysvaltalaisen asiantuntijan alustavien laskelmien mukaan ilmansaasteiden vähentyminen Kiinassa on säästänyt kymmeniätuhansia ihmishenkiä – siis paljon enemmän kuin ne noin 8300 ihmistä, jotka korona virus on samaan aikaan tappanut.

Vai olisiko sittenkin kysymys jostain muusta?

Ehkä valtaapitävät ovat huomanneet, että samalla tavalla kuin tietokoneen käyttöjärjestelmä on käynnistettävä uudelleen sen mennessä jumiin, on myös globaali kapitalistinen järjestelmä joskus uudelleen käynnistettävä. Talouskasvu on ollut pitkään heikkoa. Lama on ollut tuloiillaan. Lukematomia järjestelmän oikeutuksen kyseenalaistavia liikkeitä on noussut eri puolilla maailmaa. Jo kuolleiksi luultujen sosialismin ja anarkismin suosio on kasvanut jopa Yhdysvalloissa. Tämä kaikki on antanut paljon ajattelemisen aihetta globaalille yläluokalle. Lopulta on päätetty painaa reset-näppäintä. Järjestelmän

uudelleen käynnistymistä odotellessa valtaapitävien turvallisuus on taattu peruuttamalla kansalaisoikeudet: poikkeustilavaluudet on otettu käyttöön lukuisissa maissa, yli 10 hengen koontumiset on kielletty ja ihmiset on jumiutettu koteihinsa.

Jotkuthan voisivat erehtyä ajattelemaan,

että uudelleen käynnistys tarkoittaa kapitalismin hylkäämistä ja aivan uuden järjestelmän käyttöönottoa. He voisivat alkaa organisoida uusia yhteiskunnallisia muutosliikkeitä. Mutta nyt organisoituminen on sallittu vain netissä, jota Isoveljen on ah niin helppoa valvoa.

No jaa – äskeinenhän oli tietenkin vain jonkun kotonaoloon kyllästyneen sielun sekoilua.

Ilman muutahan valtaapitävät ajattelevat tässä tilanteessa vain meidän kaikkien parasta! Ja onhan selvää, että Suomen hallitus, presidentti, eduskunta, virkakoneisto ja media ovat tehneet päätöksensä täysin itsenäisesti. Yhteydet globaaleihin valtaapitäviin ovat vain sairasta mielikuvitusta.

Olli Tammilehto
Blogi 23.3.2020

Verorahoitteista osingonjakoa

Koronavirus tuntuu panneen kerralla koko maailman sekaisin. Onko se globalisaatio, mikä saa tällaista aikaan? Maailmanlaajuisen integraation ollessa nykyisellä tasolla kaikkinaiset häiriötilat missä päin maapalloa tahansa heijastuvat nopeasti kaikkialle telluksellamme. Nykyisen vallitsevan maailmanjärjestyksen ”moottori”, maailmanlaajuinen, tiukasti verkostoitunut kapitalismi onkin hetkessä henkitorissaan ja tuntuu tarvitsevan kaikista ensimmäisenä tehohoitoa. Suuri huoli alkoi nousta maailman päättäjien piireissä heti viruksen levinneisyyden ja sen pitelemättömyyden alkaessa paljastua kaikille.

Suomessakin elinkeinoelämä näki tässä hetkensä koittaneen. Alkoi valtaisa rummutus, että konkurssi-aalto ja joukkotyöttömyys uhkaavat aivan välittömästi, ellei hallitus heti tee kaikkea kuviteltavissa olevaa. Hallituksessa tulkittiin tilanne siten, että oli välittömästi alettava jakamaan rahaa yrityksille. Miljar-dit alkoivat singahtelemaan sinne tänne. Kaikille on ollut tarjolla, mitä vaan on keksinyt pyytää.

Tukisummat ovat olleet Suomen taloushistorian suurimmat. Hallituksen päätöksistä tuoreeltaan uutisoitaessa elinkeinoelämän nokkamies tuulet-ti Ylen suorassa lähetyksessä, eikä meinannut riemultaan pystyä arvokkaaseen ja vakaaseen esiin-tymiseen. Se oli riemun päivä sillä suunnalla, kun pääministeri ja val-tiovarainministeri ilmoittivat val-tion rahoituksen ja velanoton piikin olevan auki. Hillotolppa tunnetusti vetää karpäsiä puoleensa. Työnteki-jäjärjestöt hyväksyivät tämän rah-an jaon mukisematta, vaikka samal-la työntekijöiden etuja supistettiin muun muassa irtisanomisia helpot-tamalla. Kaikkien sanottiin olevan välttämätöntä uhrautua juuri nyt.

Avustusta osingonjakoon

Alkuvuosi on sijoittajan aikahori-sontissa ”sadonkorjuun” aikaa. Yri-tykset maksavat omistajilleen eli si-joittajille osingot edellisen vuoden

tuotosta. Helsingin pörssiin listau-tuneet yhtiöt maksoivat tämän ke-vään osingonjaossa yli 10 miljardia ”ylimääräisiä” voittojaan omistajille.

Kun katsoo Helsingin pörssin listausta suurimpia osinkoja maksa-neista yrityksistä, saa jonkinlaisen kuvan siitä, ketkä täällä pärjäävät, oli suhdannekehitys minkälainen tahansa. Niiden aina voittavien kan-nalta tällainen nyt koko maailmaa piinaava viruspandemia, ja varsinkin tilanteesta panikoituneet valtion-hallinnot hätäaputoimineen, ovat vain suhdanteita tasoittavia teki-jöitä. Tilannetta pitää osata ”lukea” ja toimia suoraviivaisen röyhkeäs-ti vaatien kaikkea, mitä vain vähän-kin kehtaa.

Konkreettisena esimerkkinä sijoittajakapitalistin ah-neudesta voidaan ottaa esille kiin-teistö-sijoittamiseen erikoistunut Citycon Oy. Yhtiö on suomalai-nen, Helsingin pörssiin listautunut, mutta se on osa maailmanlaajuis-ta konsortiota, mikä on erikoistu-nut kauppakeskusten omistuksiin. Citycon on suuromistaja kaikissa Suomen kauppakeskuksissa. Yhtiö on alallaan Pohjoismaiden ja Bal-tian markkinajohtaja. Citycon – vai-ka siis onkin määritelmänsä mukaan suomalainen – on suurelta osin kan-sainvälisen, kasvottoman sijoittaja-tahon omistama. Yhtiön omistajista suurin osa (80%) on hallintarekiste-riin piiloutuneita, mutta tuosta kas-vottomasta omistajajoukosta löy-

tyy yksi taho, mikä voidaan sen si-joitusosuuden perusteella (n. 50%) nimetä koko ketjun pääomistajak-si. Se on Tel Avivin pörssiin listau-tunut israelilainen sijoitusyhtiö Ga-zit-Globe Ltd, jonka lonkerot ovat maailmanlaajuiset, ja yhtiö on eri-koistunut nimenomaan kauppakeskusten omistamiseen kautta maapallon.

Citycon on pörssianalyy-tikoiden mukaan erittäin hyvä si-joitus nimenomaan osingonjako-politiikkansa ansiosta. Sekä suoma-laisen Cityconin, että sen pääomista-jan, Gazit-Globe Ltd’n, toimivat joh-dot eivät petä varsinaisia, piiloutu-misrekistereiden taakse kätkeyty-neitä omistajia lupauksessaan olla aina antelias osingonmaksaja. Ku-luneen kevään osingonjaossa City-con oli Helsingin pörssin toisek-si suurin osingonmaksaja yli kym-menen prosentin osinkotuotolla.

Sijoittajien koronapeli

Citycon on osa tyypillistä globaal-ia rahoituskonsortiota, minkä tarkoi-tuskin on tehdä lähinnä vain rahalla lisää rahaa. Siinä ei merkitse mitään, vaikka tällainenkin nyt päällä oleva ”markkinahäiriö” aiheuttaa paikalli-sesti minkälaista tuskaa tahansa. Täl-laisen maattoman ja kasvottoman rahan on toteutettava koko olemas-sa olemisen ideoansa tuottamalla omistajilleen lisäarvoa, voittoa.

Koska omistajille annetusta lupauksesta sijoituksen hyvästä tuotosta on pidettävä kiinni, täl-laisilla ”vapailla” markkinoilla ei tun-neta armoa. Ei nähdä mitenkään tarpeelliseksi helpottaa koronan vuoksi vaikeuksiin joutuneita pieniä, hyvin usein yhden ihmisen pyörit-tämiä putiikkeja, partureita, tms., vaan vuokrat on maksettava joka ta-pauksessa. Juuri kauppakeskuksissa

Kuva: Heikki Männikkö

Joukkovoiman protestissa 12.3.2016 yksi osallistuja muistutti aiheelli-sesti ”osinko orgioista”, Nimitys on osuva. Helsingissä listautuneet pör-si-yhtiöt maksoivat keväällä osinkoja 10 mrd. Artikkelissa mainittu City-con on Helsingin pörssin toiseksi suurin osingon maksaja. Yhtiön omis-tajista 80 % on ”kasvottomia”.

on paljon näitä pieniä palveluyrityk-siä ja erikoismyymälöitä.

Tällainen luonnonvoimai-nen talouden häiriö, kuten tämä nyt päällä oleva koronaviruspan-demia on, näkyy ja tuntuu enimmin palvelusektorilla. Asiakkaat ovat hävinneet. Tästä on kysymys, kun Suomessakin on tänä keväänä kan-nettu huolta myös pienistä yrityk-sistä, esimerkkinä juuri ne kauppakeskusten pienet erikoisliikkeet ja palvelut. Ahdistusta on nyt liki kaik-kialla, mutta tällainen Cityconin tyyppinen rohamu on tässä paljas-tanut raadollisuutensa. Yhtiö ei ole antamassa helpotuksia vuokran-maksuihin, koska siellä tiedetään, että valtiot tukevat näissä tilanteis-sa myös yksin yrittäjiä ja pieniä yri-tyksiä, jolloin heidän osuutensa – tässä vuokratulojen muodossa – ei tule olemaan millään tavalla vaaras-sa. Viimekädessä suomalainen ve-ronmaksaja takaa näille sijoituksille vakaan tuoton.

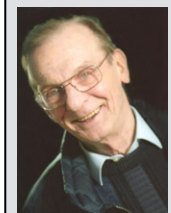
Poikkeuksia näissä poikkeu-

soloissa edustavat muutamat vuokranantajat, jotka tulivat pien-yrittäjiä vastaan helpottaakseen niit-tä pahimman yli. Suomalaiset eläke-vakuutusyhtiöt ovat suuria omista-jia erilaisissa liikekiinteistöissä, ja ne ovat antaneet vuokranmaksu-un vapaakuukausia, samoin kun-nat. Ja ehkä tässä yhteydessä voisi käyttää nimitystä ”ihmiskasvoinen kapitalismi”, kun valtio-omisteinen lentoyhtiö Finnair nollasi osinkonsa viime vuodelta.

Nyt ollaan jo eri tahoilla teke-mässä arvioita siitä, miten tästä sitten joskus päästään ulos, ja mitä tästä pitäisi oppia? Monen muun opittavan asian lisäksi pitäisi olla selvää, että mitään merkittävämpää omistusta ei tulisi sallia näille glo-baalitason kasvottomille saalistajille. Citycon on tästä vain yksi esimerkki. Näitä vastaavia on Suomessa koro-naa edeltäviltäkin ajoilta.

Unto Nikula
Rovaniemi

MUNA VAI KANA

Aina kiehtova kysymys on; kumpi oli ensin muna vai kana. Tänään on aiheellista kysyä; kumpi oli ensin lama vai korona. Se, joka veik-kaa, että lama oli ensin, taitaa olla oikeassa. On moneen kertaan todettu, että lamat ovat kapitalismii+n kuu-luva, sen erottamaton osa. Tämä lama tuli ikään kuin puski-sta, sillä edellinen lama tuotan-non määrällä mitattuna päät-tyi vasta ihan äsken kestätyään kymmenen vuotta.

Lamat tai taantumukset ovat palkka-työläisille aina julmia. Nyt härs-kit porvarilliset talousmiehet sa-novat, että lamat ja taantumukset ei-vät ole niin pahoja, kun niihin sisältyy myös vahvaa kasvua, joten niiden takia ei kannata pelihousu-jaan repiä. Työläisten kannalta mo-lemmat ovat yhtä pahoja. Ne syn-nyttävät vähintään maltillisia, mut-ta usein pelkkiä nolla työehtosopi-muksia ja työttömyyttä.

Kapitalismin hyvään ja huo-noonkin aikaan kuuluu jatku-va työn tuottavuuden kasvu. Yri-tysten välisen verisen kilpailun seurauksena työtunnit vähenevät. Aikoja sitten asiantuntijat ovat todenneet, että kilpailun vuok-

si kapitalisti on toisen kapitalistin pahin vihollinen. Näin siitä huo-limatta, että yhdessä he tekevät kaikki mahdolliset konnankoukut imeäkseen palkkatyöläisistä viimei-setkin mehut.

o o o

Yhdeksänkymmentä luvun lamas-sa tuotanto supistui kahtena vuo-tena. Mutta seuraavassa lamassa se supistui vain yhtenä vuotena, mut-ta määrällisesti peräti kolmannes-ta enemmän. Se oli niin kova laa-ki, että sitä edeltäneen vuoden tuotannon määrä saatiin vasta kymme-nen vuoden kuluttua. Siitä huoli-matta talousviisaat sanoivat, että la-makauden loppupuolella taloudes-sa menee lujaa.

Se oli tietoista pötypuhetta. Jo vuoden 2018 lopulla oli nähtävissä, että edessä, ehkä parin kolmen vuoden päässä, odottaa jo uusi la-ma. Toisaalta oli myös aihetta ihme-tellä, että entä sitten jos tuleekin äk-kipysähdys. Kapitalismin arvaamat-tomuuteen kuuluu aika ajoin toistu-vat lamat, kriisit.

Kun viimeisestä lamasta talouden toipuminen kesti kym-menen vuotta, niin siitä saattoi päätellä, että seuraava ei voi olla entiseen tapaan kaukana. Eikä ol-lut, tuli äkkipysähdys ja se tuli ko-ronaviirauksesta huolimatta. Lamo-jen syklit, niiden toistuvuus näyttää

tihenevän. Virus on lamaan syytön, mutta se pahensi asiaa ja rankalla kädellä.

Nyt tuhannen taalan kysymys kuuluu, riittääkö toipumiseen vuo-si tai kaksi, vai tarvitaanko seuraa-vat kymmenen vuotta. Ei tarvitse olla mikään pessimisti, vaikka ar-vioisi pitkää, todella pitkää toipu-misaikaa. Siihen vaikuttaa kaksi kes-keistä tekijää.

Ensinnäkin se, että viimeisen laman jälkeisenä aikana kansan os-tovoima on heikentynyt, kansa on köyhtynyt. Toiseksi se, että kapi-talistit käyttävät tilanteen hyväk-seen vähentämällä tuotannostaan jokaisen mahdollisen työtunnin. Se parantaa työn tuottavuutta, mutta samalla se kasaa itse kunkin työpäivään lisää kuormaa. Jokainen vähennetty työtunti pienentää palk-kapussia.

o o o

Lohdullista tässä on se, että emme ole näiden ongelmien kanssa yksin. Kun kapitalismi on globaali, sen on-gelmatkin ovat kaikkialla samat. Lie-nee sanomattakin selvää, että jokai-nen niin sanottu kehittynyt maa pi-lottelee vaivojaan. Jokainen haluaa näyttää todellisuutta paremmalta.

Nykyisen bkt:n laskelmilla se on varsin helppoa. Siitä kuitenkin seuraa, että kansantalouden asian-tuntijat eivät oikein tiedä missä

mennään, kun talouskriisi osoittaa laantumisen merkkejä. Heidän tus-kaansa lisää se, että porvarillisesta taloustieteestä ei ole mitään apua, sillä se on vain kokoelma erilaisia teorioita. Marx on heille kauhistus, vaikka hänen selvityksensä kapita-lismista toimii kuin luonnonlaki. Sen manipulointi ei onnistu, joten se an-taisi, antaa hyvän perustan kehityk-sen arviointiin.

Porvarilliset taloustieteilijät ovat pulassa. Siksi liikkeellä ovat kaiken maailman professorit. Lan-kalauantaina heistä kaksi sai Hesa-riilta sangen runsaasti palstatilaa. He yrittivät selittää, kuinka Suomi ja koko maailma selviää tästä lamasta.

Israelilainen Yuval Noah Ha-rari on kirjoittanut kirjan ”Sapiens – ihmisen lyhyt historia”, jossa hän Hesarin mukaan operoi historiassa miljoonia vuosia taaksepäin ja sato-ja vuosia eteenpäin. Kirjaa on myy-ty 12 miljoonaa kappaletta ja sii-hen ovat ihastuneet ainakin Barack Obama ja Bill Gates.

Harari keskusteli Hesarin toi-mittajan kanssa puhelimesta 36 minuuttia. Sen aikana hän ehti puhua runsaasti puuta heinää. Sen ohella hän esittää, että tästä lamas-ta selvittää, jos luodaan nopeas-ti globaali taloussuunnitelma. Sil-lä voidaan pelastaa maailma. Sitä hän ei kuitenkaan vaivaudu sano-

maan kuka sen tekisi ja mitä sen pitäisi sisältää. Ei sano, kun hän ei tiedä, kuinka kapitalismi toimii. Harari puhui siis pelkästään suun-sa lämpimiksi.

Toinen on suomalainen taloushistorian emeritus pro-fessori Sakari Heikkinen. Hänel-lä on kolme näkemystä; vanha glo-balisaatio, taloudellinen nationa-lismi ja maailmatalouden uudista-minen yhteistyön ja oikeudenmu-kaisuuden hengessä. Näistä hän asettuu viimeisen kannalle. Siinä järki pyörittäisi maailmaa.

Heikkinen on vanhoilla päi-villään unohtanut, että kapita-listista järjestelmää ei pyöritä jär-ki vaan voiton ja nykyään perä-ti enimmäisvoiton hankinta. Aja-tus oikeudenmukaisuudesta tulee todeksi vasta, kun kapitalismi on lakkautettu.

Lamat ovat kapitalismin erottamaton osa. Niinpä ennak-kotiedon mukaan ensin oli lama, jota korona vain pahensi. Edelli-nen lama vaati kymmenen vuot-ta, mutta tunnelin päässä ei näy vielääkään valoa. Ehkä tämäkin la-ma vaatii kymmenen vuotta ja päättyy entistä vähemmillä työ-tunneilla ja pienemmillä palkka-pusseilla.

Kai Kontturi

TES - kierros jatkuu koronan varjossa

Kevään työehtosopimuskierron alkaa olla suurimmaksi osaksi pake-tissa. Palkankorotukset noudattavat teknologiateollisuudessa sovitu-tua ns. päänavausopimuksen tasoa, joka on 3,3 prosenttia kahdelle vuodelle. Lisäksi sopimuksista poistui KIKY sopimuksen mukanaan tuomat 24 talkootuntia.

Kaikkiko hyvin?

Sipilän hallituksen kiristämällä ja uh-kaamalla sopimukseen tulleista tal-kootunneista päästiin eroon ja hyvä niin. Niistä ei ollut kenellekään mi-tään iloa. Ei edes kapitalisteille. Ku-kaan ei ole pystynyt osoittamaan, että niiden ansiosta olisi syntynyt uusia työpaikkoja. Sen sijaan on las-kettu, että 24 talkootuntia/duunari tarkoitti n. 30 000 henkilötyövuotta. Sen verran siis työpaikkoja KIKY tun-neilla menetettiin.

Suurin vääntö käytiin mekaa-nisen metsäteollisuuden sopi-muksesta. Työnantaja oli tuonut neuvottelupöytään useita heiken-nysesityksiä. Tästä syystä työnteki-jöitä edustava Teollisuusliitto aloitti alalla lakon, joka kesti neljä viikkoa.

Joitain yksittäistapauksia lu-kuun ottamatta lakkorintama pi-ti hyvin ja taistelutahto oli korkeal-la. Ihmetystä herätti se, ettei lakko-tiedotusta juuri ollut. Suuri yleisö ei tiennyt ko. työtaistelusta juuri mi-tään. Viimeisellä lakkoviikolla alkoi käydä selväksi, että työläiset saavat turpiinsa. Näin myös kävi. KIKY-tun-neista päästiin eroon mekaanisen metsäteollisuuden sopimuksessa, mutta työnantaja sai läpi useita hei-kennyksiä. Niitä ovat mm. palvelus-vuosilisän leikkaus, vuosiloman pilk-kominen työnantajan päätöksellä ja lomakauden osittainen jatkaminen vuoden loppuun asti, sekä työnan-tajan mahdollisuus lisätä rajatus-ti palkallista työaikaa kolmen työ-päivän verran ilman ylityökorvausta.

Kun lakko loppui ja sopimus-tekstit julkaistiin, oli hämmennys ja pettymys työpaikoilla melkoinen. Jotkut olivat jopa sitä mieltä, että 24

KIKY-tuntia olisi ollut helpompi hy-väksyä kuin nyt sopimukseen tul-leet heikennykset. Jo yksin palvelus-vuosilisän leikkaus tarkoitti monelle palkanalennusta – vuosiansio puto-si yleisen tason mukaisesta palkan-korotuksesta huolimatta. Ei ole tie-dossa, millä työnantajien metsäteol-lisuus ry. työntekijöiden Teollisuus-liittoa kiristi. Neuvotteluista kun ei ole tapana julkisuudessa huudella.

Erilaisia lakkoja

Tilanteet ja neuvottelut ovat joka alalla erilaiset, eikä niitä pitäisi käy-dä vertailemaan.

Tutkaillaan nyt kuitenkin syk-syllä suurta kohua aiheuttanutta postilakkoa ja metsäteollisuuden lakkoa. Pieni ja sisukas postialan unioni PAU tiedotti neuvottelu- ja työtaistelutilanteesta päivittäin. Voi-daan sanoa, että se voitti tiedotus-taistelun sata – nolla. PAU voitti tie-dotuksella työtaistelunsa tueksi ylei-sen mielipiteen ja lopulta koko riid-dan. Teollisuusliiton linja oli toinen. Tietoa tuli niukasti julkisuuteen, eikä asioihin perehtymätön siihen juuri törmännyt. Koskaan emme saa tie-tää, miten asiat olisivat edenneet, jos Teollisuusliiton tiedotus olisi ol-lut PAU:n tasolla. Miten olisi käynyt, jos koko työväenluokan tuki olisi ol-lut lakkolaisten takana?

Rakennusosalalle sopimus

Rakennusosalalle solmittiin kaksivuotinen sopimus, joka nostaa palkko-ja yhteensä 2,9 prosenttia, eli hiu-kan alle 3,3 prosentin yleisen tason. Sopimukseen tuli joitakin muutoksia, jotka parantavat työntekijöiden ase-maa. Ihmetystä on herättänyt sopi-mukseen tullut kriisilauseke, jonka

sisältö on seuraava: ”Jos koronaepidemia taloudellisten seuraus-ten vuoksi työmarkkinoilla toteute-taan esimerkiksi yleisiä palkanalen-nuksia, työajanpidennyksiä tai mui-ta työnantajan kustannuksia alen-tavia toimia, alalla toteutetaan vas-taavat sopimusmuutokset kaikil-la rakennusalan työehtosopimus-aloilla.” Onko tästä vedettävissä joh-topäätös, että koronan varjolla on työmarkkinakeskusjärjestöjen kes-ken jo keskusteltu työehtojen hei-kennyksistä? Ilmeisesti on.

TEHY:n taistelu

Sairaanhoidtajilla on perinteisesti aina vaalien alla ystäviä ja ymmärtä-jä joka puolueessa. Kaikki ovat ym-märtävinään, että hoitajat tekevät tärkeää työtä. Kun siitä tärkeästä työstä pitäisi maksaa tärkeän ja vaa-tivan työn edellyttämää palkkaa, ei ymmärtäjiä enää löydykään. TEHY esitti jo viime vuoden keväällä jul-kisuuteen tavoitteensa seuraaville palkkakierroksille. Se vaatii 1,8 pro-senttia yli yleisen tason seuraavan kymmenen vuoden ajan. Tällä kier-roksella se tarkoittaisi yhteensä 5,1 prosentin korotusta. Tavoitteena on nostaa tärkeää ja vaativaa työtä te-kevät hoitajat palkkakuopasta seu-raavan kymmenen vuoden aikana. Tavoitteella on varmasti kansan kes-kuudessa kannatusta. Kansan Ääni lehti antaa täyden tukensa hoitajille.

Sitten tuli korona

Kiinassa tammikuussa puhjennut koronaepidemia levisi maailmalle pandemiaksi. Se saavutti myös Suo-men ja maaliskuun puolivälistä al-kaen ovat erilaiset rajoitukset ol-leet voimassa. Poikkeustila ja -laki on voimaan saatettu. Poikkeuslain nojalla on terveydenhoidon hen-kilökuunta velvoitettu työhön. Tämä luonnollisesti vaikeuttaa hoitajien mahdollisuuksia saavuttaa tavoit-teitaan. Työtaistelutoimia on näissä

Postin väki kokoontui 12.11.-19 Postin pääkonttorille torjumaan palkkojen kymmenien prosenttien leikkausta. PAU:n pariviikkoinen lakko ja muiden liittojen tuki toivat tulosta. Lakko näkyi. Merkittävin voiton tekijä oli, että PAU hoiti lakosta tiedottamisen esimerkillisellä tavalla.

oloissa vaikea aloittaa.

Kunta alan 400 000 duunaria ovat vielä tätä kirjoittaessa ilman uutta sopimusta. Edellinen päättyi maaliskuun lopussa. Neuvotteluja on käyty valtakunnansovittelija Pirkko Piekalan johdolla. Kuinka kauan ne jatkuvat, sitä ei vielä taida tietää kukaan. Julkisuudessa on esitetty, että sopimukset saataisiin neuvo-teltua huhtikuun loppuun mennessä. Vappuun mennessä siis näemme minkälainen vääntö kunta- ja sote työehtosopimuksista syntyy.

Korona YT: t käynnissä

Koronapandemia aiheutti melkoisen hässäkän paitsi terveydenhuollossa, myös muussa yritystoi-minnassa. Siinä missä sairaaloissa paiskitaan töitä tauotta, on muual-la jouduttu tauolle. YT-neuvottelu-ja käydään tuotannon sopeuttami-sesta supistunutta tilauskantaa vas-taavaksi. Suomeksi se tarkoittaa lomauttamisia ja jopa irtisanomisia.

Työmarkkinakeskusjärjestöt saivat nopeasti aikaiseksi esityk-sen Marinin hallitukselle yhteistoi-mintalain muuttamiseksi siten, et-tä YT-neuvottelu-aikaa ja lomautus-ilmoitus- aikaa lyhennettiin, jotta duunareista päästäisiin nopeam-min eroon. Samalla muutettiin myös työttömyysturvalakia. Koronan vuoksi lomautetut saavat työt-tömyys -päivärahansa heti ensim-mäisestä lomautuspäivästä alkaen, eivätkä koronan vuoksi lomautettu-jen työttömyyspäivät vähene. ”Nor-maalisti” lomautettu on oikeutet-tu 300 – 500 päivän työttömyystur-vaan. Näin laitettiin työttömät eri-arvoiseen asemaan. Lakimuutokset ovat väliaikaisia ja ovat voimassa kesäkuun loppuun asti. Tällä hetkel-lä on lomautettuna tai sen uhan alla jo puoli miljoonaa duunaria. Ravin-tolat ovat kiinni, samoin kirjastot, ui-mahallit ja liikuntapaikat. Suomi on kiinni.

Sanna Marinin hallitus on päättänyt jakaa tukea, selvää ra-haa, yrityksille miljardeja. Tällä het-kellä (19.4) sitä on jaettu jo 200 mil-joonaa. Kaikki kynnelle kykenevät näyttävät olevan käsi ojossa rahaa anelemassa. Yrittäjät valittivat, että lomakkeiden täyttäminen on liian vaikeaa. Kysellään heidän mukaan epäolennaisia asioita. Mitenkähän on? Aina työtön on joutunut to-distamaan työttömyytensä ja tulot-tomuutensa. Kyllä yrittäjänkin se pi-

tää osata. Ehkä tämä todistustaakka yrittäjille tuli yllätyksenä. Aika näyt-tää minkälainen lama ja sukellus tule-lee. Se nähdään kuitenkin jo nyt, et-tä syvälle mennään.

Miten tästä selvitään?

Pandemia hellittää ja katoaa aika-naan. Kuinka kauan siihen menee, riippuu siitä, kuinka pian siihen saa-daan kehitettyä rokote ja muu lää-kitys. Mutta miten selvitään kaikes-ta muusta, mitä koronapandemia on tuonut mukanaan? Poikkeuslait on otettu käyttöön lähes kaikkialla maailmassa. Myös Suomessa, jos-sa suljettiin jopa maakuntaraja, jota ei ole tehty edes sodan aikana. Kä-vikö niin, että kynnys poikkeuslain käyttöönottoon madaltui? Aletaan-ko kokoontumisoikeutta ja ihmisten liikkumista tulevaisuudessa rajoittaa entistä herkemmin?

Kuinka kova vääntö joutu-taan käymään, ettei työehtoja ko-ronan varjolla heikennetä lisää? Elin-keinoelämän keskusliitto ja Suomen yrittäjät ry. varmasti vaativat YT-lain heikennyksiä pysyviksi. Lomarahojen, palvelusvuosilisien, ylityölisien, työajan lyhennysvapaiden ja vuosi-loman leikkaukset olivat jo TES neu-vottelupöydissä. Varmasti ne kaive-taan työnteettäjien toimesta vielä esille. Työnantajajärjestöt ja porvarit ovat aina huutaneet, että työttömät ovat laiskoja ja heidän mielestään nauttivat päivärahoista tekemättä mitään. Työttömiä on pakotettu päi-värahan menettämisen uhalla ”kun-touttavaan työtoimintaan”, on sää-detty aktiivimalli lakia ja ties mitä.

Maailmalta on kuultu uutisia, että yrityksiltä on vaadittu pande-mian aikaisten tukien vastineeksi niiden osakkeita valtiolle. Näin on jopa Yhdysvalloissa. Yrityksiä on kansal-listettu mm. yksityiset terveysalan yritykset Espanjassa. Suomessa ei ole puhuttu mitään sen suuntaista-kaan. Pitäisi puhua. Ei voi olla niin, että rahaa jaetaan yrityksille ja las-ku jää kansan maksettavaksi. San-na Marinin hallitus (jota on sanottu keskustavasemmistolaiseksi!?) voisi aivan hyvin vaatia yritystuen vasti-neeksi osakkeita valtiolle. Ja yksityi-set hoivakodit ja terveysalan yrityk-set voidaan kansallistaa, kuten muu-allakin on tehty. AY liikkeellä ja ko-ko työväenliikkeellä tulee olemaan edessä kova työ.

Markku Nieminen

Hae mukaan Marx-opistoon!

Demokraattinen sivistysliitto hakee osallistujia kesän 2020 Marx-opis-toon. Kesätapaaminen järjestetään kolmipäiväisenä 7.-9. elokuuta Vähäjärven lomakodissa Hauholla. Aihepiirinä kesätapaamisessa on muun muassa:

- **Pandemioiden vaikutuksia yhteiskunnallisessa muutoksessa**
- **Kapitalistisen yhteiskuntajärjestelmän kriisialttiuksia**
- **Covid-19 pandemian aiheuttamaa maailmanlamaa ja sosialistisen vaihtoehdon mahdollisuuksia.**

Marx-opisto on tarkoitettu sinulle, joka tarvitset eväitä radikaaliin vasemmistolaiseen vaikuttamiseen ja haluat oppia lisää järjestötyöstä. Teoriaa ja käytäntöä yhdistävän opiston tarjonta on tarkoitettu erityi-sesti nuorille ja vasta mukaan toimintaan tulleille.

Marx-opiston suuren suosion vuoksi osallistujat valitaan tällä kertaa hakijoista. Valituksi tuleminen ei edellytä aikaisempia marxilaisuuden opintoja. Valituille ja varasijan saaneille ilmoitetaan valinnasta ju-hannukseen mennessä. Haku tapahtuu DSL:n verkkosivulle toukokuun alussa aukeavalla linkillä ja hakuaikaa on kesäkuun 15. päivään asti.

Koulutuksen osallistumismaksu on 80 euroa koko viikonlopulta, sisältäen majoituksen, ruuat ja opintoaineiston. Matkakulut korvataan julkisen liikenteen mukaan ja tarvittaessa oman auton käytöstä korvataan 20 senttiä kilometriltä. Työttömillä, työttömyysuhan alaisilla, eläkeläisillä, seniori-ikäisillä ja maahanmuuttajilla on mahdollisuus osallistu-mismaksun hyvittävään opintotseteliin.

Hae mukaan osoitteessa www.desili.fi

**MARX
OPISTO**

Pirkanmaan Osuuskauppavaalit 2020

Pirkanmaan Osuuskaupalle valittiin 60-jäseninen edustajisto seuraavaksi 2020-2024 toimin-takaudeksi.

Äänestäneitä oli yhteensä 45204 ja äänestysprosentti oli 22,5. Tampe-reelta valittiin 29 edustajiston jä-

sentä, joista vasemmistoliiton C-listalta tuli valituksi pitkäaikaisena kaupunginvaltuutettuna toiminut YTT, emeritusprofessori **Jari Heinonen**, 171 ääntä.

Onnittelut Jari Heinonelle!

Talouden koronavikriisi ja terveystalouden tiivis kolmiyhteys

Kylmää kyytiä

Jos talouskriisi kärjistyy, on odotetavissa kylmää kyytiä. Julkisen talouden kautta ongelmat heijastuvat takaisin terveydenhuoltoon. Voimme joutua 1990-luvun alun lamavuosien kaltaiseen kurimukseen..Jos näin käy, julkiseen talouteen repeää m m ttivajeet, jollaisia ei ole koettu sitten sotavuosien. Sekasortoisessa tilanteessa hallituksen mielenkiinto esimerkiksi sotehuollon vahvistamiseen haipuisi ja olisi helppo toteuttaa SOS-hallituksen haikailema maakunta- ja soteuudistuksen kaltainen hyvinvointipalveluiden alasajo

Taouden ylm ess  p nettava kaasua - ei jarrua

Hallitus käsittää, että julkisen talouden velkaantuminen on nyt väistämätöntä. Hallitus näyttää ymmärtävän, että julkinen velkaantuminen on kriisioloissa ainoa h t keino estää yksityisen talouden ja koko kansantalouden vajoaminen lamaan. Näin mm. viime vuosisadan talousviisas John Maynard Keynes todisti. Taantumun ja talousanemian oloissa vasemmiston talousajatukselvat yleensä oikeansuuntaisia.

Juustoh yl t varastoon

Oikeisto usein leikkaisi silloin, kun taloudessa menee huonosti, mikä on  lytt m yden huippu. Tarvitavien leikkausten aika tulee suhdannehuippua lähestyttäessä. Kriisijan julkisen talouden leikkaukset vain pitkittävät kriisiä – ja lisäävät valtion velkaantumista. Juustoh yl n, leikkauslistojen ja ”kestävyysvajeen” torjunnan keinoin ei pidä ty nt   taloutta ojasta allikkoon. Sanna Marinin hallitus osoittaa tilanetajua keskittämällä kevään kehysriihen p  paukut juuri koronavikriisin vaatimiin talouden h t toimiin.

Koronavikriisi voi johtaa samoihin virheisiin kuin 1990- ja 2010-luvulla

Suomi on nyt joutunut erilaiseen talouskriisiin kuin koettiin 1990- ja 2010-luvuilla. Vanhojen virheiden riski on silti suuri. 1990-luvun taantuma oli itse tehty lama, jonka aikana tuhottiin kotimarkkinat  llisuus ja panostettiin kaikki voimat vientiteollisuuteen. Näin Suomi piti laittaa eurokuntoon. 2010-luvun finassikriisi johtui osin USA:n asunto- ja pankikuplan puhkeamisesta ja pääosin yhteisvaluutta euron valuviosta, jotka v ist m tt   aiheuttavat joidenkin maiden velkaantumisen.

Koronavikriisi tuli samaan aikaan, kun eurokriisi oli kärjistynyt äärimmilleen ja velkamaat - Espanja, Italia ja Ranska - kovaan ääneen vaativat eurobondeja eli yhteisvasuullisia velkakirjoja.

Työkansa ja pandemia...

Jatkoa sivulta 2

kiitetty pandemian hyvästä hoidosta. On keskusteltu freelansereiden, ty tt m yskassojen ym. toiminnan turvaamisesta. On puhuttu työnantajamaksujen myöhentämisestä ja lomautusten helpottamisesta ym. Tarpeellisuudesta huolimatta nämä asiat ovat kuitenkin hyvin pieni osa siinä suuressa pelissä. Sekä EU:n komission että Suomen hallituksen toiminta kuitenkin keskittyy kokonaisuudessaan sen asian

Koronarajoitukset aiheuttavat lomautuksia, ty tt m ytti  ja konkurseja. Talouden vauriot eivät korjau du yhtä nopeasti kuin koronaan sairastuneet paranevat. Kansantalous ja julkistalous kulkevat terveydenhuollon rinnalla. Tämä kolmiyhteys pakottaa torjumaan koronavikriisi  – ei ”hinnalla millä hyvänsä” vaan estämällä sekä kansanrevzeyden että taloudellisen toimeliaisuuden ja julkistalouden romahduksen.

Eurokriisi on jatkunu yli 10 vuotta välillä k rjistyen ja välillä laantuen. Kriisiä on saatu työnnettyä eteenpäin p m p amalla biljoonia (miljoonia miljoonia) euroja markkinoille. Koronaepidemiaa vastaan suunnatut rajoitustoimet aiheuttivat suuria samanaikaisia talousongelmia eurokriisin päälle. Tänäänkin on taas riski toistaa samoja kalliita talouspolitiikan virheitä, joiden takia edellisetkin kriisit pitkittyiv t ja pahenivat. Nyt on kaikki voimat ponnistettava talouden koronavikriisin voittamiseen eikä tilanetta saa k ytt   talouden rakenteen väkivaltaiseen muuttamiseen 90-luvun malliin. Se voi aiheuttaa samanlaisen katastrofin.

Eurojärjestelmä taas rotikon reunalla

Lainan ehdot selvitetään tarkoin, kun haetaan pankista 20 000 euron lainaa. Ne taas eivät kiinnosta, kun EU:n alusmaat ottavat vaikka 500 miljardia euroa lainaa rahoituslaitoksilta. Korkojen noustessa monet valtiot eivät pysty maksamaan lainojaan takaisin. Euroopan keskuspankki EKP pelastaa riskisijoittajat ostamalla arvottomat velkakirjat täyteen hintaan. Eurokriisin merkeissä Eurooppa-neuvoston, EU-komission, EKP:n ja euroryhmän johtajat kokoontuvat vähän väliä. Itsenäiset valtiot ennen painoivat lisää rahaa joutuessaan rahapulaan. Sitä kutsuttiin setelirahoitukseksi. Nyk   n EU:ssa keskuspankkirahoitus ajaa saman asian. EKP:lta saatuja lainoja ei ole tarkoitus maksaa takaisin.

Setelirahoitus on viisasten työkalu. Hallitusti käytettynä se tasoiittaa talouden vuoristorataa ja luo vakautta yhteiskuntaan, mutta vain jos sitä osataan k ytt   yhteiskunnan eriarvoisuuden vähentämiseen. EU:n rahapolitiikka johtaa use-

ympärille, miten turvataan kriisin jälkeinen uusliberalistisen kapitalismin taloudellinen järjestys ja suurop oman kasvava valta. Perusteltua olisi luopua suunnitelluista miljardien eurojen sotatarvikehankinnoista. Mielestämme nyt olisi pohdittava kysymystä, miten kriisin jälkeisessä tilanteessa ei enää palatakaan suurkapitalistien valtaan, vaan yhteiskunnalliseen sääntelyyn kansan ehdoilla.

Kansan äänen toimituskunta

at valtiot automaattisesti taloudelliseen umpikujaan. Epäluottamus valtioiden velanmaksukykyyn johtaa korkeampiin korkoihin, jolloin maksuvalmius heikkenee ja uudet lainat ovat yhä kalliimpia. Tässä tilanteessa säästäminen on ainoa vaihtoehto, joka taas johtaa lamaan, yritysten konkurseihin ja suurty tt m yteen. Keskuspankkirahoituksessa valtioilla ei ole huolta korkotason noususta tai takaisinmaksun aikataulusta. Tärkein etu onkin, että EKP:n raha menee suoraan kulutukseen, joka luo yrityksille kysyntää, parantaa ty llisyytti  ja kasvattaa kansalaisten luottamusta talouteen.

Pari biljoonaa huitsin Nevadaan

EU-päättäjien pöydällä oli kaksi ta-

louskriisiin liittyvää laajaa asiakokonaisuutta, euromaiden talousministerien jo keskenään sopima noin 500 miljardin euron ”ensiapupaketti” ja koronavikriisin jälkeiseen her  mis- ja toipumisvaiheeseen tarkoitettu kaksin- tai jopa kolminkertaisesti suurempi ”elvytysrahasto”. Euromaiden jo sopima ”ensiapupaketti” sai huippukokoukselta siunauksen. Ehkä siksi, että sovittua summaa ei ole miss   n eikä jäsenmaiden tarvitse l het    rahaa mihink   n, vaan kyse on pääosin luotonanto- ja takausvaluuksista. Sen sijaan 1-1,5 biljoonaa euroa yhteisen elvytysrahaston perustamiseen sai perinteisen nahkap  t ksen: suuret odotukset ja lupaukset, mutta sisällöstä ei tietoaakaan. Marinin hallituksella on kiistan ydinkysymykseen

Terveisiä byrokratian koneistosta

Viime kev   n  jouduin täyttämään selvityksen, miksi en ruokapalveluty ntekij n  ole ottanut vastaan työtä, joka sis lt   kokin tehtäviä ja ruuan kuljetamista autolla asiakkaille. Toki olisin voinut työn ottaa vastaan, jos olisin kokki tai omistaisin edes ajokortin. Kysyin selvitystä antaessani, että maksaa ko työkkäri sakot, jos ajelen ilman korttia. Selvityspyyntö todettiin aiheettomaksi.

  l  opiskele

Kahdesti olen myös joutunut selvittämään, etten vain opiskele liikaa, kun menin ilmoittamaan, että opiskelen työttömänä avoimesa yliopistossa satunnaisia kursseja. Kursseja, jotka eivät tähdänneet tutkintoon ja joista ei saanut edes opintotukea.

Ilmoitin myös heti alkuun kurssien ajankohdan, keston ja opintopisteiden määrän, josta virkailija pystyi yhdellä silmäyksellä näkemään, ettei opintoja ole yli viitti  opintopistettä kuukaudessa. Silti jouduin antamaan erillisen selvityspyynt n, jota lautakunta tutki monta viikkoa, ja päätyi sitten lopputulokseen, että opiskelu ei ole päätoimista.

  l  tee vapaaehtoist it 

Muutama vuosi sitten erehdyin mainitsemaan, että toimin SPR:n vapaaehtoisena vastaanottokeskuksessa. Tiedustelin myös mahdollisuutta työllistää SPR:n toi-

mistolle työmarkkinatuella. Ty kk rist  teillattiin idea, koska järjestön olisi kuulemma pitänyt palkata minut kovalla rahalla. Myöskään VOKin vapaaehtoishommia ei katsottu hyvällä, vaan kyseenalaistettiin, miten se vaikuttaa muuhun työnhakuun ja mahdollisen palkkatyön vastaanottamiseen.

  l  missään nimessä perusta yritystä

No, viime syksynä rekisteröidyn OP Kevytyrittäjä -palveluun ja sain tunnituksen ajatuksenani, että voisin jossain vaiheessa etsiä nettisivuhommia, koska olen koulutukseltaan alunperin datanomi. Enp h n sitten kuitenkaan jaksanut panostaa toimeksiantojen etsimiseen, kun oli keitti t it  väliä tiedossa.

Nyt viime kuussa lähetin ensimmäisen laskun ”yritykseni” puolesta, ja ajattelin ihan rehellisyyden nimissä ilmoittaa siitä liittoon ja ty kk riin. Kerroin, että olen ty osuhteessa muualla, ja työllistynyt yritystoiminnallani vain noin viideksi tunniksi koko tänä aikana. Laitoin liitteeksi myös kirjanpidon nollaluksen viime vuodelta ja kuvakaappauksen tämän vuoden ainoasta lähetetystä laskusta (jota asiakas muuten ei edes maksanut).

Ty kk rin vastaus kuitenkin oli, että ”Tutkimme yrittäjyytesi p  toimisuuden 1.8.2019 lähtien”. Kolmisen viikkoa sitten täytin sekä kirjallisen selvityspyynt n että 8-sivui-

samalla tavoin ristiriitainen kanta kuin edelt jill  n. Sen mukaan Suomi kannattaa euroa ja rahaliiton vakautta, mutta vastustaa jäsenmaiden yhteisvastuuta. Tavoitteet ovat toisensa poissulkevat.

”Suomi ei ole euroryhmän  nkry  – kaikki kelpaa paitsi yhteinen velka.” Näin vakuuttelevat pääministeri Marin ja valtiovarainministeri Katri Kulmuni. Suomi on k yt nnoss  antanut neuvottelumandaatin Saksalle. Euromaat yrittävät lieventää yhdessä koronavikriisi . Se on vaikeaa. Kulmunin mukaan euromaat tarvitsevat myös yhteisiä koordinoituja toimia.

Saksa liukuu kohti etelän toiveita

Tähän asti Saksa, Suomi ja Hollanti ovat torjuneet Italian, Espanjan ja Ranskan vaatimukset yhteisistä veloista. Viime vuonna kinattiin EU:n tulevien vuosien budjeteista ja niiden koosta, Saksa ei ollut halukas lihottamaan budjetteja, koska se olisi joutunut maksamaan eniten budjetin loppusumman nostamisesta.

Saksan Angela Merkel on taipumassa siihen, että EU-budjetteja voidaan kasvattaa ja että niillä voidaan vivuttaa lisää lainaa velkamaille. Yhteiseen velanottoon Suomi ei ole sitoutunut, mutta budjetti-asiansa lähtee Saksan kelkkaan - kuten ennenkin. Etelän maiden velka-piikki on jo auki, koska Euroopan vaaka-mekanismiin ”lainojen” ja EKP:n velkakirjaostojen myötä velkamaat saavat rahaa noin biljoona euroa.

Juhani Tanski
Kuopio

sen lomakkeen tätä hurjaa menestystä niitt nytti  ja miljoonien liikevaihdon tehnytti  yritystäni koskien **Ty kk ri ei ole v l k  n käsitelty selvityspyyntöä,** eikä liitto maksa ty tt m yskorvausta ennen kuin selvitys on valmis. Mene-tin myös p iv ty ni koronan takia, joten tässä sitä ollaan ilman rahaa, mutta vuokrat ja laskut pitäisi kuitenkin jotenkin maksaa. Vanha sananlasku ”Rehellisyys maan perii” on nykyään menettänyt täysin merkityksensä.

Milloin katosi maalaisjärki?

Johtopäätöksenä voisin sanoa, että työkkärin lappujen täyttäminen työllistää sata kertaa enemmän kuin oma yritykseni, jonka toiminnan ajattelin nyt lopettaa, koska valtiovalta tekee ihmisten aktiivisuudesta täysin mahdotonta. Valitetavasti tämä lappujen täyttäminen vaan ei oikeuta edes palkkaan.

Missä vaiheessa virastojen työntekijöiltä on kadonnut kyky itsenäiseen ja harkinnanvaraiseen päätöksentekoon? Eikä virkailijoilla ole valtuuksia todeta itsestään selvii  asioita ilman, että niitä tutkimaan pitää laittaa erillisiä lautakuntia ja näin kuormittaa ennes-t  n hidasta ja monimutkaista byrokratiaa?

C. Maria

Uusliberalismi vaarantaa terveytesi ja tappaa

Viimeistään korona -kriisi on osoittanut selvästi, miten maassamme harjoitettu uusliberalistinen talouspolitiikka vaarantaa kansalaisten terveyden ja jopa tappaa. Käytännössä tällainen politiikka on tarkoittanut pääoman vallan ja vapauden kasvattamista mahdollisimman suureksi. 1990 -luvulla Suomessa siirryttiin puheista tekoihin, varsinkin Lipposen kahden hallituksen toimesta. Valtionyhtiöitä yksityistettiin, kunnallisia palveluita alettiin kilpailuttaa, ulkoistaa ja yksityistää. Palveluita yksityistämällä ja ulkoistamalla niistä on tehty kapitalistisen voiton tavoittelun välineitä ja areenoita.

Hoivapalveluiden ulkoistamisen vaarat

Kunnat ovat ulkoistaneet laajasti muun muassa hoivapalveluitaan. Järvenpään sosiaalisairaalan entinen johtaja, lääkäri Antti Holopainen varoitti hoivapalveluiden ulkoistamistrendistä Toisenlainen kuntakartta -kirjassa julkaistussa artikkelissaan (Kustannusyhtiö TA - Tieto Oy, Helsinki 2012)

Hänen mukaansa luopuminen kuntien omista vaativan hoivan palveluista saattaa heikentää etenkin niiden palvelujen laatua, joissa tarvitaan runsaasti henkilökuntaa erityisesti iltaisin, viikonloppuisin ja öiseen aikaan sekä riittävä lääketieteellinen osaaminen palvelujen laadun takaamiseksi. Holopaisen mukaan puutteita on paljastunut tällä alalla melkoisesti myös kunnallissakin ympärivuorokautisen hoivan palveluissa siten, että henkilöstömitoitus suhteessa palvelutarpeeseen ei ole ollut riittävä.

Korona ja Attendo

Korona-virus on iskenyt erityisen rajusti vanhusten hoivakodeissa. Kiuruvedellä kesällä 2013 avatussa yksityisessä Attendon Kallionsydän ni-

missä vanhusten hoivakodissa on koronaan kuollut tähän mennessä 11 asukasta. Hoivakodissa on 30 asiakaspaikkaa, joten jo yli kolmannes sen asukkaista on kuollut.

Sen toiminta siirtyi kiirastorstaina Ylä-Savon Soten vastuulle. Itä-Suomen aluehallintoviraston ja Valviran yhdessä tekemän tilanearvion mukaan se oli tarpeen asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Viranomaisten mukaan hoivakodin turvallisuus oli vaarantunut, koska asiakkaiden lääkettä sairaanhoitoa ei pystytty toteuttamaan asianmukaisesti. Henkilöstörakenne ei ollut riittävä eikä esimerkiksi siivouksesta ja hygieniasta pidetty tarpeeksi huolta.

Niin Attendo kuin Ylä-Savon Sote kuntayhtymä olivat tapaus-ten alkuvaiheessa niukkasanaisia tiedottaessaan hoivakoti Kalliosydämissä ilmenneistä asukkaiden ja henkilökunnan koronavirustartunnoista. Itä-Suomen yliopiston julkisoikeuden emeritusprofessorin Teuvo Pohjolaisen mielestä yksityisyyden suojaan vetoaminen on kestä-mätön peruste tiedon panttaamiselle. Omaisille olisi pitänyt kertoa heti hoivakodissa ilmenneistä tartun-

Tunnusta "SOTE-kaappaus pysäytettävä" on näytetty neljä vuotta. Tilanne ei ole muuttunut, vaan on entistä ajankohtaisempi "korona kriisin" varjossa vietettävänä Vappuna. Taistelu viedään loppuun.

noista. Samoin hoivakodin nimi olisi pitänyt kertoa heti julkisuuteen. Pohjolainen epäilee tiedon salaamisen taustalla olevan bisnekseen liittyviä motiiveja yrityksen yrittäessä pitää yllä mainettaan ja antaessaan ymmärtää tilanteen olevan hallinnassa.

Kiuruvedellä toimii myös Ylä-Savon Soten oma hoivakoti kunnan tiloissa ja terveyskeskuksella pienempi osasto, jossa on ikään-tyneitä ja monisairaita. Niissä ei ollut ongelmia koronaviruksen aikaan. Johtopäätös edellisestä on, että terveys- ja hoivapalvelut on säilytettävä ja niitä on kehitettävä kunnallisina peruspalveluina. Ikäihmisten on saatava riittävät ja laadukkaat vuorokautiset palvelut myös silloin, kun voimat eivät riitä itsenäiseen asumiseen.

Korona ja Kemira Safety

Viime aikoina maassamme on kauhisteltu sitä, miten vaikea maailmalta on saada riittävän tehokkaita hengityssuojaimia koronavirusta vastaan. Niitä on yritetty hankkia suurella rahalla kaiken maailman hämähämähiltä. Asia voisi olla kuitenkin toisin.

Suomi oli pitkään edelläkävijämaa hengityssuojainten valmistuksessa ja se oli paljolti valtion-yhtiö Kemiran ansiota. Kemira ja sen edeltäjät suunnittelivat maskeja ja suodattimia sota-ajasta lähtien ai-

na 2000-luvun alkuun saakka, jolloin Kemira luopui suojaintuotannosta. Valtio omisti tuolloin Kemirasta 48,6 prosenttia.

Ostaja oli amerikkalainen Scott Technologies -konserni. Yrityskaupan yhteydessä annetun tiedotteen mukaan Kemira Safety oli vuonna 2000 kannattava korkean teknologian yhtiö ja se kuului Euroopan johtaviin hengityssuojainten valmistajiin. Sen tuotantolaitokset sijaitsivat Vaasassa ja sillä oli Englannissa oma markkinointiyhtiö Kemira Safety Ltd. Kemira Safetyn liikevaihto oli vuonna 1999 14,2 miljoonaa euroa (85 Mmk) ja työntekijöitä oli noin sata. Kemira Safetyn myynti ajoittuu Lipposen 2. hallituksen kaudelle ja sen valtiovarainministerinä oli Sauli Niinistö. Vasemmistoliitosta hallituksessa olivat Suvi-Anne Siimes ja Martti Korhonen. Silloinen Kemian liitto vastusti kauppaa vedoten muun muassa huoltovarmuuteen.

Kemira Safetyn kaupan sannottiin vahvistavan Scott Technologiesin asemaa Euroopan suojainmarkkinoilla ja Scott'in tarkoituksena olevan Kemira Safetyn toiminnan kehittämisen Vaasassa. Vuonna 2012 Scott teki päätöksen Vaasan tehtaan lopettamisesta, tuotanto ajettiin vaiheittain alas kesään 2015 mennessä ja tuotanto siirrettiin Englantiin. Scott todellakin vahvisti asemaansa Euroopassa ja Vaasan tehtaan

työntekijät jäivät työttömiksi. Scott valmistaa edelleenkin eräitä Vaasassa kehitettyjä tuotteita ja niitä pidetään huippulaadukkaina. Kotimaista suojaintuotantoa tarvitaan nyt kipeästi koronaviruksen torjuntaan ja jotkin suomalaiset yritykset ovat jo ryhtyneet toimiin hengityssuojainten tuotannon käynnistämiseksi. Jos Kemianliiton vetoomukset olisi tuolloin otettu huomioon ja jätetty valtionyhtiö Kemira Safety yksityistämättä, huippuluokan hengityssuojaimia olisi ollut saatavilla heti korona kriisin puhjetuuta ja maailmamme olisi myyntivaltti maailmalla.

Ideologista yksityistämistä

Hallitukset ovat niiden värikirjoon katsomatta hävittäneet surutta kansallissomaisuutta ja myyneet valtionyhtiöitä pilkkahintaan ulkomaiselle pääomalle. Kaikki tuo on tehty ideologisista lähtökohdista. Yksityisomistuksen ja voitontavoittelun katsotaan parhaiten takaavan ihmisten toimeentulon ja hyvinvoinnin. Kapitalistiluokan suppeat luokkaedut esitetään koko yhteiskunnan etuna.

Valtionyhtiöiden yksityistämistä vastaan nousi vuoden 2000 luvun lopulla jonkinlainen kansanliike. Muistan hyvin, kuinka itsekin olin lisälomassa luovuttamassa, varmaan sadan ylä-savolaisen allekirjoittamaa, yksityistämistä vastustavaa adressia vasemmistoliiton kansanedustaja livo Polvelle ja keskustan kansanedustaja Seppo Kääriäiselle. Eduskunnassa vaatimus yksityistämisen pysäyttämiseksi ei saanut taakseen yhtään kansanedustajaa.

Vaikka valtionyhtiöt eivät olekaan mitään sosialismin saarekkeita kapitalismissa ja niiden työlläiset pysyvät palkkatyöläisinä, riistettyinä, niin kauan kuin poliittinen valta ei ole työväenluokalla ja sen liittolaisilla, niin taistelu niiden yksityistämistä vastaan on tärkeä osa demokratian puolesta käytävää taistelua.

Asko Julkunen
Sonkajärvi

Mikä ihmeen kirkkolaki?

Muutama päivä sitten tuli näköksälle lausuntoja valmisteilla olevasta kirkkolaista. Ilmeisesti uudistustyöhön on uhrattu aikaa ja vaivaa huomattava määrä. Toki ovat lausunnon antajatkin joutuneet ehkä jopa hikoilemaan kirjoituspöytätyössään.

Miksikö? No kun näyttää siltä, että ihan turhaan tehty työ on vaarassa mennä tyystin hukkaan! On näes perin vaikeaa edes keksiä, saati sitten löytää asioita, joista pitäisi säätää oma, ns. kirkkolakinsa. Suomessamme on perin monen mielestä jo valmiina joka lähtöön

riittävä lakiviidakko. Se kyllä kattaa kirkonkin tapahtumat.

En tunge neuvomaan kirkkoaparaattia, mutta toteanpahan vaan sivuseikkana, että (kirkko)lakia uudistettaessa avautuu myös säästökohde. Kun jätetään koko laki säätämättä, ei sen valvontaan tarvitse enää uhrata sentin senttiä. Meidän tavan kansalaisten jo olemassa oleva lainsäädäntö valvontakoneistoineen riittää.

Ari Sulopuisto
Joensuu

Pieneläkeläisten arkea

Meitä eläkeläisiä on eri tulo-
tasolla eläviä, eli on pieneläkeläisiä ja sitten kohtuuttoman suuria, jotka pitää tuhлата esimerkiksi Portugalissa. Pieneläkeläisellä on hyvinvointi- Suomessakin vielä taistelua sananmukaisesti leivästä. Hurstin leipäjot kasvavat jatkuvasti. Nykyinen koronaviruksen vie työpaikan monelta suomalaiselta. Se on ainoa etukäteen tiedettävä totuus. Kriisin lopullista hintaa ei lähiaikoinakaan tiedetä.

Kaikesta huolimatta eräät militaristit ja sotahullut ovat hankkimassa Suomelle miljardien arvosta uusia aseita. Nykyisen jenkkin nöyrytelyn ollessa maan tapa, voidaan lentokoneitten tilaamisen Yhdysvalloista olevan satavarmaa. Kuitenkaan uusillakaan Horneteilla ei torjuta koronaa tai muita viruksia,

ei työttömyyttä, ei nuorison tulevaisuuden näköalattomuutta eikä pääasiaa - ei voiteta yhtään sotaa.

Nykyisen kriisin aikana aseiden ostaminen on vähintään absurdia, sanoisin jopa hulluutta. Kun Tokion olympialaiset siirrettiin, niin luulisi suomalaisten helpolla siirtävän aseostoja tai, mikä parasta olisi, perua ne kokonaan. Kenraalien pieneläkeläisiä voitaisiin silloin korottaa huomattavasti. Kenraalieläkeläisraukkojen ei silloin tarvitsisi anoa Jenkkien aselobbariksi ryhtymistä.

Joku viisas suomalainen on sanonut, halvinta maanpuolustusta on viisas ulkopoliittikka. Trumpin ihailu on järjetöntä.

Reino Welling
eläkeläinen ja sotaorpo
Jämsänkoskelta

Koronavirus ravistelee USA:n terveydenhuoltoa

"On paljon kansalaisia, joille koronaan sairastuminen voi merkitä kuolemantuomiota" USA:n terveydenhuoltoa on tutkittu paljon. Vertailussa 20 rikkaan OECD-maan kesken USA:ssa on suurin lapsikuolleisuus. Tämä tulos saadaan siitä huolimatta, että USA käyttää terveydenhuoltoon huomattavasti enemmän rahaa kuin mikään muu maa.

USA käyttää bruttokansantuotteestaan noin 16–17 prosenttia terveydenhuoltoon, kun vastaava luku esimerkiksi meillä Suomessa on noin kahdeksan prosenttia. Suuresta panostuksesta huolimatta USA:n elinajanodote on alhaisempi kuin muissa teollisuusmaissa, myös meillä Suomessa. Samalla myös terveydenhuollon kattavuus on alhainen.

USA:n mallia kutsutaan liberaaliksi hyvinvointimalliksi. Se on markkinapohjainen toimintatapa. Bisnes on siinä keskeisellä sijalla. Yksityiset terveydenhuolto-yhtiöt ja vakuutusyhtiöt pyörittävät sitä. Se on kallis malli, jonka tuottama hyvinvointi jää monil-

ta osin vajaaksi. Laaja lapsikuolleisuus ja köyhien huono asema ovat tästä esimerkkejä. Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus eivät liberaalissa markkinapohjaisessa mallissa toteudu kattavasti.

USA: n mallin ongelmat nousevat esiin, kun koronavirus haastaa sen. Köyhien tilanne on erityisen haavoittuvainen, jos ja kun heillä ei ole vakuutusta. Koronatestit maksavat USA:ssa jopa 1000 dollaria ja kymmenen päivän tehohoito 100 000 dollaria. On paljon kansalaisia, joille koronaan sairastuminen voi merkitä kuolemantuomiota.

Presidentti Donald Trump on rakentanut hätäapupakettia ame-

rikkalaisille. Tämä voisi mahdollistaa ainakin ilmaiset koronatestit niille, joilla ei ole vakuutusta. Trump pyrkii luomaan päälle kaatuvaan kriisitilanteessa projekti-kohtaisesti liittovaltion rahoilla julkisen terveydenhuollon. Mutta riittääkö tämä estämään katastrofin? Amerikkalaiset tuntuvat ajattelevan, että ei riitä. Aseiden myynti on lisääntynyt rajusti koronavirusepidemian laajentuessa.

Pohjoismaiden valttikortti koronaviruksen torjumisessa on toimiva kaikkia kansalaisia oikeudenmukaisesti kohteleva julkiseen toimintaan nojaava hyvinvointimalli. Hyvinvointimallimme kehittämisen suuntana tulisi jatkossakin olla universaalin mallin kehittäminen, ei sen purkaminen. Tässä asiassa USA:n huonoista kokemuksia kannattaa ottaa oppia.

Jari Heinonen
Sosiaalipoliitikko

Mitä koronaviruspandemiasta voidaan nyt sanoa?

Pertti Hämäläinen
Tutkija, Hämeenlinna

Se voidaan kuitenkin jo tässä vaiheessa sanoa, että mistään pelkääntään lääketieteellisestä ilmiöstä ei ole kyse, vaan monet pandemian valta- ja suurvaltapoliittiset ulottuvuudet ovat jo nyt nousemassa näkyviin. Talouden kielessä koronakriisiä tullaan käyttämään hyvin monenlaisiin poliittisiin tarkoituksiin.

Minkälaisiin uhiin Suomessa on varauduttu ja varaudutaan?

Kun pandemia on ”virallisesti” ollut Suomessa vasta reilun kuukauden, ei vielä kyetä tekemään kovinkaan syvällistä analyysia sen kaikista poliittisista ulottuvuuksista. On ymmärrettävä, että monia asioita jää vielä tässä vaiheessa näkymättömiin. Kuten historiassa aina, vasta jälkepäin voidaan esittää tarkempia ja oikeampia arvioita. Mutta jotain toki voidaan jo sanoa. Vanhusten hoivakatien ongelmat ovat olleet jo kauan ennen pandemiaa hyvin tiedossa. Juuri nyt näyttää siltä, että koronaviruksen aiheuttamat kuolemantapaukset kohdistuisivat suuremmissa määrin hoivakodeissa asuviin vanhuksiin. Erityistä ihmetystä on herättänyt se, että korkeat viranomaiset ja hallitus julistavat jo pandemian alkuvaiheessa Suomen olevan erittäin hyvin valmistautunut juuri tämän kaltaisiin kansanterveysellisiin ongelmatilanteisiin, ja jopa että koko asia ei tulisi Suomea edes koskettamaan.

Huoltovarmuuskeskuksen (HVK), THL:n ja STM:n johtajien sekoilut julkisuudessa ja heidän keskenään ristiriitaiset lausunnot ovat osoittaneet jotain aivan muuta. Johonkin on valmistauduttu, mutta ei kansalaisten terveyden turvaamiseen siten, kun se hyvinvointivaltiossa olisi aivan hyvin ollut mahdollista noudattamalla ennalta toisenlaista yhteiskuntapolitiikkaa. Pitkään jatkuneet uusliberalismin oppien mukaiset julkisen sektorin laajat leikkaukset ovat jättäneet hyvinvointivaltioon syvät jäljet, jotka nyt ovat koronakriisin yhteydessä vain tulleet näkyvämmiin esille muun muassa välttämättömien suojatarvikkeiden ja terveydenhuoltohenkilöstön resurssien puutteena. Puoluepoliittisiin perustein ansaitut johdon suojatyöpaikat näyttävät ainoastaan jääneen jäljelle, kun sekä **Kataisen**, että **Sipilän** hallitukset leikkasivat viime vuosikymmenellä säälimättömästi esimerkiksi juuri THL:n henkilöstöresursseja.

Valtion turvallisuuskomitean alainen HVK taas tuli jo toissa vuonna esiin erittäin kielteisellä tavalla, kun kävi ilmi, että HVK rahoittaa Suomen valtamedioiden ja kustannustalojen muodostamaa niin sanottua **Mediapoolia**. Mediapooli on muodostettu harjoittamaan mielipide – ja vaalivaikuttamista Suomessa euroatlanttisen agendan puolesta ja se toimii läheisessä yhteistyössä Helsingissä sijaitsevan NATO:n Hybridiosaamiskeskuksen kanssa.

Koronaviruksen vielä tehdesä tuloaan Suomeen elätteli HS länsihenkistä ajatusta ”kiinalaisesta viruksesta” kritisoiden rajusti Kiinaa ”totalitaristisista” toimenpiteistä viruksen rajoittamispyrkimyksis-

Ainoa luonnollinen asia pandemiassa on itse virus. Väestötasolla kaikki sairaudet ja erityisesti niiden ihmiselämälle aiheuttamat kielteiset seuraukset kohdistuvat huomattavasti suuremmissa määrin yhteiskunnan heikko-osaisimpiin väestöosiin. Koronaviruksen aiheuttama tartuntatauti ei tässä yhteydessä tee poikkeusta. Heti kun ihmiset tavalla tai toisella puuttuvat virukseen ja yrittävät hallita sitä ja sen seurauksia, kyse on viruksen yhteiskunnallisista ulottuvuuksista. Pandemia käsitteenä on yhteiskunnallinen. Suomen tai EU:n reagoiminen pandemiassa on politiikasta. Pandemiasta voidaan käyttää ja sitä käytetään hyvin monenlaisiin poliittisiin tarkoituksiin, aivan samoin kuin virusta itseään voidaan käyttää sekä biologisena että poliittisena aseena. Me emme voi vielä tietää, mitä kaikkia maailmanpoliittisia seurauksia ja taustoja nyt käynnissä olevalla pandemialla on.

Runsas viisi vuotta sitten kansa kyllästyi Sipilän säälimättömään leikkauspolitiikkaan ja lähti kadulle. Pitkäkestoiset uusliberalismin oppien mukaiset julkisen sektorin leikkaukset jättivät jäljen, joka nyt koronakriisin yhteydessä on tullut näkyviin. Kepulainen rahaministeri Katri Kulmuni puhuu 20 miljardin velanottotarpeesta ja rankasta ”jälleenrakennus- ja leikkaustarpeesta”. Kenraaleiden mukaan tämä ei saa vaikuttaa hävittäjien ja sotalaivojen hankintaan. On varmistettava, että Koronan varjolla ei jatketa SOS-hallituksen työtä. Kuvasa 20000 mielenosoittajaa protestoi Sipilän leikkauspolitiikkaa 10.6.2015 ”vain kaksi kättä” tapahtumassa.

sä. Wuhanin alueen eristäminen oli jotain, mitä vapaassa Lännessä ei ikinä tapahtuisi. Ei kulunut kauaakaan, kun **Sanna Marinin** hallitus oli eristämässä Uudenmaan aluetta, jota valtamediassa pidettiin rohkeana ja päättäväisenä tekona. Lännen valemediaa mukaillen Yle kertoi Venäjän käyvän loputonta ”infosotaansa” koronavirusta hyväksikäyttäen. Välillä näytti jo siltä, että Suomea ei uhkaisikaan koronavirus, vaan Venäjä ja Kiina.

Julkinen debatti alkoi sittemmin siirtymään kohti koronaviruspandemian yhteiskunnalle ”aiheuttamia” taloudellisia seuraamuksia ja kustannuksia. Kun kekulainen valtiovarainministeri **Katri Kulmuni** puhui Suomen 20 miljardin euron velanottotarpeesta ja julisti HS:ssa, että edessä on ”rankka jälleenrakennus ja leikkauslistoja” marssitti Yle muutaman päivän kuluttua vastapainoksi tv-uutisten päälähetykseen kaksi ilmavoimien eläkkeellä olevaa kenraalia todistamaan, että rahaa kyllä löytyy isänmaan kannalta kaikkein pyhimpiin käyttökohteisiin. Nyt tarvitaan talvisodan henkeä ja meidän kaikkien on taas udrauduttava jonkin suuremman asian puolesta. Kenraaliluutnantti evp. Heikki Nikunen viittasi 90-luvun alun laman aikaisiin Hornet hankintoihin ja kertoi uskovansa ”valtiojohdon toimivan jälleen samalla tavoin eli turvaavan puolustuskykymme kannalta tämän ratkaisevan tärkeän hankkeen”. Ratkaisevan tärkeä hanke on tietysti kokonaisuudessaan kymmeniä miljardeja maksava hävittäjäkoneiden ostaminen Yhdysvaltain sotateolliselta kompleksilta.

Valtiovarainministeri Kulmunin mainitsemat Suomen velkaantuminen kansainvälisille pääomapiireille, rankka jälleenrakennus ja leikkauslistat eivät kenraaleiden mukaan saa mitenkään vaarantaa hävittäjäkauppoja. Samassa Ylen lähetyksessä kenraaliluutnantti evp. Matti Ahola todisti vielä, että ”edellinen hävittäjäpäättös tehtiin vielä hankalammissa talousolosuhteissa”. Molemmat kenraalit liputtivat avoimesti amerikkalaishävittäjien hankinnan puolesta Nikusen todetes-

sä, että ”F-35 on tulevaisuuden kone ja sillä on tiettyjä ominaisuuksia, joihin uhkaympäristöllä ei ole kykyä”. Jätän lukijoiden arvioitavaksi sen, mihin ilmansuuntaan kenraaliluutnantti mahtaa ”uhkaympäristöllä” viitata.

Kapitalismia äärimmillään ja raaimmillaan

Milanon San Raffaele yliopiston filosofianhistorian professori Diego Fusaron mukaan kapitalismin nykyistä, uusliberalistista tai absolutistista vaihetta, kuten hän sanoo, luonnehtii ajankäsityksen muuttuminen kohti äärimmäistä nykyisyyttä korostavaksi. Tähän nykyhetken yliarvostukseen liittyy sekä historian väheksyminen, että tulevaisuuden muutosmahdollisuuksien kieltäminen. Taustalla on fukuyamalaisen historian loppu – ajatuksen kritiikin ohella globaalikapitalismin jatkuvan kasvu-kilpailuaselman meil- le tuottama yleinen kokemus jatkuvista muutosvaatimuksista, niin yksilöiden kuin maapallon täydellisestä rajattomuudesta ja äärettömän nopeista siirroista pääomamarkkinoilla, sekä ajan katoamisesta. Äärimmäisyyteen kiihdytetty kapitalismi ei näytä enää tarvitsevan tulevaisuutta. Kaikki on tässä ja nyt, ikuisessa nykyisyydessä. Kapitalistinen globalisaatio on muuttunut absoluuttiseksi globalitarismiksi.

Tämä ei tietenkään ole totta, vaikka monet kokevatkin kieltämättä jatkuvan sopeutumisen ja muutoksen pakon kaikessa ristiriitaisuudessaan sietämättömänä. Ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset rajat ovat olemassa. Ne eivät ole kadonneet mihinkään. Myös ajalliset rajat ja niiden myötä se, mitä tapahtuu huomenna, ensi viikolla, ensi vuonna ovat olemassa. Globalitarismissa tähän ei ole uskottu, kun on oletettu historian päätyneen 1989 ja meidän kaikkien uskotaan elävän sen myötä rajattomassa maailmassa.

Kapitalistisen globalisaation myötä tuotantoinfrastruktuuri on hajautettu ympäri maailman. Päinvastoin kuin kotimainen talouseliitti on väittänyt, se ei ole tässä ta-

pauksessa hyödyttänyt Suomea. Eri- laisista koko maapalloa koskevista uhista, mukaan lukien pandemiat ja ekologiset kriisit on puhuttu jo vuosikymmeniä. Nykykapitalismissa meillä ei ole enää kykyä ajatella tulevaisuutta. Tätä myös Fusaro tarkoittaa. Samalla kun absoluuttinen kapitalismi ylikorostamalla vain nykyhetkeä riistää tulevaisuuden myönteisen muutoshorisontin, se kieltää myös negatiiviset uhkakuvat. Näin katoaa myös kyky varautua kriiseihin. Nyt olemme tilanteessa, jossa ”yllättäen” on tullut aivan perustavaa laatua olevista tarvikkeista pulaa. Huomiota herättävää on se, että anglo-amerikkalaista ideaalia ”globaalista, monenkeskisestä ja sääntöpohjaisesta järjestelmästä” elätellyttä Euroopan unionia näyttää ainakin tämän hetken tietojen perusteella koronavirus koskettavan pahiten. Sisäiset ristiriidat riivaavat ja Atlantin takainen ystävä tuntuu hylänneen. Juuri nyt kun ei pitäisi.

Yksityiset voittoa tavoittelevat yritykset eivät ole kyenneet toimittamaan edes eloonjäämisen kannalta perustavaa laatua olevia suojavarusteita kansalaisille. Pulaa on jopa erikoistason terveydenhuollon henkilöstön suojavarusteista. Globaalikapitalismin markkinalogiikka ei ole mitenkään kyennyt organisoimaan suojavarusteiden tuotantoa ja jakoa rationaalisesti, saati maailmanlaajuisesti oikeudenmukaisella tavalla. Rehelliisyyden nimissä ja nykytilannetta vähättelemättä on todettava, että kaikista mahdollisista kauheista seuraamuksista huolimatta nykyinen koronaviruspandemia ei ole siitä vakavimmasta päästä katastrofeja, mitä esimerkiksi ekologit ovat vuosien kuluessa tuoneet esille mahdollisten maailmanlaajuisten ympäristökatastrofien aktivoituessa nälänhätien ja sotien ohella. Koronaviruspandemia on sen sijaan johtanut sisistyneen itseään pitävässä Lännessä hirvittäväan kilpailuun suojavarusteista. ”Vapaan maailman” johtaja Yhdysvallat on kaapannut häikäilemättömästi suojavarustekontteja, ylläpitänyt ja kiristänyt kauppasaartoja ja

viimeksi katkaissut kostoksi rahoituksensa Maailman terveysjärjestölle WHO:lle.

Tässä ei tietenkään ole mitään uutta. Nykytilanne on vain aiheuttanut sen, että kapitalismin apologeetat eivät ole pystyneet täysin estämään sitä, että kapitalismin todellinen, raaka, kyyninen ja vertatihuva luonne on paljastumassa. Nykyisessä historiattomuudessaan kapitalismi on lisäksi osoittautumassa erittäin heikoksi ja haavoittuvaksi maapallon valtaviin ympäristöriskien edessä.

EU uhkakuvat aktivoitumassa

Koronaviruspandemia on nostanut kaikkien näkyville jo kauan tiedetyn tosiasian – Euroopan unionin rappeutuvat rakenteet. Finanssikriisin jälkeinen talouskasvu on perustunut velkaan ja tämä ei tietenkään koske vain Eurooppaa, vaan koko maailmantaloutta. EU ei pysy pystyssä ilman EKP:n jatkuvaa tekohengitystä. Euro yhtenäisvaluuttana pysyy kasassa vain ohuen ja hauraan langan varassa, jota solmivat yhteen EKP ja euroeliitti massiivisen valtamedian propagandan säestämänä. Matkalla Maastrichtista 1993 Lissaboniin 2007 on se vähäinenkin politiikan alue ja demokratia sen myötä kadonneet tyystin. Kansalaisille valhelehdellaan ja eurovaalit ovat pelkkä farssi. Jäljelle on jäänyt vain talous. Jos EU:ta oli hyvät perusteet vastustaa jo ennen Suomen kansanäänestystä, niin nyt 25 vuotta myöhemmin nuo perusteet ovat vain vahvistuneet.

Euroopan unioni on kapitalistisen maailmanjärjestelmän rakenne, joka lisää eriarvoisuutta ja köyhyyttä myötävaikuttamalla muun muassa jäsenmaidensa hyvinvointivaltioiden alasajoon. Tämä tosiasia on nyt tullut entistä näkyvämmäksi julkisen sektorin resurssien ja terveydenhuoltotarvikkeiden pulan, sekä kasvavan köyhyyden ja asunnottomuuden myötä. Luomillaan tuhansilla miljardeilla euroilla EKP on hyödyttänyt lähinnä suuryrityksiä, yksityisiä pankkeja ja rikkaita sijoittajia, joiden pörssi- ja kiinteistökeinottelun rahoittamisella EKP on synnyttänyt kuplan, jonka koronakriisi saattaa hyvinkin puhkaista. Tämän vuoksi globaalikapitalismin myötämielinen eliitti myös meillä Suomessa on näkyvästi tukenut ensisijaisesti pankeille ja suuryrityksille suunnattua massiivista tukea ja samalla ryhtynyt koronakriisin edessä vaatimaan yhä äänekkäämmin ”yhteisvastausta” ja niin sanottuja koronabondeja. Ilmeisesti he ymmärtävät, että tällä tiellä ei ole euron säilyttämiselle muita vaihtoehtoja kuin liukuminen kohti liittovaltiota, Euroopan Yhdysvaltoja.

Suomen on syytä kaivaa markat esiin ja lähteä eurosta

Euroopan unioni ei ole ratkaisu, vaan rakenteellinen osa globalisoituneen kapitalistisen maailmantalouden ongelmaa. Meillä olisi edessä valtava haaste siirtymisessä kohti ekologisesti kestävämpää maailmanjärjestystä. EU:n kilpailu-, sekä kasvu- ja vakaussopimukset jo sinänsä estävät yhteiskunnan taloudellisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukaisen ekologisen transformaation.

Jatkuu sivulla 19

Vähättelevää hämäräsokeutta

Ihmiskunnan merkityksen vähättelevä ilmastonmuutoksessa asettu erikoiseen tilanteeseen, kun tarkastelemme tämän nisäkäslajin ymmärtämättömyyttä oman elinympäristönsä hävittämisen seurauksista ja sen maanista mieltymystä metsien avohakkuisiin. Euroopassa pellot, laidunmaat, tieverkostot, teollisuusalueet ja tiheästi asutut taajamat ovat korvanneet metsät ja suot. Ankara kuivuus ja siihen liittyvät tuhoiset maasto- ja metsäpalot ovat yleistyneet maanosassamme mm. Balkanilla, Italiassa ja Iberian niemimaalla. Joet ovat Etelä-Euroopassa kesäisin varsin kuivia.

Aikaisemmin ajateltiin lähes kaiken sadeveden olevan peräisin haihtuvasta merivedestä. Nykyään on tajuttu, että mereltä puhaltavat tuulet kuivuvat sisämaassa nopeasti, jos alapuolella ei kasva metsää, joka pitää ilman kosteana kierrättämällä vettä. Biologi Antonio Nobre Kansallisesta Amazonian-tutkimuslaitoksesta ja professori Dominick Spracklen Leedsin yliopistosta ovat päätyneet siihen, että ”maakasvillisuus – erityisesti metsä – toimii tärkeimpänä lähteenä, josta laajat manneralueet saavat sateensa”. Lähes kaikilla trooppisilla maa-alueilla Amazoniasta ja Kongon altaasta Borneoon metsien ilma tuottaa yli kaksi kertaa niin paljon sadetta kuin hakattujen alueiden ilma.

Nykyisin tiedämme, että koko maapallon taivaita halkovat lentävät joet. Ne vaikuttavat sateisiin pitkien matkojen takaa. Ne ovat tilapäisiä parin kilometrin korkeuteen muodostuvia suihkuvirtauksia. Kosteutta kuljettavat ilmavirtaukset ovat vesimääriltään maanpinnan jokien veroisia ja voivat kulkea pidempiä matkoja kuin ne. Sadeveden tärkeäksi lähteeksi on siis varmistumassa metsien imemä ja haihduttama kosteus. Tämän kosteuden kierrätyksen hiipuminen ihmisten suorittaman metsien silmitömän hävittämisen vuoksi uhkaa suurta osaa maailmasta kuivuudella, joka kiihdyttää myös omalta osaltaan ilmaston lämpenemistä.

Tukholman yliopiston vesistötutkija Lan Wang-Erlandssonin selvityksen mukaan metsien hävittäminen niukentaa jo sateita isoissa osissa maailmaa. Laajamittainen metsäkatko voi vähentää seudun sateita jopa 40 %, osoittaa Dominick Spracklenin v. 2018 julkaisema tutkimus. Puut haihduttavat satoja litroja päivässä lehtiensä kautta maaperästä imemäänsä vettä ilmaan. Kasvien haihdutuksen arvioidaan tuottavan noin puolet mantereiden kaikista sateista, jopa 60 000 kuutiokilometriä vettä vuodessa.

Ihmisten aiheuttama laajamittainen kasvillisuuskato näyttää synnyttäneen aavikoita ai-

emminkin. Esimerkiksi Australian kuivat sisäosat olivat paljon kosteampia yli 45 000 vuotta sitten. Nykyiset autiomaan syvänteet olivat suuria järviä, joita ylläpitivät voimakkaat kosteat monsuunituulet. Eyrejärvi eli Kati Thanda lainehti tuolloin noin 10 000 neliökilometrin laajuusena, mutta nykyisin se on etupäässä kuivaa, suolan peittämää tasankoa. Ihmisten syyttämien maastopalojen arvellaan aiheuttaneen tämän ilmastonmuutoksen. Viimeisimmän 50 vuoden aikana Australian länsirannikolla noin 130 000km² metsää on korvattu vehnäpeltoilla, jonka seurauksena sisämaan sade-määrät ovat vähentyneet 20 %.

Minusta maapallon ilmastonmuutoksen selittäminen pelkääntään maapallon akselikulman muutumisella, auringon toiminnan hiipumisena tai maapallon lämpötilan ajoittain toistuvina lämpötilan vaihteluina on hämäräsokeutta. Ihmiskunta on myös itse muuttanut elinympäristöään radikaalisti koko olemassaolonsa ajan. Kaikkea paskaa ei voi piilottaa tilastoilla ja omaan viitekehukseen sidotulla tieteellä. Tällaisen hämäräsokeuden hyväksyminen jättää ihmiskunnan valtaapitävät ja heidän uskolliset alamaisensa kaiken vastuun ulkopuolelle.

Minusta jatkuvan kasvun harhaan ja eriarvoisuuteen perustuva markkinavetoinen kulutusyhteiskunta on tuhoisinta, mitä ihmiskunta on saavuttanut. Ihmiskunnan harjoittamaa omaa ympäristöä tuhoavaa tuotantotoimintaa mukaan lukien sotia ja kerskakulutusta ei pitäisi vähentää arvioitaessa ihmisen osuutta ympäristömme tuhoutumisprosessissa tai sen eloonjäämisessä. Näiden tekojen seuraukset koskettavat ikävä kyllä meitä kaikkia. Lähiavaruudessa on useita elottomia ja asumiskelvottomia planeettoja. Ne jatkavat kiertoaan maailmankaikkeudessa.

Matti Laitinen
30.3.2020

Lähde: Tiede 4/2020 Fred Pearce: Taivaalla virtaa jokia, 25.3.2020

Bayer Monsanton loukussa

Eipä tiennyt Bayer, millaiset seuraukset Monsanto ostaminen aiheuttaisi saksalaiselle suuryritykselle. Bayer oli ilmeisesti kiinnostunut vain Monsanto tuotteiden jymymenestyksistä, mutta ei mahdollisista seurauksista. Nyt on 115 000 työntekijän yritys saanut maksettavakseen miljoonalaskuja, ensimmäiset heti oston jälkeen. Ja taloutta rasittavia oikeudenkäyntejä ja tuomioita on odotettavissa. Samaan aikaan on Monsanto jäämistössä tuhansia syytteitä odottamassa ympäri maailmaa. Viime vuonna nosti Monsanto syytteen Kalifornian osavaltiota vastaan, koska osavaltio vaati, että glysofaattipakkauksiin on merkittävä ilmoitus syöpävaarasta. Se oli kova isku Monsantoille, sillä seurauksena oli huomattava myynnin lasku ja Monsanto aineita käyttäville viljelijöille voittojen pieneminen. Glysofaattia on käytetty runsaasti USA:ssa maissin, soijan ja vehnän viljelyksessä. Myös eläinten rehussa sitä on käytetty.

Kuva: Heikki Männikkö

Venäjä on kivunnut viime vuosina yhdeksi maailman merkittävimmäksi vehnän viejäksi. Vientiluvut ovat olleet n. 40 miljoonaa tonnia vuodessa. Venäjä on sanoutunut irti geenimanipuloinnista maanviljelyksessä. Venäjä ilmoitti jo 2015, että ”maa tulee tuottamaan tervettä, ekologista ja korkeatasoista ruokaa, jonka länsimaat ovat kauan sitten kadottaneet”. Vehnäpeltoja Kurskin-Voronezin alueella 2018.

Intiasta on myös tulossa laskuja. Monsanto pääsi Intian markkinoille lupaamalla ”palkkaa, jolla voi elää ja että sadosta tulisi runsaampi”. Roundup (rikkakasvien torjunta-aine) oli patentoitu ja maanviljelijät ostivat siemenet, jotka olivat geenimanipuloituja. Hinta oli korkea ja lainoja otettiin valtavat määrät. Mutta geenimanipuloidujen siemenien olikin vaikeampi kasvaa Intiassa ja sadosta tuli heikompi. Oli otettava lisää lainaa ja moni maanviljelijä joutui myymään talonsa ja maansa. Oikeudenkäynnit jatkuvat. Brasiliassa maan suurin soijapavun tuottaja vaati tuomioistuinta päättämään Monsanto Intacta GMO siemenpatentin. Patentti on voimassa vuoteen 2022.

Maanviljelijät haluavat, että GMO-viljelyt korvataan normaaleilla tuotteilla. Geenimanipulointi aiheutti tuholaisen sijaan kasvien kuoleman.

Amerikassa ei geenimanipuloituja tuotteita ole kielletty huolimatta WHO:n lausunnosta, että ne saattavat olla syöpää aiheuttavia, mutta voivat aiheuttaa myös Parkinsonin tautia, Alzheimeria ja autismissa.

Maassa on toinenkin glysofaatin kaltainen kasvisuojeluaine, joka on aiheuttanut suuria tuhoja maassa ja viljelysmaalle, nimittäin dicamba. Se on aine, joka tuhoaisi normaalisti maissin ja soi-

japavun, mutta Monsanto geenimuuntelussa siitä on kehitetty sairauksille ja tuhohyönteisille vastustuskykyinen torjunta-aine. Maanviljelijät pystyvät ruiskuttamaan dicambaa suoraan kasvien päälle tuhoton haittakasvit. Ongelmana on ruiskuttaminen. Dicamba on helposti leviävä, varsinkin ilmasta suoritettavien ruiskutusten vuoksi. Dicamban käyttö aiheutti läheisyydessä sijaitsevien naapurien maaperälle ja kasveille suuria vahinkoja. Dicamban jäämät vaikuttivat seuraavanakin vuonna. Monsanto oman kirjanpidon mukaan tällaisia tuhoja on ollut vuosina 2016 - 18 yli 10 000. Missourissa sai eräs persikkaviljelmä äskettäin 265 miljoonan korvaukset 30 000:sta vaurioituneesta kirsikkapuusta.

Maanviljelyn suurimpia ongelmia on viljelysmaan väheneminen tulvien, lämmön, kylmyyden, tuulien ja juuri maaperän myrkyttämisen takia. Luonnollinen jalostustyö on aina ollut parhaimpien ominaisuuksien etsimistä luonnon ehdoilla. Geenimanipulaation seurauksista ei vielä tiedetä kovinkaan paljon, mutta seuraukset saattavat olla ankarat.

Venäjä on selvästi sanoutunut irti geenimanipuloinnista maanviljelyksessään. Putin sanoi jo 2015, että ”maa tulee tuottamaan tervettä, ekologista ja korkeatasoista ruokaa, jonka länsimaat ovat kauan sitten kadottaneet”. Maa kielsi manipuloidun ruoan v. 2016. Maa tuottaa jo ekologista hirssiä, pellavaa, sieniä, yrttejä, marjoja jne. Maalla ei ole vielä omaa sertifiointitoimistoa, minkä vuoksi paikallisten viljelijöiden on saatava lupa kolmannelta osapuolelta, kuten EU:lta tai USA:lta, voidakseen merkitä tuotteensa bio-ja ekologisiksi tuotteiksi. Boikotin aikana se on vaikeata, mutta ekologinen ja terve elintarvike tulee voittamaan.

Esa Salomaa
Ruotsi

Luonnonvalinta elinkeinoelämän apuna

Suomessa ja muissa läntisen demokratian maissa kärsitään syntyvyyden laskusta. Kasvun ja hyvinvoinnin ikuinen uhka, työvoimapula, varjostaa elämäämme. Vanhukset sen sijaan lisääntyvät huolestuttavasti kasvat- taen työvoiman kysyntää. Länsimaiseen elämäntapaan sopeutumattomien kansojen keskuudessa syntyvyys ja väestön kasvu on voimakasta. Tämän väestön siirtyminen joukkomittassa keskuuteemme vaarantaisi yhteiset läntiset kristilliset arvomme. Heitä voidaan käyttää ainoastaan rajoitetusti kausityövoimana ilman kansalaisoikeuksia.

Sota on ollut nykyaikaan asti läntisen maailman yleisesti hyväksymä tapa karsia liikkäväestöä. Aseiden kehittyminen ja ydinaseiden leviäminen kaikkiin maailman väkirikkaimpiin maihin tekee mahdottomaksi meidän isäntämaamme USA:n suosimat täsmäiskut raketeilla sopimattoman ihmisaineiston karsimiseksi. Sitä paitsi näitä rodullisesti sopimattomia ihmisiä on myös itsessään USA:ssa. Kun tavanomaisten aseiden käytöstä on liian paljon

Kuvat New Yorker

Israelin 14 vuotta kestäneen Gazan saarron vuoksi Gaza ei ole pystynyt tuomaan riittävästi lääkkeitä tai lääkeinlisiä laitteita. Palestiinan vapaaehtoiset tekevät Gazassa kaiken voitavansa. Eristetyn asemansa vuoksi Gaza on toistaiseksi selvinnyt hyvin.

vaivaa, väkivaltaa ja melua, on sen sijaan kiinalaisista lepakoista levinnyt virus sekä rauhallinen, vaitelias ja lakkaamaton uurastaja. Nämä harvennettavat ihmiset ovat jo valmiiksi köyhiä, aliravittuja ja sairaita. Esimerkiksi Yhdysvalloissa tautiin kuolleista valtaosa on mustia ja latinoita. Kun virus leviää kristittyjen maiden väkivallan seurauksena syntyneisiin pakolaisleireihin, voivat kaikki paremmat ihmiset kiittää jumalaansa tästä avusta.

EU:ssa väläytetään biljoonan euron velanottoa taudin vuoksi pysäytetyn tuotannon uudelleen

käynnistämiseen. Joillakin on näköjään irtonaista käteistä lainattavaks valtioille ja veroja maksavan työtekevä väen maksettavaksi. Nämä lainantajat ovat niin säästäväisiä, että väistävät turhaa veronmaksamista. Tämä väki on niin taitavaa ja varallisuus suo taitoa ja osaamista, että kaikki onnettomuudet siirtyvät muiden maksettavaksi ja lisäävät heidän osinkojaan.

”Koronaepidemia on syössyt Suomen taantumaa.” Utissuomalaisen mukaan vähän yli puolet kansasta lykkäisi hävittäjien hankkimista. Hävittäjien hankejohtaja **Lauri Puranen** toteaa, ettei hävittäjäpääöstä tee kansa vaan poliittinen johto. Eihän ryssäkään voi tänne hyökätä, jos Suomella ei ole uskottavaa puolustusta. Ilmeisesti hyökkäystä ei ole tullut seitsemään kymmeneen vuoteen, kun ei ole ollut varmuutta puolustuksen uskottavuudesta. Mikään tauti ei hilitse pyssyuskovaisten kiihkoa.

Viljo Heikkinen
vanhempi huoneenrakentaja
Lapinlahti, 10.4.2020

MIHIN MENNÄÄN?

Valtion taloudessa taistellaan vuodesta toiseen budjetin alijäämän kanssa. Tähän asti se on hoidettu menoja leikkaamalla ja tekemällä velkaa. Velkaa tehdään kuvitelmissa, että jonain päivänä kansantalous saadaan kuntoon, velanotto loppuu ja voidaan taas rakentaa hyvinvointia. Mutta miten on, mihin mennään?

Suomi aloitti Euroopan unionin jäsenyyden ennakkoehtojen pääomien, tavaroiden ja palvelusten vapaan liikkumisen toteuttamisen 1980-luvun lopulla. Sen jälkeen tuotanto, joka sisältää myös varastojen käytön korvaamisen, on supistunut hurjaa vauhtia.

Työn tuottavuus kasvaa tuotantoa nopeammin?

Kun tuotanto kasvoi 1980-luvulla 50,5 %, niin 1990-luvulla kasvua oli 34,7 %, 2000-luvulla 22,1 % ja nyt 2010-luvulla enää 11,7 %. Kaikki merkit viittaavat siihen, että alkaneella vuosikymmenellä kasvu on noin 7 %:in tienoilla. Edelleen jos hyvin käy, kasvu voi jäähdyttää johonkin 3 %:in tasolle. Kaavio 1.

Vain 1980-luvulla työn tuottavuus kasvoi tuotantoa hitaammin, joten työtunnit lisääntyivät

122,2 miljoonaa työtuntia 2,9 %. Sen jälkeen työn tuottavuus on ollut tuotannon kasvua nopeampaa. Siksi työtunnit ovat vähentyneet ja työttömyys lisääntynyt.

Samaan aikaan työn tuottavuus on kasvanut ja työn kysyntä vähentynyt. 1980 luvulla tarjolla olleista työtunneista jäi käyttämättä 10,7 %, mutta 2010-luvulla jää käyttämättä 27,5 %. Mikäli nykyiset näköalat ja Tilastokeskuksen ennuste työkäisistä toteutuvat ja vaikka työn tuottavuuden kasvu hidastuisi, niin 2040-luvulla jää käyttämättä lähes 50 % ja 2050 luvulla reippaasti yli 50 % tarjolla olevista työtunneista. Todellinen työttömyys siis jatkaa kasvuaan. Kaavio 2.

Kansantalous hiipuu
Kehitys näyttää kulkevan siihen

SOS-hallituksen uudet sote-sopan kuviot

Nyt tutkitaan projektin laittomuuksia ja niihin syyllystyneen projektijohtaja Päivi Nergin nimitys huippu virkaan ei toteutene.

Eduskunnan ja valtiovarainministeriön kisma

”Eduskunnan ja apulaisoikeuskanslerin välillä on ollut käynnissä vakava oikeudellinen kiista, joka liittyy siihen, miten eduskunta saa asioista tietoa. Kiista juontaa **Juha Sipilän** hallituksen aikoihin maakunta- ja sote-sopan keittöön. Valtiovarainministeriö (VM) ei toimittanut kaikkia tietoja, joita eduskunta tarvitsi ja Sote-valiokunta oli pyytänyt. Eduskunta katsoo jääneensä tiedoista pimeentoon. Perustuslakivaliokunta aikoo selvittää laittomuudet: se haluaa tutkia antoivatko Nerg ja virkamiehet v. 2019 vääriä tietoja Juha Sipilän hallituksen sote-esityksistä. Valiokuntaneuvos **Matti Marttunen**, valtiosääntöasian tuntijat, puhemies **Matti Vanhanen** ja oikeuskansleri **Tuomas Pöysti** tähdentävät, että VM ei voi koskaan kyseenalaistaa, mitä tietoja eduskunta pitää tarpeellisina.

Nerg itse toi esiin ja paljasti huijaukset

Vuosi sitten Hesari ja Iltalehti saivat VM:n virkamiesten sähköpostiviestejä, jotka paljastavat Nergin antaneen eduskunnan sote-valiokunnalle virheellisiä tietoja ja kieläytyneen korjaamasta niitä edes pyydettyä. Nergin viestin loppuun oli vahingossa jäänyt ministeriön johtavien virkamiesten pohdintaa, annetaanko eduskunnalle oikeat tiedot ja oli päätetty, ettei anneta.

Nergin ja kumppanien laittomuudet on todennettu.

Jos perustuslakivaliokunta arvioi Nergin lainrikkomukset vakaviksi

si ja vie hänet valtakunnanoikeuteen, syntyy erikoinen tilanne. Nürnbergin oikeudenkäynnissä jotkut natsijohtajat puolustautuivat sanoen totelleen vain käskyjä. Silti heidät hirtettiin tai tuomittiin vankilaan.

Nerg voisi puolustautua samoin - määräykset tulivat Sipilältä ja Orpolta. Nergin periaate on ”Herran pelko on viisauden alku”. Hänen herransa oli Sipilä - järki, kohtuus ja laki jäävät sivuun.

Kriisissä tarvitaan osaa ja

Talouskriisin aikana valtion tärkeimmän virkamiehen on oltava pätevä ja sopiva .

Nerg on koulutukseltaan maa- ja metsätaloustieteen maisteri, eikä hänellä ole julkisen talouden johtamiskokemusta. Muut hakijat ovat kansantaloustieteen tohtoreita ja heillä on laaja kokemus julkisen talouden johtotehtävistä.

”Liukas”-Liisa Jaakonsaari toteaa: VM:n kansliapäällikkö on merkittävä talouspolitiikan vaikuttaja ja yhteiskunnallinen keskustelijä. Olisi törkeä poliittinen lehmänkauppa, jos Nerg syrjäytetään noin vain huippuasiantuntijat.

Nergin gradun aihe yliopistossa oli ”Utararakenteen ja lypsettävyyden vaikutus utareterveyteen”. Tutkielma antanee aineksia nautakarjan hoidon lisäksi myös kepun iltalypsyihin esim. nimitysasioissa, mutta tuskin kansantalouden johtotehtäviin.

Juhani Tanski Kuopio

suuntaan, että kansantalous edelleen hiipuu, palkkatulot sekä niistä saatavat verot vähenevät ja tuoterot kasvavat hamaan tulevaisuuteen. Siksi leikkauspolitiikka ja velkaantumiskierre jatkuvat.

Koko maailmantalous on tässä samassa hiipumisen kierteessä. Kun yhdestä pulasta, kriisistä on selvitty toinen kolkuttaa jo ovelle. 2008 alkaneen kriisin tuotannon taso saavutettiin vasta 2018. Oli vaikea kuvitella, että uusi kriisi iskee siitä jo vajaan kahden vuoden eikä vasta kymmenen tai viiden vuoden kuluttua.

Suuret tulot mukaan pelastustalkoisiin

Kapitalistisen maailmantalouden kriisien yhä nopeampi toistuminen naamioitiin suoranaisten kauhun vallassa jonkun suhteellisen harmittoman koronaviruksen aikaansaannokseksi. Uskomattomat ovat herran tiet. Lopullinen totuus selviää aikanaan.

Kun on ilmiselvää, mihin mennään, on hylättävä USA:n pakotelistat, erottava EU:sta ja seurattava suuria rahavirtoja. Niissä liikkuu joutilaiksi jääviä voittoja uskomattomat määrät. Niiden vienti ulkomaille on estettävä. Yritysten, rahalaitosten ja suurituloisten henkilöiden naurettavan alhainen verotus on uudistettava. Suuret tulot on saatava mukaan maan pelastustalkoisiin.

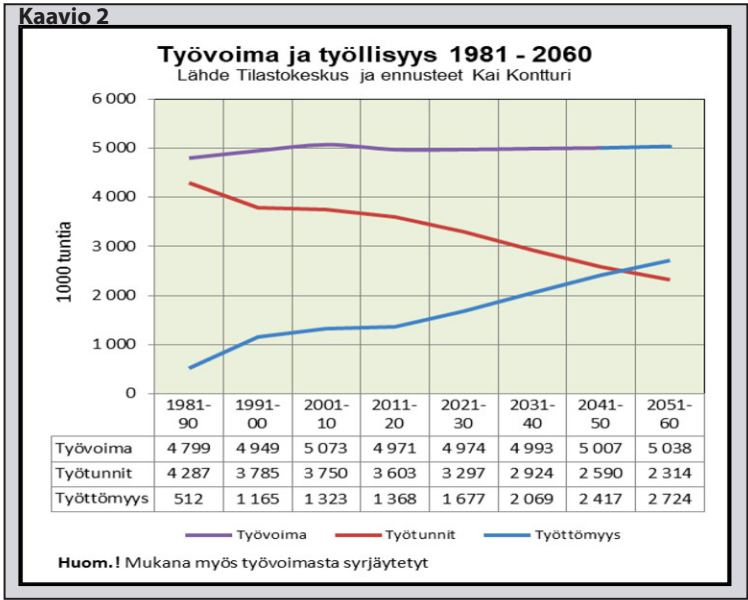
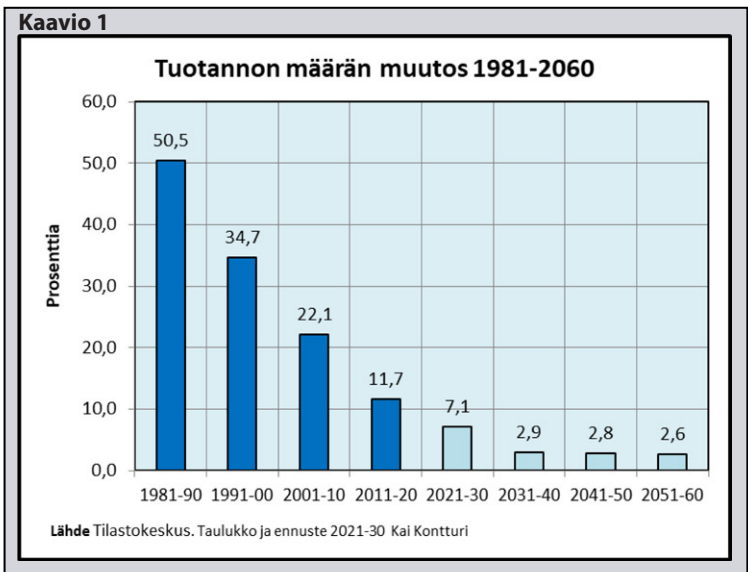
Kai Kontturi

Nordean asiakkuudesta

Pari kertaa aiemminkin olen käsitellyt lehtikirjoituksissa asiakkuuttani Nordeassa ja kohdalle osuneita vaikeuksia ja alkuvaiheita. Lähtökohta saattoi olla vuodessa 1959. Olin silloin asevelvollisuutta suorittamassa Haminassa ja samassa porukassa oli myös Tuomo Porkkala. Tuttavuutemme alkoi sieltä.

Työurani alkuaikoina palkkarahat jaettiin tilipusseissa. Sitten koitti aika, jolloin tilinmaksu siirtyi pankeissa tapahtuvaksi. Porkkalan Tuomo toi eräänä päivänä KOPin naiset kahvitarjoilulle Jämsänkosken puunkäsittelylaitokselle. Sen jälkeen palkkarahat alkoivat kulkea pankin kautta. Joskus Montussa istuessa piti välillä hakea Kopista ”kottia”.

Näistä ajoista pankkitoinnot ovat olleet monenlaisessa murroksessa. Eräs kartanonomista-

ja Valruusi oli syvästi huolissaan, kun pankin asiakkaat tuovat vain hiekkaa lattialle eikä heistä mitään hyötyä ole. Rikas ihminen on usein täysin tunteeton ja köyhiä halveksiva. Valruusi on juuri näitä henkilöitä. Tuon hiekkalausunnan jälkeen olin jo valmis pankin vaihtoon. Minulle lehdessä vastannut Jyväskylän Nordean johtaja voisi vastata muutamiiin kysymyksiini. Tunnetaan ko minut Jyväskylän Nordeassa, en ole siellä käynyt kertaakaan. Pankin esittämiin kysymyksiin vastausten ei tarvitse olla totta, ihminen voi muistaa väärin jne.

Miksi itsenäisen (?) Suomen pankkien pitää noudattaa Jenkkilän outoja lakeja, vai riippuuko se presidentin naamavärkistä, älystä ei voi puhua samana päivänä. Eräs venäläinen oligarkki ei voinut maksaa omia laskujaan, vaikka hän on myös Suomen kansalainen. Kyseessä oli

kuulemma Krimin ”valtaukseen” liittyvät pakotteet. Kannattaisi uskoa, etteivät mitkään pakotteet tuo Krimiä takaisin Ukrainalle. Nato yritti haukata liian suuren palan kuvittelemalla Sevastopolin muuttuvan Naton sotasatamaksi.

Olisi hienoa, jos joskus tulisi aika, jolloin kansat kävisivät kauppaa keskenään, pakotteita ei olisi suuntaan eikä toiseen, sotia käytäisiin vain puunuijilla, jolloin tulisi vähemmän hautureille töitä. Voi Jämsänjoessa virrata vettä aika paljon, ennen kuin tuo haa-veeni toteutuu. Sanoihan Martti Luther King- minulla on unelma. Unelma Jenkkilässä taitaa olla suosituin -tulla ammutuksi. Tämä oli Kingin kohtalo samoin kuin erään presidentin.

Reino Welling eläkeläinen Jämsänkoskelta

13. kaunokirjallinen teokseni "Ajan kuva – kertomuksia ja mietteitä elämästä" on ilmestynyt

Ajan kuva kertoo, kuinka tyly ja ylimielinen yhteiskuntamme kohtelee maamme huono-osaisia ja vammaisia ihmisiä sekä vanhuk-sia 2010-luvun lopulla. Se piirtää kuvan kahden pienituloisen ja sairaan vanhuksen elämän loppusuorasta ja kuinka kuolema erottaa heidät. Eliitille ei riitä mikään. Pienituloisille ei riitä mitään. Suomen verolainsäädäntö on suosinut viime vuosikymmenet ensisijaisesti maamme rikkaita. Osatomalta voi ottaa, syrjäytettyä voi syyttää sekä vammaiselta ja vanhukselta voi vapaasti viedä.

Ajan kuva kuvailee myös vaikeasti kehitysvammaisen pojan ja hänen vanhempiansa tutustumis- ja havainnointimatkoja Euroopan eri maiden elinolosuhteisiin, ihmisiin, kulttuuriin ja yhteiskuntiin. Samassa yhteydessä kerrotaan, kuinka vammaisiin suhtaudutaan ja kuinka hei-

tä kohdellaan näissä kohdemaissa. Ateenan osuudessa selvitetään, mitä EU:n sanelema ja markkinoiden ehdoilla toteutettu talouskuuri tarkoitti käytännössä pieni- ja keskituloisen kreikkalaisen arjessa.

Ajan kuva on rehellinen tarinakokoelma, joka puolustaa Euroopan vammaisten, vanhusten ja kaikkien pienituloisten ihmisten ihmisarvoa ja heidän ihmisoikeuksiaan.

Tuoretta AJAN KUVA -kertomuskokoelmaani (ISBN 978-952-67517-6-4) on painettu vain rajoitettu painosmäärä. Se sisältää yhteensä 51 tarinaa (122 sivua ja 38 valokuvaa). Ajan kuvan voi saada haltuunsa tilaamalla sen minulta sähköpostitse (yhteystiedot mukaan): matti.laitinen(at)gmail.com tai tavatessa ojennan sen tassuusi ilman postikuluja. Kirja toimitetaan postitse omistuskirjoituksen kera tilaajalle. Hinta: 10 euroa + 3,20 euroa postikulut. Maksuyhteys selviää kirjalahetyksen mukana.

Terveisin Matti Laitinen

Kansan ääni toivottaa Suomen työkansalle Hyvää Vapunpäivää vionna 2020

Irti EU:n uusliberalismista, Nato-militarismista ja..

Kommunistien Liitto ry
Suomen Työväenpuolue ry
EU:n Vastainen Kansanrintama ry
Sodan ja Fasismien Vastainen Työ ry
STP:n Helsinki ryhmä
Suomen Työväenpuolueen Turun Seudun osasto ry
Kommunistien Hermannin-Vallilan osasto ry
Tampereen SKP:n Kaukajärven osasto ry
Hermannin Naiset ry
Helsingin Työväen Vappumarssiyhdistys ry
Juche-aatteen Opintoyhdistys ry
Vesikansan Työväen yhdistys

SFT:n hallitus

Timo Kangasmaa
 Kalevi Hölttä
 Anneli Pennanen
 Ville Rahikainen
 Esko Auervuolle
 Matti Orava
 Timo Nieminen

Helsinki

Ingrid Hämäläinen
 Bertta Laine
 Marjaliisa Siira
 Elina Tala
 Sirpa Mittilä
 Heikki Männikkö
 Tarja Männikkö
 Hipsu
 Nelly & Mishka
 Hannele Salava
 Pekka Tiainen
 Kaarina Heikkinen
 Kai Kontturi
 Raika Kontturi
 Matti Laitinen
 Aarni Mietala
 Sakari Kuismen
 Elina Kämppi
 Leena Hietanen
 Palstapuutarhuri
 Janne Rahikainen

Espoo

Tommi Lievemaa
 Punapaita
 Sinipaita
 Espoon Leipäpappi

Vantaa

Eira Kärki
 Marja-Liisa Juvonen
 Heikki Uusimäki
 Hilja Pietiläinen
 Juha Kärki
 Lauri Paronen
 Kata Nurmi
 Juha Kovanen

Tuusula

Markku Nieminen

Karkkila

Timo Nieminen

Riihimäki

Esko Koivisto

Porvoo

Pirkko Nokkala

Tuukka Wahrman
 Aune Manelius
 Matti Wahrman
 Petri Katinganniemi
 Kalevi Wahrman
 Yrjö Nieminen
 Tommi Wahrman
 Kaija Siippainen
 Hannu Hämäläinen
 Vera Wahrman
 Saga Wahrman
 Eva Wahrman
 Hannu Henttonen
 Raimo Järvelä
 Casimir Spring
 Frank Larsson
 Hanna Sormunen
 Tapio Kulmala

Karhula

Pekka Kokkinen

Hämeenlinna

Pasi Ranki
 Kalevi Hämäläinen

Loimaa

Juha Kieksi

Mellilä

Markku Hongisto

Uusikaupunki

Heikki Ervasti
 Esko Rintala

Turku

Anne Luukkonen
 Helena Tuomaala
 Markus Uutela

Tampere

Hannu Huhtala
 Leena Huhtala

Juhani Brander
 Reine Lindeman
 Jari Heinonen
 Risto Koivula
 Taavi Lintunen
 Kauko Kyllönen
 Irmeli Saarijärvi
 Eino Saarijärvi
 Henry Lindeman
 Jenna Kaikkonen
 Riina Ahonen
 Mikko Vapa
 Pentti Möttönen

Nokia

Vuokko Servo

Lempäälä

Markku Huhtala
 Harry Rajala

Kihniö

Hannu Tiainen

Virrat

Mirjam Virkki

Hämeenkyrö

Jorma Kangasniemi
 Kalevi Nurmi
 Jouko Kangasniemi

Peräseinäjoki

Jartsev
 Wanha Seppä

Orimattila

Pentti Kataja
 Sirpa Kataja

Jämsä/Jämsänkoski

Reino Welling

Mirja Welling
 Matti Peltonen
 Raili Peltonen
 Veikko Flyktman

Varkaus

Pertti Pitkänen

Pieksämäki

Cilla Maria
 T.T.

Lieksa

Hannu Ikonen

Sonkajärvi

Asko Julkunen
 Martti Korhonen
 Veikko Heikkinen
 Raili Ovaskainen
 Yrjö Huttunen

Joensuu

Ari Sulopuisto

Kuopio

Juhani Tanski

Lapinlahti

Viljo Heikkinen
 Meeri Luhtala

Oulu

Paavo Junttila

Rovaniemi

Unto Nikula

Andalusia

Heikki Leinonen

Hävittäjähankinta peruttava, rauhan puolesta – sotaa vastaan.
 Reine Lindeman,
 Tampere

Vastustamme ehdottomasti hävittäjien ja sotalaivojen hankintaa ja vaadimme näiden varojen sijoittamista julkisen terveys- ja sosiaalitoimen kehittämiseen.
 Terttu & Pasi Mylly
 Pori

Markku Hongisto toivottaa Sirpa ja Pentti Katajalle Orimattilaan hyvää koronan aikaista Vappua
 Markku Hongisto
 Mellilä

Työkansan yhtenäisyys perustuu työväenluokan yhteiseen maailmankatsomukseen. Varmistakaa, että laukustanne löytyy työläisen käsikirja: "Dialektisen materialismin perusteet". Ilman teollisen maailmankatsomuksen perusteita emme selviä.
 Heikki Männikkö
 Helsinki

Korona-aika paljastaa. Ihmiskunta selviää tulevaisuudessa vain yhteisen yhteiskuntajärjestelmän, suunnittelun avulla. Suunta kehitettävä sosialismiin ja kommunismiin.
 Wanha Seppä,
 Peräseinäjoki

Työväenluokan puolesta Kansan ääni ja Kansan äänen järjestöt kiittävät tovereita tehdystä työstä. Jaksakaamme eteenpäin työväenluokan voittoon saakka!

Kymmenien miljardien hukkaputki

Mihin kalliita hävittäjiä todella tarvitaan? Monet asiantuntijat, myös armeijan kouluttamat eläkkeellä olevat upseerit, ovat sitä mieltä, että ei mihinkään. Ei ainakaan Suomen puolustamiseen nykyaikaisessa sodassa. Vastaus näyttääkin olevan: niitä tarvitsen NATO omiin hyökkäys-sotiinsa. Hävittäjähankinnoista on luovuttava!

Hornet-hävittäjien korvaamista uusilla, kalliilla hyökkäyshävittäjillä on perusteltu muun muassa väittämällä, että nykyiset hävittäjät ovat tulleet elinkaarensa päähän. Tämä ei ole totta. Kanada on osoittanut, että Hornetien päivittäminen pitkälle tulevaisuuteen on mahdollista. Se osti viime vuonna Australian ilmavoimilta 18 käytet-

tyä Hornetia, joilla on päivittyksen jälkeen tarkoitus lentää jopa vuoteen 2032 asti. Koneet ovat kaiken lisäksi vanhempia kuin Suomen ilmavoimien Hornetit.

Hävittäjät eivät kykene puolustamaan

HX-hankinnasta valmistui vuonna 2015 esiselvitys. Silloin eversti evp, ilmatorjunnan tarkastaja Ahti Lappi asetti kyseenalaiseksi hankinnan keskeisimmät perusteet. Hän puhui ilmapuolustuksen muutoksesta, jonka tuloksena on siirrytty hävittäjistä ohjuspuolustukseen. Kun aikaisemmin oma hävittäjä tuhosi vihollishävittäjän, viime vuosikymmeninä tällaiset tapaukset ovat loppuneet. Ilmatorjuntaohjukset

vastaavat yli 90 prosentista pudotuksista.

Vielä ongelmallisempaa on, että hävittäjät eivät kykene lainkaan ohjusten torjuntaan. Ilmatorjuntaohjus kykenee, mutta niitä meillä ei enää ole. Armeija on luopunut venäläisistä BUK-torjuntaohjuksista. BUKien lähtö tarkoittaa lisäksi sitä, että ilmatorjuntamme ei enää ulotu kuin kuuteen kilometriin eli samaan kuin jatkosodan aikana. Sotaherrojen mielestä tämä ei tietenkään riitä.

Ilmapuolustusvoimista ilmahyökkäysvoimiin

Ainoa tehokas ja halpa tapa torjua hävittäjiä ja ohjuksia on siis ohjus. Ruotsi hank-

ki amerikkalaisia Patrioteja, Turkki taas venäläisiä S-400:ia. Jos jotain on pakko hankkia, niin torjuntaohjuksilla Suomikin saisi ilmapuolustuksensa kuntoon parilla miljardilla.

Hävittäjillä on tietysti hyökkäyskäyttö. Suomi suoritti vähin äänin muutoksen ilmapuolustusvoimista ilmahyökkäysvoimiin hankkimalla Horneteihin ilmasta maahan -ohjukset (JASSM), jotka tulivat käyttöön pari vuotta sitten. Miksi ohjuksille tarvitaan hirvittävän kallis alusta (hävittäjä), kun kuorma-auton lava kelpaa? Maasta laukaistavat tykistöohjukset, raketit ja risteilyohjukset ovat hävittäjiin verrattuna kustannustehokkaita aseita.

Monien asiantuntijoiden mukaan hävittäjiä tarvitaan vain pieni määrä rauhanajan ilmapuolustukseen, tunnistustehtäviin ja ilmatilaamme rikkovien lentokoneiden häätämiseen. 64 hävittäjää on tähän tarkoitukseen hirvittävästi ylimitoitettu määrä. Sota-ajan lentotietustelu ja tulenjohto onnistuu droneilla. Kaukana ei ole myöskään aika, jolloin miehittämättömät lennokit

pystyvät samaan mihin pilottien lentämätkin.

Hävittäjien kokonais-hinta elinkaarensa aikana on eri arvioiden mukaan yhteensä 30 – 120 miljardia. Tämä tarkoittaa Suomen ja sen kansan uhraamista sodan jumalille. Tätä emme voi hyväksyä.

Marjaliisa Siira

Lähde: Kaleva 26.4. <https://www.kaleva.fi/mielipide/>

..kuntapalvelujen puolesta, yksityistämiselle ja sote-kaappaukselle SEIS!

Uusi alku

Tämä kuva on vuoden 2009 Helsingin vappumarssista. Silloin vuodesta 2006 yritimme organisoida laajempaa yhteisrintamaa kovaa markkinakapitalismia vastaan, koska niin voimakasta kommunistipuoluetta ei meillä ole, joka olisi yksinään tähän kyennyt. Tämä ei onnistunut ja tehtävä odottaa ratkaisua. Vuonna 1992 Vasemmistoliitto yritti lopettaa Helsingin vappumarssiperinteen. Silloin perustimme Helsingin Työväen vappumarssitoimikunnan, joka jatkoi perinnettä. Venäjällä mm. Astrahanissa kommunistit ovat luvanneet järjestää myöhemmin syksyllä ne vapputapahtumat, jotka Koronan vuoksi jäivät pitämättä.

Korona taudin mukana olemme siirtyneet digitaaliseen aikaan. Vuosi 2019 oli viimeinen, kun Suomen suurissa kaupungeissa järjestettiin Vappumarssseja. Vuonna 1965 marssittiin Lapinlahden puukirkolla viimeisen kerran Vappuna. Seuraavana vuonna paloi Lapinlahden kunnalliskoti. Mielisairasosaston tupakkahuoneesta 22.4.1966 syttynyt tulipalo vei 31 ihmisen hengen. SKDL:n kunnallisjärjestö teki päätöksen, että tänä vuonna ei järjestetä vappumarssia. Se oli viisas päätös!

Sen koomin marssien järjestäminen ei ole enää onnistunut. Vasemmisto osaa aina luovuttaa asemiaan yhteisen hyvän alttarille. Milloin talvisodan hengen milloin kiky-sopimuksen hyväksi. Suomessa ei ole vallankumouksellista kommunistista puoluetta, ilman sitä mikään yhteisrintama ei kykene haittaamaan kapitalistien herruutta.

”Kommunistipuolueen heikkous useissa maissa pakottaa ne muodostamaan yhteisrintaman kaikkien työtätekevien kanssa. Mutta juuri se johtaa ne väistämättömään tappioon nimenomaan siksi, että ne eivät pysty johtamaan joukkoja. Näin muodoin syntyi noidankehä. Toivoton.” (Juri Zhukov: Stalin askel oikealle vuodet 1926 – 1927 Neuvostoliiton tuntemattomat arkistot s.161)

Vallankumous Saksassa oli kukistettu aikaisemmin, Englannin yleislakko, josta silloinen neuvostojohto toivoi kasvavan sosialistisen vallankumouksen, kuivui oikeistodemarien johtamaksi ammatyhdystötoiminnaksi. Ihmiset ”väsyvät” taisteluun ja ”haluavat elää myös itselleen”.

Tämän ”väsymyksen” vuoksi Neuvostoliiton kansat seurasivat uneliina sivusta, kun perestroikan

innoittamat demokraatit ottivat vallan. Se osoitti, minkä arvoisia ovat lait ja sotilasvalat. Neuvostoliitolle sotilasvalan vannoneet kenraalit komensivat panssarijoukot ampumaan työkeillä Neuvostoliiton korkeimman neuvoston rakennusta.

Kunnalliskodin palo ja virustauti ovat vain sopiva tekosyy luopua perinteisestä toiminnasta, kun siinä ei enää koeta olevan mieltä. ”Nykyinen sukupolvi muistuttaa niitä juutalaisia, jotka Mooses johti erämaan halki. Sen ei ole ainoastaan valloittava uutta maailmaa, sen täytyy tuhoutua tehdäkseen tilaa ihmisille, jotka ovat kehittyneet uutta maailmaa varten.” (Karl Marx Luokkataistelut Ranskassa vuosina 1848 - 1850.)

Wiljo Heikkinen
Lapinlahti, 12.4.2020

Miksi Hornetteja?

USA:n sotateollinen kompleksi vaatii yhä uusia sotia, jotka tuottavat miljardeja dollareita verkostoon kuuluville sotilaille ja siviileille. Kompleksi pystyy lahjoamaan poliitikkoja ja sotilaita ympäri maailman, saadakseen sota-aseita myydyksi mahdollisimman paljon. Aloittamalla sotia ja pitämällä yllä sodan uhkaa monella maailman kolkalla, asekauppa käy. Hornetteja hankittaessa ilmoitettiin, että niitä käytetään 2020-luvun loppuun asti. Yllättäen ehdotettiin uusien amerikkalaisten hävittäjien hankkimista jo vuosia aikaisemmin. Aikanaan ilmapvoimien majuri Jarmo Lindberg toimi USA:n sotateollisuuden asiapoikana. Puolustusvoimien komentajana ja kenraalina hän oli USA:n takapiruna Hornet-kaupassa ja nyt hävittäjä-hankkeen kättilönä.

Hävittäjät ovat puhtaasti hyökkäysaseistusta, jota Suomen ei pitäisi tarvita. Minnekäs me hyökkäisimme? Sotatilanteessa ilmapvoimilla on käytännön merkitystä vain, jos alueella saavutetaan ilmaherruus. Pearl Harbourin hyökkäyksen, Lähi-idän kuuden päivän sodan ja Libyan miehityksen kokemukset todistavat sen. Ilmatoruntauohjukset voi naamioda ja siirrellä paikasta toiseen. Ohjukset ja tutkajärjestelmät maksavat vain murto-osan hävittäjien hinnasta.

Säädyllisen prosessin rajoja koetellaan taas

Suomi päätti 1992 hämärissä oloissa Hornet-hävittäjien ostosta. Silloinen puolustuministeri Elisabeth Rehn kertoo elämäkerrassaan, että päätös valmisteltiin pimeässä ja vietiin läpi pikavauhtia, koska maa oli putoamassa lamaan. Rehn sanoo ”tiedostaneensa, että tällaista ei päätöksenteko demokratiassa saa olla”.

Presidentti Sauli Niininen

tön mielestä armeijan ihmiset osavat valita Suomen tarpeita vastaavan koneen. ”Poliittista harkintaa ei tehty viime kerrallakaan, eikä tehdä nytkään.” HS selvitti viiden konetyypin lobbaajien taustat, ja sai selville, että nämä ovat saaneet yhteensä miljoonaluokan konsultointipalkkiot.

Järki on uusiutuva luonnonvara

Hävittäjähankintoja koskeva keskustelu ryöpsähti jo Sipilän hallituskaudella, kun taloustieteen professori Roope Uusitalo kysyi, eikö hävittäjiä voisi hankkia vähemmän. Säästyisi rahaa muuhunkin. Antti Rintetä tuuraava Sanna Marin totesi, että hankittavien koneiden määrä ”ei voi olla kiveen hakattu”. Toisin kuin Marin, jotkut demarien-, vasemmistoliiton- ja vihreiden kansanedustajat haluavat nyt hyökkäysaseiden valmisteluun. Jukka Gustafsson, Veronika Honkasalo ja Inka Hopsu toivovat harkintaa asiassa. Johannes Yrttiaho ja Markus Mustajärvi kyseenalaistavat hyökkäysaseiden oston. He myös valittivat hallinto-oikeuteen siitä, että HX-hävittäjähankkeen lokakuista päätöstä koskevia asiakirjoja oli osin salattu laittomasti kansanedustajilta. Tulen talouslaman oloissa hävittäjähankkeen rahat pitäisi käyttää Suomen puolustukseen, infraan, talouteen ja sote-toimeen!

Juhani Tanski

Koulunkäyntiä poikkeusoloissa

Koulua on käyty poikkeusoloissa 16.3. lähtien. Valtioneuvoston linjausten mukaan koulujen lähiopetuksessa opiskelevat 13.5. saakka esiopetuksen, 1.–3. luokan oppilaat sekä kaikki erityisen tuen päätöksen, pidennetyn oppivelvollisuuden ja valmistavan opetuksen oppilaat. 4. luokasta lähtien 10. luokkaan asti oppilaat ovat etäopetuksessa. Poikkeusolot ovat herättäneet kysymyksiä: 1) Toteutuuko oppimisen tuki? 2) Miten käy maksuttoman kouluaterian?

Toteutuuko oppimisen tuki?

Oppilaiden tuen tarve ei ministeri Anderssonin mukaan ole poikkeusajana kadonnut. Tukea tulee antaa ja oppilashuollon toimia. Viestit tuen toteutumisesta etäopetuksen aikana ovat olleet ristiriitaiset. Joisakin kunnissa on jopa oppilaan ohjaajia eli kouluavustajia lomautettu, toisissa taas ohjaajat tukevat oppilaita pitämällä läksykerhoja etäyhteyksin. Kaikki eivät etäkoulussa ole pärjänneet, eikä kaikkia oppilaita edes ole tavoitettu. Oppilaat ovat saattaneet singahtaa omille teilleen.

Opettajat yrittävät tietysti parhaansa, ja he joutuivat etäopettajiksi nopeasti suurin piirtein yhdessä yössä. Menettelyä voi pitää eräänlaisena työelämän joustoratkaisuna. Siitä ei ole tietoa, kuinka kukin opettaja tuli kuulluksi työjärjestelyjen yhteydessä. Jotkut opettajat ovat koko poikkeusajan työskennelleet lähiopettajina, jotkut etäopettajina. Etäkoulun lakkaamisen jälkeen oppilaalla ja koululla voi olla suuri työ kuroa umpeen se välimatka, joka on syntynyt etäkoulun

aikana. Kunta on opetuksen järjestäjänä vastuussa oppimisen aukkojen paikkaamisesta.

Oppiminen tapahtuu normaalisti ryhmämuotoisessa oppimisympäristössä. Etäopetuksen aikana oppimisympäristö on ollut kokonaan toinen kuin normaalioloissa. Perusopetuksen tavoitteena on perusopetuslain mukaan tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi esiopetuksen tavoitteena on osana varhaiskasvatusta parantaa lasten oppimisedellytyksiä. Opetuksen tulee edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena on lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus koulutuksessa koko maan alueella.

Teutuminen poikkeusaikana epäselvää.

Joillekin oppilaille etäopetus on voinut olla helpotuskin. Ei tule kiusta, jos ei etävät pystyvät oppimaan

omaa tahtiaan. Heikoimpien kohdalla tilanne voi sen sijaan olla vaikea. Itseohjautuvuus ei ole kaikille itsestäänselvyys.

Professorit Jahnukainen (Helsingin yliopisto), Karila (Tampereen yliopisto) ja Välijärvi (Jyväskylän yliopisto) ovat yleisönosastokirjoituksessaan 10.4. todenneet, että monet vakavasti oppimisvaikeuksiset oppilaat kärsivät vielä pitkään etäkoulun jälkeen. Heidän mielestään oppivelvollisuutta ei tulisi tällä hallituskaudella pidentää. Poikkeusolojen aikana ei ole kyetty riittävästi selvittämään uudistuksen toteutumisen edellyttämiä kysymyksiä.

Tutkijoiden kannasta huolimatta asian valmistelua jatketaan, ja hallitus on julkisen talouden suunnitelmassa lisännyt määrärahaa oppivelvollisuuden laajentamiseen.

Miten käy maksuttoman kouluaterian?

Poikkeusolojen aikaisista kouluruokajärjestelyistä on tehty kanteita. Käytännöt vaihtelevat kunnittain. Lähes puolet kunnista järjestää ministeriön mukaan kouluruokailua kaikille halukkaille.

Maksuton ateria kuuluu oppilaalle perusopetuslain nojalla jokaisena koulun työpäivänä. Oikeuskansleri on antanut ratkaisut 1.4. ja 14.4. Niiden mukaan lähiopetuksessa oleville kuuluu ateria. Oikeuskansleri ohjaa, että koulutuksen jär-

Kuva: Pirkko Eerola-Pilvi

Entisajan kansakoulun käyneet muistavat nämä nostalgialla herättävät koulukirjat, joista tieto ammennettiin. 50-luvun koululaiset muistavat myös kouluruokailun, jolla oli monessa perheessä suuri merkitys.

jestäjä voisi tehdä yhteistyötä oppilashuollon kanssa etsimällä sellaiset etäopetuksen oppilaat, joille päivittäinen ateria on erittäin tärkeä. Kouluateriassa on kysymys riittävästä ravinnosta.

Valmiuslain käyttöönottoasetuksen soveltamisasetukset ja ministeriön suositus etäopetuksesta ovat käytännössä johtaneet siihen, että lähiopetusta on vähän. Subjektivinen oikeus maksuttomaan perusopetukseen jatkuu poikkeusaikakin. Oikeudesta kouluruokaan poikkeusoloissa on kirjoittanut blogissaan Matti Muukkonen Itä-Suomen yliopiston oikeustieteen laitokselta. Lakeja tulisi poikkeusoloissa

kin tulkita perusoikeusmyönteisesti. Riittävän ravinnon on oikeuskäytännössä (KHO 2018:3) katsottu olevan osa perusopetusperusoikeutta.

Koulutuksen järjestäjien eli kuntien on turvattava myös poikkeusoloissa oppilaan maksuton perusopetus. Siihen sisältyy maksuton ateria - riittävä ravinto. ”Siinä laajuudessa kuin on mahdollista toteuttaa” - sanamuotoja sisältävää lain-säädäntöä ei saisi poikkeusoloissa käyttää lasten perusoikeuksien heikennysten mahdollistajana. Näin vaikuttaa näinä aikoina tapahtuneen.

Pirkko Eerola-Pilvi
varatuomari,
erityisopettaja Porvoo

Viron uusi itsenäisyys 1991 (2): Paljas kapitalismi teki Virossa tehtävänsä. Väkiluku romahti, rikkaat rikastuivat ja ay-liike katosi.

Viron itsenäistyessä 1991 nationalistien iskulausetta olivat markkinatalous, demokratia ja ihmisölkeudet. Sosialismin romahdettua Viron valtasi ensimmäisenä anarkokapitalismi. Yhteistä omaisuutta siirrettiin yksityisiin nimiin estoitta. Syksyllä 1992 parlamenttivaaleissa pääministeriksi nousseen Mart Laarin hallitus asetti tavoitteekseen ajaa venäläiset ja kommunistit ulos järjestelmästä niin taloudesta kuin politiikasta. Tavoite myös toteutettiin. Neuvostotehtaita tuhottiin määrätietoisesti ja niiden omaisuus varastettiin. Osa tehtaista kaatui luonnollisesti markkinoiden kadotessa.

Kuva: Heikki Mämmik

Neuvostoaikana Virossa maatalous oli maan ylpeys. Oli kahdeksan korkeakoulua, joista kaksi oli maatalousalan korkeampaa oppilaitosta. Maataloudelta lopetettiin tuki nopeasti. Se asetettiin kilpailullisesti samalle lähtöviivalle muun Euroopan tuetun maatalouden kanssa. Tässä tilanteessa Viron oma maatalous ei kyennyt kilpailemaan naapurimaiden maataloustuotteiden kanssa, joita voitiin tuoda täysin verovapaasti maahan. Monet suomalaiset maataloustuotteet olivat silloin Viron kaupoissa edullisempia kuin Suomessa. Monilla alueilla maataloustuotanto pysähtyi. Maat rappeutuivat ja osuustilojen kiinteistöt ränsistytivät. Tänä Viron maatalous ilmeisesti saa pientä EU-tukea ja maahan on tullut EU-maista joitain suuria maatalous-yrittäjiä, jotka menestyvät.

Maatalouden alasajoa virolaiset eivät koskaan anteesi Isänmaapuolueelle ja Mart Laarille. Kolhoosit ja sohvoosit lakkautettiin yhtäkkiä. Viro oli ruokkinut Pietarin alueen. Moskovassakin virolaisia maataloustuotteita arvostettiin. Vienti Venäjälle loppui täysin. Kymmenessä vuodessa 1990-2000 Viron maidon tuotanto tipahti 1,2 miljardista litrasta 500 miljoonan litraan. Viron Valion suomalainen johto kutsui tuolloin Viron maatalouden romahdusta maailman rajuimmaksi. Alkuaikoina Viroon virtasi myös lännestä elintarvikkeita, mikä vaikeutti Viron omaa tuotantoa.

Rahauudistus ja omaisuuden palautukset

Viron rahauudistus tehtiin jo Tiit Vähin virkamieshallituksen aikana kesäkuussa 1992. Viron rahayksiköksi valittiin kruunu ja se sidottiin Saksan markkaan yksipuolisesti suhteessa 1 DEM = 8 EEK. Viron rahajärjestelmää kutsuttiin valuuttakorijärjestelmäksi (currency board). Ruplat korvattiin suhteessa 10 ruplaa on 1 Viron kruunu (EEK). Virolaisilla oli aikaa rahan vaihtoon 3 päivää. Kruunun astuessa voimaan leipä maksoi Virossa 1,50 EEK (10 eurosenttiä) ja sokeirikilo 6,60 EEK (42 eurosenttiä). Rahauudistuksen aikainen keskipalkka

Virossa oli 549 EEK/kk ja maataloudessa 388 EEK/kk eli vastaavasti 35 euroa ja 25 euroa. Minimikuukausipalkka Virossa oli 16 euroa. Kruunun korvasi vuonna 2011 euro suhteessa 1 euro = 15,6966 EEK.

Sosialismista kapitalismiin siirryttiin kahden kertotaululla. Neuvostoliiton palkkatulovero 13 prosenttia kerrottiin kahdella eli palkka- ja yritystulojen veroprosentti oli 26. Palkkatuloveron kohdalla otettiin käyttöön tasavero. Työntantajan sosiaalimaksut säilyivät korkeina, 33 prosentissa palkasta, kuten Neuvostoliitossa. Tasavero on Virossa jatkunut näihin päiviin asti. Nyt se on 20 prosenttia. Se on vaikuttanut siihen, että rikkaat ovat rikastuneet ja köyhät köyhtyneet.

Laar aloitti myös omaisuuden palautukset vuoden 1940 omistussuhteiden pohjalta. Se loi hyvin paljon katkeruutta virolaisten parissa. Erityisesti tämä koski Tallinnan kiinteistöjä, joista valtaosa ennen vuotta 1940 rakennetuista taloista siirtyi ulkomailla asuvien pakolaisten omistukseen. Asukkaat joutuivat muuttamaan asunnoistaan nimellistä korvausta vastaan.

Vuonna 1993 Viro aloitti Treuhand-tyyppisen yksityistämisen, jolloin valtion yhtiöitä myytiin ul-

komaisille sijoittajille tarjouskilpailujen avulla. Yksityistämisviraston johto tuli Saksasta.

Väkiluku vähenee

Yksityistämisen päästyä vauhtiin ja saksalaisten vastassa tarjouskilpailuista järjestelmä selkiytyi. Viron infrastruktuuriyhtiöistä rautatiet ja puhelinlaitos yksityistettiin. Satamat, energia ja palavan kiven kaivokset ovat val-

tion hallussa. Pankit menivät ruotsalaiseen omistukseen. Valtaosa ulkomaisista investoijista tuli Ruotsista ja Suomesta. Yleisesti ulkomaiset investoijat tulivat Viroon Suomen kautta käyttäen laajentumiseen suomalaista tytäryritystä. Suurin osa Viron suuryrityksistä on tänään lopettanut toimintansa kannattamattomana. Tekstiili-, elektroniikka- ja metalliteollisuus ovat kadonneet. Saha- ja rakennusmateriaalteollisuus voivat hyvin. Turismi on yksi tärkeimpiä Viron tulolähteitä.

Talouden merkittävin liikkeellepaneva voima oli asuntojen yksityistäminen. Viro jakoi asukkailleen työvuosista kuponkeja, joilla saattoi lunastaa asuntonsa ja valtion yritysten osakkeita. Tallinnan asuntomarkkina loi nopeasti markkinoita kiinteistökaupalle. Viron alhainen palkkataso houkutteli suomalaisia yrityksiä siirtämään työtä Viroon. Viroon syntyi runsaasti suomalaisen elektroniikkateollisuuden alihankintaa. Esimerkiksi Nokian ja Ericssonin matkapuhelinten sopimusvalmistaja Elcoteq oli 10 vuotta Viron suurin viejä. Palkkataso pysyi Virossa alhaisena, koska ay-liike katosi Virossa kokonaan.

Kun Viron EU-jäsenyys vuonna 2004 mahdollisti työvoiman liikkuvuuden, Virossa tuli Suomeen lähes 100 000 työntekijää erityisesti rakennus-, siivous- ja hoitoalalle. Myös lääkärit siirtyivät Suomeen töihin. Viro tuo tällä hetkellä siirtotyöläisiä Ukrainasta ja Moldoviasta. Viron väkiluku on markkinatalouden aikana vähentynyt 200 000:lla. Virossa asui 1989 1,5 miljoonaa ihmistä, kun nyt heitä on 1,3 miljoonaa.

Neuvostoliiton romahdus yllätys

Neuvosto-Viron johto ei 1980-luvun lopulla aavistanut Neuvostoliiton lopun olevan lähellä. Edgar Savisaar kirjoitti vuonna 1988 kirjan "Revolutsioon jätkub", (Vallankumous jatkuu), jossa hän pyrki etsimään keinoja Neuvosto-Viron talouden uudistamiseksi. Savisaar työskenteli tuolloin Viron SNT:n suunnitelmatalouskomitean johtajana. Myös **Siim Kallas** uskoi Neuvostoliiton pysyvyyteen, sillä hänet valittiin Viron ammattiyhdistysten keskusliiton pääsihteeriksi vuonna 1990, eli vielä vuotta ennen Neuvostoliiton loppua.

Savisaar veti Kansanrinta-

maa vuosina 1988-1993. Hän perusti Keskustapuolueen Kansanrintaman jatkajaksi lokakuussa 1991. Kansanrintama lakkautettiin virallisesti 1993. Savisaaren perustama keskustapuolue on ollut lähes 20 vuoden ajan Viron suurin puolue. Se pidettiin paitsiossa presidentti Lennart Meren ja oikeistopuolueiden toimesta. Muut puolueet kielletyivät hallitusyhteistyöstä sen kanssa. Keskusta on hallinnut Tallinnan kaupunkia. Paikallisaaleissa venäläiset saavat äänestää. Koska puolue on erityisen suosittu venäjänkielisten keskuudessa, venäläisten äänet ovat taanneet puolueelle yli 50 prosentin kannatuksen Tallinnassa.

Savisaar oli pitkään Tallinnan kaupunginjohtajana. Viron suojelupoliisi on jähdannut Savisaarta viimeiset 20 vuotta. Ensin häntä syytettiin Venäjän vaikuttaja-agentiksi. Sen jälkeen häntä syytettiin korruptiosta ja hän joutui jättämään kaupunginjohtajan tehtävät 2015. Vuoden 2020 alussa oikeudenkäynti vihdoin loppui tuloksetta. Kaikki syyteet raukesivat. Savisaar itse totesi, että oikeudenkäynnillä on ollut vain poliittinen merkitys eli hänen syrjäyttämisenä keskustapuolueen johdosta ja Tallinnan kaupunginjohtajan paikalta. Siinä onnistuttiin. Toistaiseksi.

Moskovan reaktiot

Perestroikasta huolimatta Baltian liikehdintä huolestutti Moskovaa. Moskova tunnisti nationalismin nostavan päätään Baltiassa. Moskovan keskusjohto katsoi, että Viron pyrkimykset talouden irrottamiseksi Neuvostoliitosta saattoivat johtaa Neuvostoliiton tuhoutumiseen. Viron KGB:n kakkosmies Vladimir Pool muistelee, että tuolloin esiintyi suunnitelmia salamurhata Edgar Savisaar. Hankkeen puuhamiehet vetäytyivät, koska uskoivat, että virolaisten itsenäistymisvimma vain paheni Savisaaren murhasta. KGB ryhtyi sen sijaan viemään arkistojaan Virossa. On mahdollista, että Neuvostoliitto aloitti valmistelut Baltian maiden itsenäistymiseksi.

Kuva: Leena Hietanen

Virolle euro oli geopolitiikkaa ja tärkeä virstanpylväs länteen siirtymisessä. Siirtyminen Euroon vuoden 2011 alussa oli luontainen jatko EU- ja Nato-jäsenyydelle. Pienempi palkkataso ja elinkustannukset takasivat EU-alueella kilpailukyvyyn. Ulkomaiset yritykset ovat vallanneet maan talouselämän. Virossa Euroon siirryttäessä jaettiin jokaiseen kotiin euro-opas ja laskuri helpottamaan asiointia Euroissa. (Kns 6-2010)

si Neuvostoliitosta. Virossa joka tapauksessa perustettiin oma keskuspankki, yritysrekisteri jne. Moskova mahdollisti myös erilaisten yhteisyritysten perustamisen ulkomaiden yritysten kanssa.

Liettuaassa oli ollut verenvuodatusta vuoden alussa 1991. Venäjän presidentti Boris Jeltsin matkusti Tallinnaan 13. tammikuuta 1991 neuvostojohdon kiusaksi. Jeltsin kävi valtataistelua Baltian maiden kanssa Neuvostoliiton hajottamiseksi. Arnold Rüütel ja Boris Jeltsin allekirjoittivat Venäjän federaation ja Viron valtion välisen sopimuksen, jossa Viro lupaa itsenäistyessään antaa venäläisten valita vapaasti kansalaisuutensa. Jeltsin myöhemmin vuonna 2007 pronsimellakoiden yhteydessä ihmetteli, miten Viro ei ollut kunnioittanut maiden välistä sopimusta. Virolaiset näkivät Jeltsinin toiminnan vain osana valtataistelua Moskovassa eikä sitovan Virossa mitenkään.

Fasismien rehabilitaatio

Neuvostojoukot poistuivat Virossa vuonna 1994. Kymmenen vuotta myöhemmin vuonna 2004 Virossa tuli Naton jäsen, mutta miehitysjoukot saapuivat vasta 2017, kun Nato toi ensimmäiset monikansalliset joukot Baltiaan.

Mart Laar käänsi Viron suunan vuoteen 1940. Isänmaa-puolue ja nationalistit katsovat, että Viro miehitetiin vuonna 1940 ja että neuvostoaika on laitton. Sen seurauksena Virossa syntyi kirkkokriisi, kun Moskovan alaisuudessa toimivan ortodoksisen kirkon omaisuus takavarikoitiin. Venäläiset saivat pysyvän oleskeluluvan Virossa vasta vuonna 2006. Virossa on edelleen 200 000 venäläistä vailla Viron kansalaisuutta. Viro kehitti venäläisille ns. harmaan passin, eli muukalaispassin.

Virossa rinnastetaan kommunismin fasismiin. Natsi-Saksan riveissä taistelleet virolaiset ovat vapautustaistelijoina.

Leena Hietanen

Lähde: Vladimir Pool: Minu elu ja teenistus KGBs, 2019, Tallinn

Kuva: Leena Hietanen

PKC GROUP' n johdintehdas Haapsalussa oli joitain vuosia kaupungin suurin työnantaja. Yritys lopetti v. 2014, kun ei enää kyennyt maksamaan palkkoja, joilla ihmiset Virossa tulivat toimeen. Rekrytointi huonolla palkalla ei enää onnistunut, ja tuotantoa alettiin siirtää Serbiaan ja Liettuaan. (Kns 4-14)

Kuva: Leena Hietanen

Virossa fasismi rinnastetaan kommunismiin, mutta Hitlerin riveissä taistelleet nähdään vapauttajina. "Kommunismien uhrin muistomerkki" paljastettiin Molotov-Ribbentrop-sopimuksen vuosipäivänä 23.8.2018. Sen seinään on kaiverrettu 22000 "kommunismien uhrin nimet". Keitä ja missä olosuhteissa nämä vuosina 1941-1945 kuolleet ihmiset ovat, ei ole tiedossa. Sieltä ei löydy niiden 18.000 juutalaisen nimeä, jotka kuljetettiin Viroon tuhoutavaksi. Ei löydy 3000 Viron juutalaisen nimeä, jotka Omakaitse tuhosi. Viron keskitysleireissä tuhottiin 120000 siviiliä ja sotavankia. Kaikki fasismien uhrin tarvitsivat oman "itkumuurin."

Tuntematon sotilas herättää edelleen keskustelua (2)

Puoli vuotta sitten luin Väinö Linnan "Sotaromaanin". Itsenäisyyspäivänä katsoin Louhimiehen ohjaaman Tuntemattoman sotilaan TV:stä. Silloin syntyi ajatus vertailla kirjaa itse elokuvaan. Vertailuni koskettaa nimenomaan elokuvaversiota. Muutamat elokuvan pois-tot ovat erikoisia, koska ne ovat varsin tunnettuja kohtauksia aikai-semmista elokuvaversioista. Sellainen oli mm. Petroskoihin saavut-taessa Hietasen pitämä puhe, joka Louhimieheltä puuttuu. Yksi on-gelma elokuvassa on, että Linnan Sotaromaanissa "kertoja-äänel-lä" on hyvin huomattava osa taustojen selvittäjänä. "Kertoja-äänen" puuttuminen merkitsee, että puolet kirjasta jää kertomatta. Ymmär-rettävää tietenkin on, että sen lisääminen elokuvaan on teknises-ti vaikeaa. Lisäksi elokuvan pituus pakottaa ohjaajan valitsemaan kirjasta kohtaukset, koska kaikkea ei voi sisällyttää noin 3 tuntiin. Ohessa toinen osa Ville Rahikaisen Tuntematon Sotilas pohdinnasta.

"...Nähdä kuinka rotat nou-sevat koloistaan ja jyrsivät hajalle kaiken" (WSOY:n saksima kohta)

Elokvassa Kariluodon avio-onni esitetään synkähkönä alusta lähtien. Seurauksena ensimmäinen keskus-telu Koskelan kanssa siitä "miten täällä hurisee" pakostakin latistuu. Kirjassa avio-onnen seitsemästä tai-vaasta tipahtaminen todellisuuteen kolahtaa Kariluodolle todella pahasti. "Miten meidän käy" jää puuttu-maan ja "luu kurkkuun" ilmestyy vas-ta myöhemmin ja eri miehen murjai-suna. Koskelan avautuminen kysei-ssä kohtauksessa on siitä mielen-kiintoinen, että se on ollut sen ver-ran raju, että osan siitä WSOY sak-si pois.

Kariluodon ideaalisuuden haaksirikon viimeisteli kierros so-tilaiden piirissä. Hänelle paljastuu, että paenneet suomalaiset sotilaat eivät enää edes hävenneet pakene-mistaan, vaan väänivät pahimmil-laan siitä vitsiä. Synkässä yksinpuhe-lussaan Kariluoto löytää ensin syyli-seksi liiallisen luottamuksen Sak-saan, joka vieroitti upseeriston yhe-tyden miehistöön ja sitten seuraa-vaksi vähän yllättävästi kotirintaman trokarit. Linna kuitenkin muistuttaa lukijoita siitä, että Kariluoto ei pääs-syt niin pitkälle, että hän olisi huo-mannut, kuinka trokarit olivat vii-meisessä kädessä heijastuma siitä isommasta keinottelusta, jota teol-lisuus sodan aikana harrasti. Ei liene vaikea arvata, mitä WSOY teki ky-

seessä olevalle Kariluodon synkälle yksinpuhelulle...

Naapurin hyökkäys Pataljoon-nan komentopaikalle ja Majuri Sa-rastien kaatuminen on jätetty pois. Samalla pois jää myös Sarastien oma synkkä yksinpuhelu.

"Voin kiertää -Tarlkoitus ei ole kierlää, vaan säilyttää asema" (ärrävika Karjulan)

Kirjan alkupuoella "bunkkerilinja"-kohtauksessa Koskela antaa ym-märtää, että se on hänen tehtävä tuhota kk bunkkeri kasapanoksel-la ja Kariluodon tehtävä saada mie-het sen jälkeen liikkeelle. Kariluoto jää siis monessakin mielessä velkaa Koskelalle. Everstiluutnantti Karju-la (Sarastien pataljoona on hänelle alistettu) edustaa, sekä elokuvassa, että kirjassa sitä kantapeikkojen la-jia, joiden sotastrateginen ymmär-rys rajoittuu huutamiseen ja muus-ta ei sitten niin väliä.

Pataljoonan komentajan Sa-rastien kaaduttua joutuu Kariluoto "vanhimpana komentavana upsee-rina" kusiseen tilanteeseen, kun hän kyllä Koskelan tapaan ymmärtää, et-tä linjojen pitäminen on yhtä mah-dotonta, kuin saada Karjula myös sen ymmärtämään. Ongelmana on kuitenkin se, että hänellä ei ole sitä Koskelan rohkeutta ja selkärankaa, että antaisi ylemmän upseerin kä-skylle pitkät ja vetäisi joukot, ennen kuin se olisi myöhäistä. Niinpä Kari-luoto yrittää selvittää tilanteen van-halla kunnon "hyökkäys on paras puolustus"-taktiikalla, mutta alku-menestyksen jälkeen homma puu-

routuu suomalaisten puolelta. Seu-raavaksi Kariluoto yrittää läpimur-toa omakohtaisesti johtamalla. Mut-ta tuossa vaiheessa hän on tajunnut, ettei hommasta tule enää mitään ja että hän vain tapattaa omia miehiä epäonnistuvassa rynnäkössä. Oli tullut kalavelan maksun aika ja sen Kariluoto maksoi hengellään, eikä Koskela sitten juurikaan kursaillut antaessaan Karjulan käskylle pitkä.

Kenen konekivääri sääs-tettiin muistoksi muiden lentäessä järveen?

Kohtaus kirjassa toimii Linnan nä-kemyksenä hyvästä upseerista. Ky-syessään haluaako Määttä muistok-si säästettävän hänen vastuulla ole-van Lahtisen kk:n, osoittaa Koske-la muille, kuinka Määttä on se kov-in luu, joka on kyennyt kantamaan kk:tä koko sodan ajan muiden tai-puessa niiden painon alla. Mutta sa-malla tuo Koskelan Määttälle antama tunnustus on myös Määttälle itselle suurin kuvitteellinen arvonanto, mi-tä suomen valtio voi hänelle myön-tää. Toisin sanoen Koskela tiesi, mi-ten ja milloin miestä palkitaan.

Koska kirjassa tuon tunnus-tuksen merkitys kerrotaan ker-toja-äänen kautta, jää se puuttu-maan elokuvasta siitakin huolimatta, että kyseinen kohtaus löytyy elo-kuvasta. Kirjassa Koskelan vetämän vetäytymisen keskipisteenä on Uk-kolan kärsimysten kuvaaminen, mutta elokuvassa sitä ei juurikaan näytetä.

Kuten kirjassakin kerrotaan, ampuu reikäpäinen upseerime elokuvassa yhden parhaimmis-ta sotilaistaan (siitä huolimatta, et-tei mies edes pakene juoksemalla) ja elokuvassa Karjulan kohtalona oli jäädä tankin alle. Ampumiskoh-taus kirjassa on siinä mielessä kiin-nostava, että Linna erittelee kerto-ja-äänän kautta Karjulan tappohi-mon kehittymistä leffaa paremmin. Sen sijaan kirjassa Karjula ei kuole, vaan haavoituttuaan jatkaa käsky-jensä karjumista. Hänen aikaisem-min loukkaamat suomalaissotilaat heittelivät Karjulalle takaisin hä-nen aikaisemmat herjansa. Rokka ilmestyy paikalle, arvaa mitä on ta-pahtunut, mutta siitäkkin huolimatta noukkii Karjulan mukaansa ja jät-tää hänet välittömän vaaran ohitet-tua tienpenkereelle. Kun ei iljennyt Karjulaa pitemmälle raahata.

"Tuos joes myö viel uijaan. Usot sie?"

Koko kohtaus, jossa Rokka päätyy riitelemään uuden upseerin (Jalo-vaara) kanssa siitä, mennäänkö joen toiselle puolelle sillan yli vai uimalla, puuttuu. Sen sijaan onneksi on säily-tetty se kohtaus, jossa Rokan ihme-tellessä, miten hän niin herkästi pää-

tyy riitasille upseerien kanssa ja Vanhala ehdot-taa, että jospa vika onkin Rokassa itsessään.

Lopetus

Kirjassa on itse asiassa kolme lopetusta: mie-histön mielialat, upsee-riston mielialat ja kir-jan varsinainen lopetus. Louhimiehen elokuvan lopetus vastaa varsin hy-vin kirjan lopetusta vän-rikki Jalovaaran kohdal-la, josta ei paljon puuttu-nut, että herrat upseerit olisivat vetäneet pistoo-lin kotelostaan ja työntä-neet piipun ohimolleen (mutta joka itse kohtauk-sena jää elokuvasta puuttumaan).

Entä mikä oli miehistön mie-lentila? Eivät pojat tietenkään ilos-ta pomppineet, mutta Vanhalan lop-pumurjaisu antaa ymmärtää, kuin-ka miehistö ei todellakaan ollut up-seerien tapaan maailmanlopputun-nelmissä. Elokvassa kohtaus latis-tetaan "olis ny vielä kaaripyssyskin" lausahdukseen saksimalla Honka-joen vastaus (kuten aikaisemmin mainitsemani Vanhalan loppumur-jaisu) pois. Elokvasta jää loppujen lopuksi kirjan hilpeäkö lopputun-nelma puuttumaan.

Entä kirjan varsinainen lope-tus? "Hyväntahtoinen aurinko kat-seli heitä. Se ei missään tapaukses-sa ollut heille vihainen. Kenties tun-si jonkinlaista myötätuntoakin hei-tä kohtaan. Aika velikultia." Varsin hilpeä. Melkein herää epäily siitä, että Linna olisi nähnyt sodan päät-tymisen, siten miten se sitten pää-tyi, avaavan uusia ovia Suomen työ-väestölle. Louhimies katsoi vas-taavan merkitsevän vähintäänkin maansurua, ellei peräti jotain pa-hempaa...

Rokan hahmosta

Keskustellessani Tuntematon nro 3 tulosta, oli keskustelukumppanilla-ni tullut ilkeä epäily, että nyt tul-laan eräästä sivuhenkilöstä vääntä-mään päähenkilöä, eikä erehtynyt-kään. Louhimiehen elokuvassa Ro-kan hahmoa on muokattu siten, et-tä "iloluonteisesta karjalaispojasta" on tehty kirjan Rokkaa vakavamieli-sempi. Linna kylläkin antaa ymmär-tää, että Rokka olisi synkistynyt tie-dostaessaan, kuinka hän tulee me-nettämään Kannaksen kämppänsä, mutta mielestäni Rokka pysyy lop-puun asti "iloluonteisena karjalais-poikana" "-Samanlaisen metelin se piti tullessaan, sanoi Vanhala, eikä hymyillyt".

Kariluodon hahmosta

Tuntemattoman sotilaan miesten taistelut päättyivät jossain itäises-sä Karjalassa. Kannaksella taistelut päättyivät mm. tänne Ihantalaan.

Kariluoto edustaa kirjassa idealistis-ta Suur-Suomi aatteen kannattajaa. Tämä tarjoaa Linnalle mahdollisuu-den esittää Kariluodon kansallis-ro-manttisen näkemyksen suomalai-suuden törmämisestä todellisuud-en kanssa.

Mutta Suur-Suomi idealismi-sa on toinenkin piirre. Se nimittäin nostaa kysymyksen siitä, missä mää-rin jo ennen sotaa oltiin tuon aatteen varjolla luomassa ilmapiiiriä, jo-ka sitten mahdollistaisi sodan aloit-tamisen NL:oa vastaan. Linna siis pii-kittelee niitä piirejä, jotka sodan jäl-keen piiloutuivat "sota syttyi 25 päi-vän pommitusten seurauksena" ho-keman suojaan, muistuttamalla so-taa edeltävästä uhosta.

Elokvassa Kariluoto pitkäl-ti putsataan aatteestaan, siirtä-mällä Suur-Suomi uho tyttöystävän suuhun. Elokvassa loppupuoella tuo ratkaisu ontuu pahasti, kun vaimok-si kiivennyt tyttöystävä rupeaakin ehdottamaan, että Kariluoto voisi jäädä Helsinkiin. Ikään kuin Sirkalle olisi yhtäkkiä valjennut, kuinka so-dassa tulee käymään...

Elokvasta puuttuu muitakin kohtauksia, mutta tuossa muuta-ma esimerkki. Elokvassa hyviä puolia on se, että kirjassa esiintynyttä suo-malaisten sotilaiden pelkoa ja pake-nemis-intoa ei ole leikattu pois. Hel-sinkiläis-poika Asumaniemi kaatuu kirjassa aivan loppupuoella. Hah-mosta saisi helposti sankarihahmon Rokan seuraajaksi ja kiusaus ohjaa-jalle olisi yhdysvaltalaiselokuvien esikuvan mukaan säästää tuo san-karihahmo, mutta Louhimies onnis-tuu ohittamaan tuon kiusauksen.

Heikentääkö kertoja-ää-nen puuttuminen elokuvan arvoa?

Kysyessäni aikoinaan eräältä van-hemmalta toverilta hänen mielipi-dettään "Alastomana susien parissa" elokuvasta, oli hän vastannut, että lue kirja (ja lue myös Talo aukiolla...)

"Alastomana susien parissa" on elokuvana hyvä, mutta kirja an-taa oman osansa. Aikaisemmin mai-nitut ongelmat Louhimiehen eloku-vassa aiheuttavat sen, että kirja on mielestäni parempi.

Ville Rahikainen äiteelle

PS: Aikoinaan kävi niin, että ollessa-ni Ympyrätalossa työllistettynä, ky-syi yksi työntekijä siellä minulta, et-tä onko poika lukenut "Tuntemat-toman". Vastasin, että en. Voin edel-leenkin vastata että en, sillä olen lu-kenut Linnan "Sotaromaanin" (joka kylläkin sisältää "Tuntemattoman...).

Suomalaisten ajaminen pois asemistaan tuli Puna-armeijan suunnitel-mien mukaan toteuttaa ennen Valko-Venäjän operatiota. Hyökkäys Syvärillä ja Petroskoin suunnalla piti aloittaa heti Kannaksen operaa-tion päätyttyä. Tilanne Kannaksella kehittyi Valkeasaaren hyökkäyk-sen alettua (10.6.-44) nopeasti siten, että Suomen sodanjohto joutui antamaan käskyn vetäytyä Aunuksen- ja Maanselän Kannakselta koh-ti Suomen rajaa 20.6.-44. Puna-armeijan hyökkäys Syvärin ylitse alkoi 21.6.-44 voimakkaan tulivalmistelun saattelmana, joka kesti yli kolme tuntia. Jo vuonna 1942 suomalaiset alkoivat valmistella Pisi-Saarimä-ki-Sammatus (PSS) puolustuslinjaa torjumaan Puna-armeijan mahdol-lista vastahyökkäystä. Taisteluja PSS-linjalla mm. Sammatuksessa käy-tiin 24.-25.6.1944. Kuvassa Neuvostoliiton sotamuistomerkki Samma-tuksen taistelujen merkiksi. Tähän tilanteeseen ajoittuu myös "Tunte-mattoman sotilaan" miesten perääntymisen alkuvaihe.

Kuva: Heikki Männikkö

Kuva: Heikki Männikkö

Historiallisen materialismin perusteista (3/2)

Kansan äänen numerossa 5/19 aloitimme historialliseen materialismiin liittyvän artikkelisarjan, joka tulee muodostamaan pohjan lukikirjaseksi historiallisen materialismin perusteiden opiskeluun. Ensimmäisessä osassa käsitelimme kysymystä ”Mitä on historiallinen materialismi ja mikä on sen tutkimuskohde. Kahdessa seuraavassa numerossa (6-7/19) käsitelimme yhteiskuntataloudellisen muodostuman käsitettä. Totesimme KÄ 5/19 ingressissä työväenliikkeen haajannuksen yhden perussyyn olevan, että meiltä puuttuu tänään yhtenäinen suuntaa luova tieteellinen maailmankatsomus. Marxilaisuutta ei ole päivitetty vastaamaan tieteen uusia saavutuksia. Saman asian sanoimme myös KÄ:n numerossa 3/18 artikkelissa ”On palattava Marxiin ja Leniniin (3)”. Siinä torjuimme myös väitteet, että materialistinen historiankäsitely olisi marxilaisuudelle vieras näkökanta. Tarvitsemme aikaamme soveltuvan dialektisen- ja historiallisen materialismin opintoaineiston. KÄ:n numeroissa 1-2/20 käsittelemme yhteiskunnan perustan ja päälylsrakenteen vuorovaikutusta. Sivuumme myös merkittävällä tavalla historiallisen materialismin tieteellisyyden kysymystä.

3. Yhteiskunnan taloudellinen perusta ja päälylsrakenne sekä niiden vuorovaikutus (jatkoa edellisestä numerosta, osa 2)

3.5.4. Vapaus ja media

Porvarilliset filosofit väittävät, että porvarillisessa yhteiskunnassa vapaudet ja oikeudet ovat olemassa kaikille. Nämä oikeudet ja vapaudet ovat reaalisesti olemassa, mutta vain vähemmistölle, omistavalle luokalle. Länsimaissa on käytännössä sananvapaus ja painovapaus, mutta lähes kaikki sanomalehdet, televisio, radio ja muu media ovat porvariston hallussa. Vapaus on sidoksissa käytettävissä olevan rahan määrään.

Porvarillinen media ylläpitää porvarillista käsitystä moraalista myös työväenluokassa, jossa porvarillinen ideologia on työväenluokan etujen vastaista. Porvarillisen moraalikäsitelyn mukaan on oikein, että pieni omistava luokka anastaa suuren enemmistön tekemän työn tuottaman lisäarvon itselleen. Uusliberalismin voimistumisen myötä tämän moraalikäsitelyn propagoinen on vahvistunut.

3.5.5. Taide

Taide on todellisen objektiivisen maailman heijastumista ihmisen tajunnassa. Tätä tehtävää suorittavat erilaiset taiteen muodot esimerkiksi runous ja kirjallisuus, kuvaamataide, musiikki, teatteri, arkkitehtuuri ym. Taiteen kautta heijastuvat ympäröivän maailman olennaisimmat piirteet ihmisten tajunnassa. Taide syntyi ihmiskunnan alkuyhteisöllisen vaiheen alussa. Eri muodoissaan se kuvasi ihmisen suhdetta ympäröivään maailmaan ja työhön sekä toimi ennen kirjoitustaitoa ihmisen kollektiivisena muistina. Luokkayhteiskunnassa taide säilyttää luokaluonteensa ja eri yhteiskuntaluokat käyttävät taidetta tavoitteidensa palvelemiseen. Taide on päälylsrakenteen osa ja palvelee näin perustaa. Kapitalistinen yhteiskunta tukee omaa perustaansa rahoittamalla sitä puoltavaa taidetta. Taiteella on myös toinen puoli. Jokainen aika-kausi synnyttää taiteen merkkiteoksia, jotka jäävät eloon heijastaen ihmiskunnan saavutuksia. Taide myös kumuloituu siten, että taiteellisen ilmaisun parhaat muodot siirtyvät tulevien sukupolvien käyttöön.

3.5.6. Tiede

Tiede on päälylsrakenteeseen kuuluva yhteiskunnallisen tajunnan muoto: luontoa, yhteiskuntaa ja ajattelua koskevien tietojen järjestelmä. Se löytää maailmasta käsitteitä, kategorioita ja lainalaisuuksia, jotka tarkistetaan käytännössä. Tiede jakaantuu pääalueisiin, luonnon-tieteet ja yhteiskuntatieteet, jotka sitten jakaantuvat lukuisiin erikoistieteisiin. Tieteen eteenpäin vievänä voimana ovat yhteiskunnalliset käy-

tännön tarpeet. Jo varhain alkuyhteisöllisen järjestelmän alussa ihmiset hankkivat luonnosta kokemusperäistä tietoa. Siitä muodostui yhdessä mytologisten tarustojen kanssa luonnonfilosofinen ”uskonnollis-mytologinen maailmankatsomus, tieteellisen ajattelun alkeiden muoto. Tiede muodostuu orjanomistuksellisen yhteiskunnan siinä vaiheessa, kun henkinen- ja ruumiillinen työ eroavat omiksi ryhmikseen. Siinä vaiheessa syntyy niiden ihmisten ryhmä, jotka erikoistuvat tieteelliseen työhön. Tieteellä, kuten filosofialla ja taiteella, on luokkayhteiskunnassa alusta saakka luokkaluonne. Kaikki oikea tieteellinen tieto ei aina palvele yhteiskunnan omistavan luokan etuja. Historia tuntee paljon tilanteita, joissa edistyksellisiä tieteentekijöitä vainotaan. Tais- tellessaan feodalistista yhteiskuntaa vastaan, porvaristo joutui tuotantovoimien kehittämiseksi edistämään luonnontieteitä. Edelleenkin tieteellinen näkemys yhteiskuntakehityksen lainalaisuuksista ei ole kapitalistiluokan etujen mukaista. Sil- lä on selkeä luokkaluonne.

3.6. Päälylsrakenteen osuus yhteiskuntakehityksessä

Päälylsrakenteella on myös suuri osuus yhteiskuntakehityksessä. Päälylsrakenne ilmaisee ihmisen suhdetta tähän perustaan. Erilaisten aatteiden avulla ihmiset perustelevat välttämättömyyden lujittaa perustaa tai hävittää sitä. Instituutiot ja järjestöt (valtio, puolueet, kirkko) mahdollistavat aatteiden toteuttamisen. Perustan kautta päälylsrakenne vaikuttaa myös tuotantovoimien kehitykseen. Kaikkien antagonististen yhteiskuntamuodostumien taloudellisen rakenteen yleiseen piirteeseen ovat ne suhteet, jotka antavat yhteiskunnan toiselle osalle, pienelle vähemmistölle, mahdollisuuden anastaa suuren enemmistön tuottaman työn lisäarvo ja hallita sitä luokkaetujensa mukaisella tavalla.

3.6.1 Alkuyhteisön päälylsrakenne oli ohut

Alkukantaisessa yhteisössä ei ollut yksityisomistusta eikä luokkia, joten yhteisön päälylsrakenteesta puuttuivat valtiolliset, poliittiset ja oikeudelliset aatteet samoin kuin niitä vastaavat laitokset (esim. valtio). Ihmiset harrastivat kuitenkin yhteistoimintaa metsästyksessä ja kalastuksessa. Alkukantaisen yhteiskunnan tuotantosuhde pohjautuivat eräänlaiseen yhteisomistukseen. Oleellista oli kuitenkin, että kaikki tuotanto tarvittiin hengissä pysymiseen, eikä lisätuotetta synty-

nyt. Näin ollen alkuyhteisössä ei ollut riistoa, herruutta eikä alistumista. Alkuyhteisössä syntyi tieteen, taiteen ja maailmankatsomuksen alkumuotoja, jotka vahvistivat tuotantollisen perustan kehittymistä.

3.6.2 Yksityisomistuksen synty loi tarpeen päälylsrakenteen vahvistamiselle

Yksityisomistuksen syntyminen loi perustan orjanomistusyhteiskunnalle ja syntyi myös uudenlainen päälylsrakenne, orjanomistajan valtaa perustelleet aatteet sekä heidän herruuttaan perustelleet laitokset (valtio). Jotkut porvarilliset historioitsijat selittävät orjanomistusta ja feodaalijärjestelmien synnyn väkivalta- ja valloitusteorioiden pohjalta. Tällöin yksi kansa olisi orjuuttanut toisen kansan ja asettanut itsensä hallitsevaksi luokaksi. Tällaisia toimenpiteitä on tietenkin tapahtunut, mutta niiden alkusyy on kuitenkin yhteiskunnan taloudellisen perustan muutoksissa. Jos syy olisi vain jonkun kansan väkivaltaisuuksessa, minkä takia alkuyhteisössä vankeja ei orjuutettu. Ne joko tapettiin tai otettiin heimoyhteisön jäseniksi? Alkuyhteisössä ihmisen työ ei tuottanut lisätuotetta eikä näin ollut mahdollisuutta myöskään sen anastamiseen.

Eräät kristityt ajattelijat opettavat, että kristinuskon syntymisen teki mahdolliseksi orjuuden olemassaolon. Todellisuudessa orjuuden korvauminen feodalis- milla aiheutti muutokset taloudellisessa perustassa. Orjilla ei ollut pienintäkään kiinnostusta työn- sä tuottavuuden kohottamiseen ja vallitsevat tuotantosuhdeet jarruttivat yhä voimakkaammin tuotantovoimien kasvua. Kristinuskolla toki perusteltiin orjuuden korvaamista toisenlaisella riistolla kuten maaorjuudella.

3.6.3. Feodalismi syntyi orjanomistusyhteiskunnan kriisiytymisestä

Orjanomistuksellisen talousjärjestelmän vaihtuminen feodaaliseen johti myös orjanomistuksellisen päälylsrakenteen vaihtumiseen feodaaliseen päälylsrakenteeseen, johon kuuluu feodaalinen valtio, feodaalinen oikeus ja feodaalinen ideologia. Orjanomistusyhteiskunnan muuttuminen feodaaliseksi ei kuitenkaan tapahtunut nopeasti, vaan kyse oli orjayhteiskunnan tuotantotavan pitkäaikaisesta kriisistä. Tämä kriisi aiheutti myös valtion, ideologian ja kulttuurin joutumisen pitkäaikaiseen kriisiin.

3.6.4 Kapitalismin korvasi feodalismin

Vastaavasti feodalismi korvautui 1600 - 1800-luvuilla kapitalismilla ja feodalistinen päälylsrakenne korvautui kapitalistisella, johon kuului porvarillinen valtio ja oikeus, porvarillinen parlamentaarinen demokratia, poliittiset puolueet, porvarillinen moraal, kirjallisuus, taide ja filosofia. Nämä kaikki päälylsrakenteen ilmiöt puolustavat omilla keinoillaan kapitalistista järjestelmää.

3.6.5 Päälylsrakenne syntyy luokkataistelun seurauksena

Uusi talous ei kuitenkaan synnyttä päälylsrakennetta automaattisesti. Taloudelliset suhteet ja niitä vastaava päälylsrakenne muodostu-

Kritiikkiä Feuerbachia ja Hegeliä vastaan Marx ja Engels alkoivat kirjoittaa 1845-1846 teosta ”Saksalainen ideologia”. Sen ensimmäisessä luvussa ”Feuerbach. meterialistisen ja idealistisen katsantokannan vastakkaisuus (Valitut 3 osaa, osa 1, sivu 10) Marx ja Engels jo sivusivat kysymystä perustasta ja päälylsrakenteesta. Eniten he tässä teoksessa kuitenkin puolustivat materialistista historiankäsitystä. Tätä teosta ei silloin julkaistu ja aiheeseen Engels pääsi vasta 40 vuotta myöhemmin palaamaan kirjoituksessaan ”Ludwin Feuerbach ja klassillisen saksalaisen filosofian loppu”. Mutta jo 15 vuotta ”Saksalaisen ideologian” jälkeen teoksensa ”Kansantaloustieteen arvostelua” esipuheessa Marx määritteli aika selkeästi käsitteet ”Perusta ja päälylsrakenne”.

vat ihmisen toiminnan, luokkataistelun tuloksena. Talous määrää perussuunnan, miten päälylsrakenne ja sen osat kunakin aikakautena lainmukaisesti kehittyvät. Kehitys ei näy päälylsrakenteessa välittömästi, vaan niiden muutosten kautta, jotka tapahtuvat yhteiskunnan taloudellisessa rakenteessa. Luokkayhteiskunnassa tämä tapahtuu eri yhteiskuntaluokkien ja ryhmien välisen taistelun kautta.

3.7. Antagonististen yhteiskuntien perusta ja päälylsrakenne

Yhteiskunnan perustalle, taloudelle, ovat ominaisia antagonistiset suhteet ja sama antagonismi näkyy myös päälylsrakenteessa. Edellä kuvattiin, mitä on kapitalistisen yhteiskunnan porvarillinen päälylsrakenne. Kapitalistisissa olosuhteissa syntyvät myös sorretun luokan aatteet ja järjestöt, kuten työväen puolueet sekä työväen lehdet ja muut viestintäkanavat. Nekin kuuluvat päälylsrakenteen piiriin. Ideologinen taistelu antagonistisessa yhteiskunnassa on taloudessa esiintyvän antagonismin heijastuma ja kuuluu päälylsrakenteen ilmiöihin. Jokaisen maan yhteiskuntaelämässä näkyy jäänteitä vanhasta perustasta ja sitä vastaavan päälylsrakenteen aineksia. Samoin syntyy uusien taloudellisten suhteiden alkeita ja edellytyksiä sekä uusia päälylsrakenteen aineksia kuten aatteita. Se, että perusta määrää päälylsrakenteen, se ei kuitenkaan merkitse, että eri yhteiskuntien päälylsrakenteilla ei voisi olla yhteyttä.

Antagonististen yhteiskuntamuodostelmien perustoille ovat ominaisia eräät yhteiset piirteet kuten tuotantovälineiden yksityisomistus, vähemmistön työtätekevään enemmistöön kohdistama riisto ja sorto. Tämän vuoksi näiden yhteiskuntien päälylsrakenteessakin on yhteisiä piirteitä. Sekä orjanomistajien, feodalismin että porvariston ideologit pyrkivät selittämään oikeaksi ja puolustamaan yksityisomistusta, ihmisen harjoittamaa toisen ihmisen riistoa.

Näiden yhteiskuntien hallitsevat luokat hyväksikäyttävät ja kehittävät valtion sortokoneistoa kuten poliisia, armeijaa, vankiloita, oikeuslaitosta ja kirkkoja. Porvaristo hävitti rajattoman yksinval-

lan ja feodaalisen maaorjuuden ja pystytti porvarillisdemokraattisen järjestyksen. Samalla se kuitenkin säilytti osan feodaalisesta sortokoneistosta ja käytti tätä hyväkseen ja täydensi sitä omalla joukkojen alistamiskoneistolla.

3.8. Perustan ja päälylsrakenteen suhde on monimutkainen

Päälylsrakenne vastaa perustaa, mutta tätä ei saa ymmärtää metafyysisesti muuttumattomana. Se ei sulje pois tapauksia, joissa tämä yhteys puuttuu tai ristiriitoja, sillä ne kuuluvat välttämättömänä osana kaikkiin kehitykseltään monimutkai- siin prosesseihin. Talousjärjestelmän kehitys johtaa päälylsrakenteen eri osien väliseen ristiriitaan, päälylsrakenteen ja perustan vastaavuuden rikkoutumiseen.

Perustan ja päälylsrakenteen väliset ristiriidat ovat mahdollisia myös yhden yhteiskunta- ja talousjärjestelmän puitteissa. Esimerkiksi kapitalismin siirtyminen esimonopolisesta vaiheesta monopolistisen kapitalismin (imperialismin) vaiheeseen aiheuttaa ristiriidan porvarillisen yhteiskunnan muuttuneen perustan ja eräiden entisten päälylsrakenteen ainesten kesken. Kapitalistisessa taloudessa vallinnutta vapaan kilpailun aikakautta vastasi porvarillinen demokratia, kaupan vapaus, liberalismi ja kansojen suvereenisuus. Monopolipääoma ei pyri kaupan ja kilpailun vapauteen vaan monopoliyhtymien ylivaltaan sekä muiden kansojen ja maiden orjuuttamiseen.

Imperialistinen porvaristo pyrkii rajoittamaan työläisten sitkeällä taistelulla saavuttamia demokraattisia oikeuksia ja vapauksia. 1930-luvulla tämä ilmeni fasismina ja nyt 2000-luvulla tämä toteutuu Euroopan unionin ja ns. globalisaation myötä. Se alistaa suoraan tai välillisesti valtaansa valtiokoneiston sitomalla monopolistisiin pääomaryhmittymiin porvarilliset hallitukset tai työväenliikkeen toimihenkilöt, jotka ovat irtautuneet työväen joukoista oman henkilökohtaisen edun tavoittelunsa vuoksi. Porvarillinen demokratia ja porvarillinen liberalismi joutuvat näissä olosuhteissa syvään kriisiin.

Historiallisen materialismin perusteista (3/2)...

Jatkoa sivulta 14

Porvarillisen demokratian kriisistä on osoituksena nationalistisen äärioikeiston nousu ympäri maailmaa. Nationalistiset, äärioikeistolaiset liikkeet (meillä perussuomalaiset) pyrkivät luomaan jännitteitä eri kansanryhmien välille, mikä on omiaan hämärtämään ongelmien todellisia, yhteiskunnan taloudellisesti perustasta johtuvia syitä.

Nykyaikana päällysrakenteen merkitys historian aktiivisena tekijänä on kasvanut jyrkästi. Porvaristo panee yhä suurempia toiveita ideologisiin ja poliittisiin vaikutuskeinoihin kriisiytyvän kapitalismin pelastamiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa valtion käyttämistä talouden tarpeiden mukaan talouden "säätelyyn" (finanssikuplan rahoitus, valtion velan kasvu jne.). Myös yhteiskunnalliseen tietoisuuteen vaikutetaan yhä kekseliäämin keinoin kapitalismin aseman turvaamiseksi. Tämä päällysrakenteen roolin aktivoimisen tarkoituksena on alistaa työväenluokka porvariston aatteellisen vaikutuksen alaiseksi ja estää vallankumouksellisen liikehdinnän nousu.

Tällaisessa tilanteessa työväenluokan on pakko muuttaa organisaationsa ja taistelun strategiaa ja taktiikkaa. Tästä on esimerkkinä mm. Suomessa suurpääoman vastainen rintapolitiikka.

3.9. Perinpohjainen muutos perustassa ja päällysrakenteessa

Kulloisenkin yhteiskuntajärjestelmän puitteissa tapahtuvat asteittaiset muutokset perustassa ja päällysrakenteessa pitää erottaa muutoksista, jotka tapahtuvat yhteiskuntajärjestelmän muuttuessa toiseksi. Kapitalismin muuttuessa esimonopolistisesta vaiheesta monopolistiseen vaiheeseen sai aikaan laadullisia muutoksia eräissä perustan ja päällysrakenteen ilmiöissä. Tämä ei kuitenkaan hävittänyt perustan, valtion, oikeuden tai hallitsevan ideolo-

gian porvarillista luonnetta.

Perustan perinpohjainen muutos merkitsee aikansa eläneiden tuotantosuhteiden ja tuotantovoimia kahlehtivien omistumuotojen hävittämistä. Se merkitsee sellaisten uusien tuotantosuhteiden ja omistumuotojen lujittamista, mitkä mahdollistavat tuotantovoimien kehityksen. Kumous taloudellisessa perustassa ei kuitenkaan merkitse sitä, että kaikki vanhat talousmuodot häviäisivät kerralla. Esimerkiksi sosialistinen järjestelmä käyttää hyväkseen ainakin aluksi vanhoja talouden muotoja kuten tavara, kauppa, vaihto samanarvoiseen vastikkeeseen, arvosuhteet, raha ja hinnat, jotka kuitenkin saavat uuden sisällön ja tehtävät.

Päällysrakenteen kumous merkitsee: (1) Aikansa eläneiden luokkien poliittisen vallan kukistamista, (2) Uuden luokan vallan pystyttämistä, (3) Vanhan poliittisen ja juridisten laitosten järjestelmän hävittämistä, (4) Uuden ideologian kehittämistä ja vakiinnuttamista yhteiskunnan vallitsevaksi ideologiaksi ja (5) Vanhan päällysrakenteen joidenkin ainesten uudistamista ja hyväksikäyttämistä. Päällysrakenteen kumoukseen kuuluu kaikkien laitosten työn luokkasisällön muuttaminen. Tämä tapahtuu vain yhteiskunta- ja talousjärjestelmän uudistamisen myötä. Sosialistinen kumous päällysrakenteessa alkaa porvariston vallan (porvariston diktatuurin) kukistamisesta, työväenluokan vallan pystyttämisestä, porvarillisen valtiokoneiston hävittämisestä ja uuden työväenluokan valtiokoneiston pystyttämisestä.

Sosialistisen vallankumouksen myötä ideologisessa päällysrakenteessa tapahtuva kumous vaatii enemmän aikaa kuin poliittinen ja taloudellinen kumous. Se edellyttää ihmisen tajunnan perusteellista muuttumista. Tähän liittyy koulujärjestelmän uudistaminen kouluttamaan tietoisia ja aktiivisia sosialismin rakentajia. Samoin kulttuuri-, valistus-, tiede-, kirjallisuus

ja taidejärjestöjen ja -laitosten toiminnan uudistaminen saattaa ne palvelemaan työtätekiviä ja sosialistisen talouden ja kulttuurin rakennustyötä. Tämä muutos ei tapahtu yhden sukupolven kuluessa.

Jälkikäteen voidaan sanoa, että Neuvostoliitossa ja Itä-Euroopan sosialistisissa maissa tähän ideologisen päällysrakenteen muutokseen ei panostettu riittävästi. Kuviteltiin, että ideologinen kumous oli tapahtunut, vaikka se olisi edellyttänyt voimakasta panostusta ihmisen tietoisuustason jatkuvaan muuttamiseen, sillä porvarillinen ideologinen painostus neuvostokansalaisiin jatkui sosialismin olosuhteissakin ulkomailta käsin. Pohjoiskorealaiset filosofit ovat tutkineet paljon ideologisen kumouksen roolia vallankumouksen edistämiseksi. Nämä päällysrakenteen muutokset tapahtuvat taloudellisen mullistuksen pohjalta poliittisen ja ideologisen luokkataistelun vallitessa. Ihmisten tietoisuudessa tapahtuva vallankumous alkaa ennen poliittista kumousta ja syvenee kumouksen edetessä. Uudet aatteet ja ajatustavat pääsevät voitolle taiteessa, filosofiassa ja moraalissa.

Porvarillisessa vallankumouksessa uuden kapitalistisen talouden luominen tapahtuu ennen poliittista kumousta. Porvarillinen kumous lujittaa feodaalisen yhteiskunnan sisällä tapahtuneen taloudellisen kumouksen ja turvaa porvarillisen valtion ja oikeuslaitoksen avulla edellytykset kapitalistisen perustan kehitykselle. Sosialistisessäkin vallankumouksessa uusien tuotantovoimien ja vanhojen tuotantosuhteiden yhteentörmäys tapahtuu ennen poliittista kumousta, sillä sosialistinen talousmuoto ei voi syntyä kapitalismin sisällä. Tämä johtuu siitä, että sosialistisen talouden syntyminen edellyttää tuotantovälineiden yksityisomistuksen hävittämistä eikä sitä voi tehdä hävittämättä porvariston valtaa (porvariston diktaturia) ja pystyttämättä työväenluokan valtaa. Sosialistinen perustan luomista edeltää työväen poliittinen vallankumous.

Sosialistinen päällysrakenne

ei muotoudu valmiiksi heti, vaan vähitellen auttaen samalla sosialistisen talouden muotoilemista ja puolustamista. Sosialistinen päällysrakenne alkaa muotoutua sosialistisen vallankumouksen yleisen kehityksen kuluessa, ennen taloudellisen kumouksen alkamista. Se toimii vallankumouksen merkittävänä välineenä. Se, millaisia erityispiirteitä sosialistiseen perustaan liittyy, riippuu kunkin maan olosuhteista. Sosialistinen päällysrakenne säilyttää kaiken sen, mitä porvarillisessa demokratiassa oli hyvää, kuten yleinen äänioikeus, valtaeliitin vastuuvollisuus kansan edessä ts. kaiken sen, mitä porvaristo aikoi naan julisti, mutta mikä ei koskaan toteutunut käytännössä.

Samalla tavalla päällysrakenteen kehityksessä on omat kansalliset erityispiirteet. Orjanomistusyhteiskunnassa poliittisena päällysrakenteena oli monarkia, aristokraattinen tasavalta tai demokratia (muinainen Kreikka). Kapitalismissa päällysrakenteena oli perustuslaillinen parlamentaarinen monarkia, porvarillisdemokraattinen parlamentaarinen tasavalta tai fasistinen diktatuuri. Myös sosialistisissa maissa päällysrakenteessa on eroavaisuuksia. Sosialistisen valtion olemus on kuitenkin aina sama.

3.10. Päällysrakenteen aktiivinen osuus

Kuten aiemmin olemme havainneet, historiallinen materialismi selittää perustan osuuden määrääväksi päällysrakenteeseen nähden. Se ei kuitenkaan kiellä päällysrakenteen aktiivista osuutta. Perustan ja päällysrakenteen vuorovaikutus tapahtuu taloudellisen perustan pohjalta. Perusta synnyttää sitä vastaavan päällysrakenteen ja määrää sen kehityssuunnan. Kaikkia päällysrakenteessa tapahtuvia muutoksia ei voi selittää ainoastaan taloudellisista syistä johtuviksi.

Valtio on hallitsevan luokan voimakkain ase. Se voi vaikuttaa edistyksekkäisesti taloudelliseen kehitykseen, mutta se voi myös jarruttaa taloudellista kehitystä, jolloin se samalla heikentää talou-

Tällä aukealla keskustellaan marxilaisesta yhteiskuntateoriasta. Historiallisen materialismin osalta kehitämme ja testaamme tulevan opintomateriaalin sisältöä. Kritisoikaa, kommentoikaa ja kirjoittakaa.

dellista perustaansa. Samalla tavalla oikeuslaitos, jonka avulla hallitseva luokka lujittaa taloudellisen järjestyksen, vaikuttaa aktiivisesti perustaan. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että valtio ja oikeuslaitos voisivat määrätä talouden kehityksen ja kumota taloudellisten lakien vaikutuksen, mutta ne voivat jossain määrin heikentää kulloinkin vallitsevan talousjärjestelmän joitakin tendenssejä ja vahvistaa toisia. Esimerkkinä mainittakoon devalvaatiot ja erilaiset elvytystoimet liikatuotantopulien jälkeen.

Päällysrakenne ei siis seuraa passiivisesti taloudellista kehitystä. Vaikuttaessaan perustaan päällysrakenne tai sen osat joutuvat ristiriitaan perustan tai sen osien kanssa. Yhteiskunnallisen vallankumouksen kaudella vanha päällysrakenne joutuu ristiriitaan uusien tuotantosuhteiden ja tuotantovoimien kehityksen kanssa. Uusi päällysrakenne, joka käy taistelua vanhan perustan jäännöksiä vastaan, edesauttaa niiden häviämistä ja uusien tuotantovoimien kehittymistä.

Filosofian työryhmä

Kirjallisuutta:

Konstantinov, F.V. Marxilais-leniniläisen filosofian perusteet. Kustannusliike Progress, Moskova 1980. ss. 286-293. Kammari, M. Yhteiskunnan perusta ja päällysrakennus. Karjalan ASNT:n valtion kustannusliike, Petroskoi 1959. Marx, K. Pääoma, osa I. Kustannusliike Progress, Moskova 1979. Mehring, F. Historiallisesta materialismista. Tieteellisen sosialismin kirjasto. Kustannusliike Edistys, Moskova.

Tieteellisen maailmankatsomuksen välttämättömyys

Tieteellisen maailmankäsityksen paremmuus verrattuna muihin ajatussuuntiin, on itseasiassa ollut selvä jo pitkään. Tätä tosiasiaa ei kuitenkaan pelkästään valtamedioita seuraamalla huomaa, siksi surkeita esityksiä siltä suunnalta edelleen silmille ja korville tulee. Eikä mitään lähiaikojen muutoksia tilanteeseen ole vielä havaittavissa. Pinnan alla kuitenkin jo ehkä kytee muutoksen tuulet, tai ainakin valmiudet saada yhteiskuntaelämään kansanvaltaisempi suunta.

Suomalaisen filosofian suurimpiin nimiin lukeutuva Pertti "Lande" Lindfors kannatti lähes koko elämänsä ajan tieteellistä sosialismia. Neuvostomarxismi ei aina kaikilta osin täyttänyt tieteellisyyden periaatteita ja niistä saatuja tuloksia. Niinpä Lindfors joutui eräiden suomalaisten kommunistien epäsuosioon ja hänen käsityksistä modernin marxilaisuuden puolustajana mielellään vaiettiin.

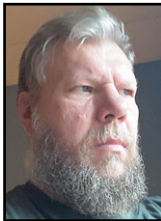
Tärkeimpänä Lindforsin saavutuksista pidän hänen yritystä sovitaa yhteen dialektinen materialismi ja looginen empirismi, tieteiden huippusaavutukset. Itä-Saksan huomattavimpiin filosofiin kuulunut Georg Klaus oli samoilla linjoilla. Lindfors oli myös ensimmäisten joukossa tuomassa kybernetiikkaa Suomeen. Veisi liikaa tilaa selvittää,

mitä Yhdysvaltalaisen Norbert Wienerin 1948 lanseerama kybernetiikka oikein pitää sisällään. Suhteellisen nuorena tieteenalana kybernetiikka toimii ikään kuin siltana tieteiden välillä. Eikä yksikään kehittynyt nykyajan yhteiskunta tule toimeen ilman kybernetiikan sovelluksia. Myös tietenteoriassa ja -filosofiassa kyberneettinen järjestelmä on aivan välttämätön.

Tunnettu neuvostofilosofi B. M. Kedrov arveli, että 1900-luku on erityisesti sosialismin, bio- niikan, atomienergian ja kybernetiikan vuosisata. Näin ei kaikilta osin käynyt vaan vasta 21. vuosisata tulee toivottavasti olemaan sosialismin uuden nousun ja kybernetiikan kulta-aikaa. Kybernetiikan periaatteisiin tutustumista voi suositella jokaiselle, joka haluaa ajattelussaan pysyä ajan tasalla.

Miksi sitten tieteellinen maailmankäsitys, aineellinen todellisuuskäsitys? No, tietysti siksi, että se heijastaa meitä ympäröivää maailmaa varmaankin suhteellisen oikein. On vain yksi ja ainoa totuus, jota lähestymme likimääräisesti amentamalla sitä koskaan tyhjiin, pääsemättä lopullisesti perille muuta kuin pienissä asioissa. Esim. syntymäaikani pysyy aina samana, tapahtuu maailmalla sitten mitä tahansa. Muuten tiede on tiedoiltaan kumulatiivista eli kasautuvaa ja toimii itseään korjaavana prosessina, joka kehittyy sitämukaa, kun tieto eri aloilla edistyy ja tarkentuu.

Kokemus osoittaa, että virheelisistä tiedoista ja niiden omaksumisesta on yksilölle ja koko yhteiskunnalle vain haittaa. Niistä ei voi keksiä rehellisesti ja rationaalisesti ajatellen mitään myönteistä sanottavaa. Herää kysymys, miksi kansaa vastaan suunnattua joukkosumutusta edelleen käytännössä harjoitetaan? Siksi ettei totuus kaikista asioista paljastuisi. Esim. yhteiskunnassa ilmenevää luokkakajoa ei aina tunnusteta, vaikka se on reaalista todellisuutta kaikissa kapitalisti-

Kai Leivo

sisä markkinatalousmaissa eläville ihmisille.

Tieteestä voisi vielä todeta, että yksikään ihminen ei voi tietää kaikkea. Eikä ole tarkoituksaan. Riittää kun perusta (historiallinen materialismi), jolta suunnistat, osuu kohdalleen, ja kykenet suhteellisen helposti omaksumaan eri tieteiden saavutuksia. Jossain yhteydessä on viisaan ihmisen ominaisuudeksi sanottu, että tietää kaikesta vähän ja vähästä kaiken. Tiedettä tulisi eri medioissa popularisoida ennistä enemmän, jotta saavutukset olisivat kaikkien ulottuvilla ja helposti saatavilla. Tieteeseen lisäksi tavallisella arkiajattelullakin on sijansa: sanomme mm. että Aurinko nousee ja laskee, vaikka todellisuudessa tiedämme sen merkittävän Maan kääntymistä.

Arvioidessaan Heikki Partasen erinomaista kirjaa "Kokonaisesitys filosofiasta" (1997) otsakkeella "Kerrankin järkevä kokonaisesitys filosofiasta", Pertti Lindfors kirjoittaa lopuksi, mitä sananvapauden tilanteen tulisi nykypäivänä olla: "Ei kirjarovioita, kaikki epätieteellinen kirjallisuus (esim. Raamattu, Hitlerin "Mein Kampf", Engelsin "Luonnon

dialektiikka") pitää olla kaikkien halukkaiden saatavilla. Se, minkä pitää olla kiellettyä on, että tunnistettua epätotuttua ja epätiedettä ei saa esittää opetuslaitosten, yksityisten järjestöjen eikä henkilöiden lausunnoissa eikä julkaisuissa, ei siis missään mediassa totuuden vaatimuksin eikä tieteenä.

Tällaisen tieteissensuurin mahdollisuus ja olemassaolo on turvattava ja samalla tieteellisen keskustelun ja väittelyn vapaus. Juuri (Eino) Kailan tarvedynamiikka opettaa, että tieteellinen valistus ei yleensä voita vahvojen tarpeiden paineen tukemaa huuhaata. Länsidemokratia on yhtä kaukana oikeasta demokratiasta, kuin Stalinin systeemi sosialismista. Historian ironiaa on, että maailmanhistorian demokraattisin perustuslaki on ollut vuoden 1936 Stalinin perustuslaki. Se on myös perustuslaki, jota on vähiten sovellettu käytäntöön."

Nyt olisi jo korkea aika soveltaa ja näyttää kaikille millaista sosialismin tulisi käytännössä olla: nykyistä harvainvallasta todelliseen kansanvaltaan, ei pelkästään puheissa vaan myös käytännön elämässä kohti luokatonta, itsehallinnollista yhteiskuntaa.

Kai Leivo Lohja

Kiinan sosialistinen suunnittelu ja COVID-19

Maailmanlaajuinen COVID-19-viruspandemia on paljastanut mitä kirkkaimmassa valossa ristiriidan globalisoituneen maailmantalouden ja edelleen olemassa olevan, mutta arkaaisen kapitalistisen järjestelmän välillä, joka perustuu varallisuuden ja resurssien yksityiseen pakkolunastukseen. Hellittämätön pyrkimys saada voittoa kaikenlaisesta ihmisten vuorovaikutuksesta on nyt paljastunut suurimmaksi vaaraksi koko planeetan ihmisille.

Tässä on meneillään automielenosoitus Philadelphiassa. Siinä ollaan autojen sisällä, koska koronaviruksen takia ei voida järjestää tavallista protestia. Tässä tapahtumassa vaadittiin vankien vapauttamista, koska vankilat, säilöönottokeskukset ja muut vastaavat paikat ovat osoittautuneet korona-kriisissä vaarallisiksi viruksen leviämisen kannalta. Tätä liikehdintää on ollut muuallakin.

Samanaikaisesti Kiina lähettää valtavia määriä lääkinnäisiä ja henkilökohtaisia suojavälineitä avustuksina hädänalaisiin maihin. Nämä massiiviset solidaarisuuslähetykset osoittavat Kiinan sosialistisen suunnittelun paremmuuden. Kiina lähettää tarvittavia lääkinnäisiä tarvikkeita lentokoneilla, rautateitse ja meritse 89 maahan ympäri maailmaa. Tähän sisältyy testauslaitteistoa, kasvonaamareita, suojavälineitä, suojalaseja, otsakuumemittareita ja hengityskoneita.

Kiinalaisia lääketieteen työntekijöitä ja lentolasteittain välttämättömiä tarvikkeita on jo lähetetty 28 maahan Aasiassa, 26 Afrikan maahan, 16 maahan Euroopassa, 10 Etelä-Tyynenmeren ja yhdeksään Amerikan maahan. Tämä apu on Kiinan intensiivisimpiä ja laajimpia humanitaarisia hätäoperaatioita kansantasavallan perustamisen jälkeen vuonna 1949. (China Daily, 26. maaliskuuta).

22 lääketarvikkeiden lentoa Kiinasta

Sen sijaan Yhdysvallat, joka on edelleen maailman suurin ja rikkain talous, on suunnittelun täydellisen puuttumisen takia kuin ällikällä lyöty ja jopa kyvytön mobilisoimaan väestöä sen omaksi selviytymisekseen. Raportoidut COVID-19-kuolemat Yhdysvalloissa ylittävät nyt Kiinassa tapahtuneet kuolemat, vaikka Kiinassa on melkein nelinkertainen väestömäärä ja vaikka se oli ensimmäinen maa, johon tämä uusi tauti kohdistui. (worldometers.info/coronavirus, 2. huhtikuuta)

Yhdysvaltojen voittoa tavoittelevat terveysyritykset ja valtion virastot kaikilla tasoilla kääntyvät nyt Kiinan puoleen tilataksaan välttämättömiä tarvikkeita. Tämä seuraa kahden kuukauden rasistista pilkkaamista, poliittisia hyökkäyksiä ja sekä Kiinan että Maailman terveysjärjestön avustustarjousten hylkäämistä. Täysin turhautuneena siitä, että mikään osa Yhdysvaltain hallituksesta ei pysty ratkaisemaan näitä elintärkeitä toimitusongelmia, kuvernöörit, pormestarit, hyväntekeväisyysjärjestöt, voittoa tavoittelemattomat organisaatiot ja sisärakenneryhmät sekä suuret terveyskompleksit ovat alkaneet tehdä omia kauppasopimuksia kiinalaisten yritysten kanssa saadakseen tarvikkeiden hätälähetystyksiä.

Liittovaltion hätätilanteiden hallintavirasto astui kuvaan ja tilasi 22 lentolastillista tarvikkeita Kiinasta - mutta perusti niiden jakelun voittoa tavoittelevien yksityisen sektorin verkostojen kautta. Kiinasta New Yorkiin saapui 29. maaliskuuta kaupallinen lentokone, joka kuljetti 80 tonnia lääketieteellisiä tarvikkeita. Se toimitti 130 000 N95-naamaria, 1,8 miljoonaa kasvonaamaria ja takkia, 10 miljoonaa käsintä ja tuhansia kuumemittareita jakeluun New Yorkissa, New Jerseyssä ja Connecticutissa. Vastaavia lentoja Chicagossa ja Clevelandiin oli tarkoitus suunnitella seuraavalle kahdelle päivälle (New York Times, 29. maaliskuuta).

New Yorkin pormestari Andrew Cuomo toteaa, että osavaltio, joka on nyt koronaviruksen keskuk-

sessä, tarvitsee kiireellisesti 40 000 hengityslaitetta. Valitettavasti hengityslaitteita ei ollut saatavana. Eurooppalaiset yritykset olivat jo ostaneet suurimman kiinalaisen hengityslaittevalmistajan koko varaston.

Myös Euroopan unioni on hädässä

Koronavirus ei ole ravisuttanut pelkästään Yhdysvaltoja, kansainvälisen rahoituspääoman keskusta. Myös muut erittäin kehittyneet imperialistiset maat, kuten Italia, Espanja, Saksa, Ranska ja Iso-Britannia, ovat horjuneet sen vaikutuksesta.

Ne eivät myöskään kyenneet reagoimaan tehokkaasti. Elvyttääkseen kapitalistisia yrityksiä ja pankkeja vuoden 2008 globaalin kapitalistisen romahduksen jälkeen, Euroopan unioni oli määrännyt jäsenmaille vuosien säästötoimenpiteitä ja sosiaalisten ohjelmien leikkauksia. Nyt EU kieltäytyy jakamasta apua edes jäsenmailleen. Yksikään näistä imperialistisista maista ei tarjoa mitään muulle maailmalle tämän äärimmäisen lääketieteellisen kriisin leviessä yli 190 maahan.

Alle tunnin Pentagonin rahamäärä

Yhdysvaltojen hallitus lupasi suureen ääneen 62 miljoonaa dollaria Kansainvälisen kehityksen virastolta pandemian torjumiseen. Tämä on vähemmän kuin mitä Pentagon käyttää rahaa tunnissa. Pentagonin valtava 746 miljardin dollarin budjetti - josta suurin osa on tukea öljy- ja sotilasyrityksille - kuluttaa noin 2 miljardia dollaria päivässä tai 80 miljoonaa dollaria tunnissa.

Yhdysvaltojen ulkoministeri Mike Pompeo haukkui Kiinaa ja Kiinan apua vastaanottavia maita, vaikka Yhdysvallat itse ei tarjonnut todellista apua millekään maalle. "Kiinan kommunistinen puolue uhkaa huomattavasti terveyttämme ja elämäntapamme, kuten Wuhan-virus on selvästi osoittanut", Pompeo totesi (Los Angeles Times, 29. maaliskuuta). Trumpin hallinto on myös käyttänyt tätä maailmanlaajuisia kriisiä tiukentaakseen sanktioita ja lisätäkseen uhkaa Iranille ja Venezuelalle.

Kiinan "terveyden silkkitie"

Koronavirus on saapumassa moniin maihin, jotka ovat jo kärsineet Yhdysvaltojen sotien ja pakotteiden sekä luonnonkatastrofien ja ilmastomuutoksen aiheuttamista humanitaarisista kriiseistä. Kiina onkin perustamassa jotain sellaista, mitä se kutsuu "Terveiden silkkitiekiksi". Ammattitaitoiset kiinalaiset lääketieteelliset ryhmät ovat alkaneet saapua yhä useampiin maihin, mukaan lukien Iran, Irak, Italia, Serbia, Venezuela, Pakistan ja Kambođa.

COVID-19-viruksen leviämisen jälkeen Kiinassa luvattiin välitöntä apua myös Afrikan maille 11. maaliskuuta. Pelkkien laitteiden avulla ei kyetä selviytymään niiden maiden terveyskriiseistä, joissa ei ole kansallista terveydenhuoltojärjestelmää. Kuhunkin Afrikan maahan toimitettavalla 20 000 testauslaitteistolla, 100 000 naamarilla ja 1000 suojapuvulla on kuitenkin suuri vaikutus. Kiinan lääketieteellinen ryhmä saapui Serbiaan 22. maaliskuuta ensimmäisen 16 tonnin lähetyserän kanssa. Euroopan unio-

ni oli kieltäytynyt antamasta mitään apua Serbialle vedoten Yhdysvaltojen määräämiin pakotteisiin. Wienissä purettiin 27. maaliskuuta 130 tonnin lasti Kiinasta Italiaan suuntautuvia suojavarusteita.

China-Europe Express, yli kymmenen vuotta sitten avattu junayhteys, yhdistää 48 kiinalaista kaupunkia Eurooppaan. Ensimmäinen Kiinasta lähtenyt tavarajuna kahden kuukauden eristämisen jälkeen lähti Wuhanista 28. maaliskuuta. Sen 19 autoa oli pakattu täyteen paikallisesti valmistettuja lääketieteellisiä tarvikkeita. Wuhan oli ollut Kiinan eniten COVID-19-viruksesta kärsinyt kaupunki. Nyt sillä on tarjota maailmalle paljon asiantuntemusta ja vastavalmistettuja lääkinnällisiä laitteita. Reutersin mukaan miljoonan maskin ja käsineiden lähetyksen Kiinasta saapui Ranskaan 22. maaliskuuta.

Kiina kehittää diagnostiikka- ja hoitosuunnitelmia

Kiinan kansallinen terveyskomissio on laatinut arvokkaan diagnostisten ja hoitosuunnitelmien kokonaisuuden. Se jakaa ne samoin kuin muut tekniset asiakirjat 180 maan ja yli 10 kansainvälisen ja alueellisen organisaation kanssa. Komissio on myös käynyt perusteellisia keskusteluja kansainvälisen yhteisön kanssa järjestämällä noin 30 videokonferenssia koronaviruksen teknisistä kysymyksistä yli 100 maassa ja alueella. Yhdessä sellaisessa videokonferenssissa Maailman terveysjärjestön kanssa, joka pidettiin 12. maaliskuuta, jaettiin Kiinan kokemuksia 77 maan ja seitsemän kansainvälisen järjestön edustajien kanssa. Sitä katseli verkossa yli 100 000 ihmistä.

Voitontavoitteluun perustuva järjestelmä aiheuttaa katastrofin

Miksi Trumpin hallinto on globaalin talouden vallitessa hylännyt välttämättömien testauslaitteiden ja lääketieteellisten tarvikkeiden tarjoukset Kiinasta ja jopa Maailman terveysjärjestöltä? Se ei johdu pelkästään Yhdysvaltojen kasvavasta vihamielisyydestä Kiinan hämmästyttävää kehitystasoa kohtaan. Sitä eivät myöskään ohjaa vain oikeistolaiset ideologit.

Terveysterveys hoito on olemassa voittoja varten. Ilmaiset tai edulliset testipakkaukset ja lääketieteelliset tarvikkeet uhkaavat kapitalistien pyrkimystä saada voittoa jokaisesta ihmisten välisestä kaupasta. Farmaseuttiset, lääketieteelliset ja vakuutusyhtiöt ovat nykyään kannattavimpia yrityksiä Yhdysvalloissa. Öljyn ja ns. puolustusteollisuuden yritysten ohella ne hallitsevat rahoituspääomaa. Kahden tärkeän kuukauden aikana, jolloin nämä elintärkeät tarvikkeet olisi voitu nopeasti tilata tai valmistaa ja varastoida, niiden tuottamiseen ei ollut vielä riittävän vahvaa voittoaikakannustinta. Yhdysvaltain lääketieteelliset toimijat toimivat pienten varastojen ja toimitukset tilauksesta -periaatteella.

Kapitalistisen tuotannon suunnitteleminen ja kilpailullinen luonne vääristää kaiken sosiaalisen vuorovaikutuksen. Villi spekulointi ja nopean voiton kuplat ovat normitilanne. Kun kriisi tuli ilmeiseksi miljoonille ihmisille, kaikki, mistä oletettiin syntyvän pulaa, si-

Kiina toimittaa lääketieteellisiä tarvikkeita 82 maahan ja Maailman terveysjärjestöön (WHO). Kiinalaisia lääkäreitä ja lääkintähenkilökuntaa saapuu Italiaan.

joitettiin välittömästi keinotteluun. Tämä on johtanut hengenvaaralliseen pulaan käsi puhdistusaineista, kasvonaamioista, välttämättömistä ruokatarvikkeista ja jopa wc-paperista. Kuka maksaa ja kuka hyötyy, on perustavanlaatuisen kysymys kaikissa kapitalistisissa suhteissa. Se, mitä eniten tarvitaan - ihmisten tarpeiden tyydyttämiseksi -, ei ole osa laskelmaa.

Trumpin hallinnon omat lääketieteelliset asiantuntijat havaitsivat jo tammikuussa kriittiseksi ongelmaksi mahdollisen hengityslaitteiden pulan. Silti "sekä Valkoisen talon että liittovaltion hätätilanteiden hallintavirasto olivat vaikeuksissa sen määrittelemiseksi, mitä tarvittiin, kuka maksaa siitä ja kuinka ratkaista toimitusketjujen ongelma" ("Liitto teollisuuden kanssa ei hyödytä Trumpia hengityskoneiden hankinnassa", New York Times, 20. maaliskuuta). Tietäen, että mitään ei ollut tapahtumassa näiden ongelmien ratkaisemiseksi, Trump jatkoi vakuuttelujaan: "Meillä tulee olemaan yllin kyllin".

Monet tiedotusvälineet ovat vahvistaneet, että testauslaitteistojen puute johtui valmistajien vaatimuksesta tehdä yksinoikeussopimuksia, joilla on taatut voitot. Myös seuranta- ja jakelusuunnitelmat puuttuivat kokonaan. Jopa siitä, kuinka ylläpitää laskentaa testituloksista, ei ollut selvitetty etukäteen. Suunnittelun puute väestön tarpeiden osalta, sekä kaoottinen suunnittelu sen suhteen mistä on mahdollista saada voittoja, ovat luoneet kriisin jokaisessa Yhdysvaltain sairaalassa. Yksityiset ja julkiset sairaalat, kaupunkien, osavaltioiden ja liittovaltion virastot, paikalliset ja kansalliset hyväntekeväisyysjärjestöt kilpailevat nyt verisesti keskenään saatavilla olevista tarvikkeista.

Vastaus on sosialistinen suunnittelu

Kuinka Kiina pystyi hallitsemaan virusta? Kuinka se voi nyt alkaa tarjota valtavaa apua muille maille maailmanlaajuisesti? On selvää, että sosialistinen suunnittelu ja suurten teollisuudenalojen, myös lääketeollisuuden, laajamittainen kollektiivinen omistaminen ovat olleet ratkaisuvia. Jopa pienissä kehitysmaissa, sosialistinen suunnittelu vapauttaa talouden tyydyttääkseen kotimaisen tarpeen ja antaa jopa merkittävän panoksen muihin maihin, jotka ovat Yhdysvaltojen taloudellisen dominoinnin ja arkaisten sosiaalisten suhteiden loukussa.

Sosialistiset vaatimukset COVID-19-kriisissä, Workers World –puolue (USA)

1. Maksuton terveydenhuolto kaikille.
2. Terveysterveys hoitojärjestelmä kansallistettava yhteisön valvonnassa. Rakennettava hätäsairaaloita.
3. Täysi palkka, sosiaalietuudet ja taattu toimeentulo kaikille.
4. Ruoka, asuminen, lääketieteelliset tarvikkeet ja julkiset palvelut, mukaan lukien internet, kaikille.
5. Keskeytettävä vuokrien periminen, hädät, asuntolainat, julkishallinnon sulkemiset ja KAIKKI velat.
6. Priorisoitava resurssit värikkäille yhteisöille, maahanmuuttajille, LGBTQ2+ -henkilöille, eläkeläisille, nuorille ja vammaisille.
7. Tyhjennettävä vankilat ja säilöönottokeskukset. ICE (The U.S. Immigration and Customs Enforcement) suljettava. Lopetettava rasistiset hyökkäykset.
8. Yhteisöllinen valvonta. Ei poliiseja. Ei armeijaa.
9. 2 biljoonaa dollaria työntekijöille, ei pankeille.
10. Lopetettava Yhdysvaltojen sodat, pakotteet ja ympäristön tuhoaminen.

ÖLJYKRIISI!

Öljymarkkinoilla vallitsee kriisi. Öljyn hinta on laskenut moninkertaisesti ja eräitä öljyalaajia on ehditty jo myydä markkinoilla miinus-hintaan myyjän saatua maksaa ostajalle siitä, että tämä vain ottaisi vastaan hänen toimittamansa tuotteen. Vaikka objektiivinen perusta tällaiselle kaupalle on olemassa ja säilyy edelleenkin (öljyn hintaa on keinottelu mielessä nostettu moninkertaisesti ja kaiken kukkuraksi itse öljyn kulutus on vielä moninkertaisesti laskenut), niin nykytilanteen on laukaissut Venäjän johdon tekemät sopimattomat toimet.

Ennen maaliskuun alun öljynviejämaiten järjestö Opec+ sääntömääräistä kokousta, jossa Opec - maiden lisäksi ovat mukana Venäjä, Azerbaidzhan ja Kazakstan, Saudi-Arabia esitti öljyntuotannon supistamisen jatkamista myös seuraavalla vuosineljänneksellä. Edellisen sopimuksen mukaan tuotantoa oli jo ennestään supistettu. Koronavirusepidemian vuoksi öljyn kulutus romahhti ja öljykeinottelijoiden ryhmä, jolla Opec näyttäytyy, tahtoi pitää öljyn hinnan ennallaan. Tuolloin Venäjää kehoitettiin supistamaan öljyn tuotantoaan vain 0,3 miljoonalla tynnyrillä vuorokaudessa eli 2,5 prosentilla. Mutta Putinin koolle kutsussa neuvottelussa 1. maaliskuuta eräät öljyntuottajat vaativat, ettei öljyntuotantoa supisteta ja että kaikista kaupoista Opecin kanssa on luovuttava. Öljyn hinnan putoamisessa ei ole muka mitään pahaa ja se on jopa hyvä asia, koska näin poistamme markkinoilta yhdysvaltalaisen liuskeöljyn sen korkeine omakustannushintoineen. Valitettavasti kyseinen mielipide sai herra Putinin kannatuksen ja eräiden lähteiden mukaan hän oli kuulemma ollut sitä mieltä, ettei saudien ehdotus ollut muka kyllin korrekki. Putinhan tunnetusti ei hyväksy sanelua.

Välikirje Opecin kanssa

Kuitenkaan välien rikkoutuminen Opecin kanssa, jos sellainen todella on tapahtunut, ei ole yksinomaan "monarkin oikkuja". Näyttää siltä, että kyseessä on tosi mittava virhelaskelma. Kamppailu liuskeöljyä vastaan on toivotonta, koska teknillisen kehityksen johdosta sen omakustannushinta on koko ajan laskussa. Kolme vuotta sitten öljyn maailmanmarkkinahinta laski jo 30 dollarin tasolle, eikä yhdysvaltalaisel-

le liuskeöljylle käynyt kuinkaan, eikä sen tuotanto edes supistunut. Nyt tilanne on Venäjän kannalta jopa huonontunut. Perinteiset öljy-yhtiöt, joilla on taloudellisia mahdollisuuksia jopa tappiolliseen tuotantoon, ovat ostaneet osan liuskeöljy-esiintymistä eikä esiintymiä varmasti poisteta käytöstä.

Valitettavasti ylhäällä tästä ei tiedetty mitään, tai ei tahdotukaan tietää. Saamiensa ohjeiden mukaisesti Venäjän energiaministeri Aleksander Novak poistui ovet paukkuen Opec+ seurantakomitean kokouksesta, jonka varapuheenjohtaja hän on. Kokonaisen kuuden tunnin ajan läsnäolijat suostuttelivat häntä jäämään. Joskus seuraavana päivänä saudien johtaja yritti soittaa Putinille, mutta tämä ei suostunut edes keskustelemaan asiasta hänen kanssaan.

Saudien kruununprinssi soitti taas vuorostaan Trumpille ja sai tältä siunauksen toimilleen. Jatko olikin sitten ennustettavissa. Saudi-Arabia alkoi lisätä rajusti öljyntuotantoaan, mihin Venäjä ei itse asiassa pystynyt vastaamaan mitenkään. Tuotannon kasvulle ei käytännössä ollut reservejä. Öljyn maailmanmarkkinahinta, jota siihen asti oli pidätellyt ainoastaan Venäjän romuttama Opec+ sopimus, putosi muutamassa päivässä puoleen ja venäläistä öljyä alettiin yleisesti myydä polkuhintaan, joka aiheutti vastaavat tappiot valtionbudjettiin. Tiedotusvälineiden mukaan herra Putin oli kovasti katunut virheitään ja jopa yrittänyt itse soitella saudien kruununprinssille, mutta nyt tämä vuorostaan ei suostunut keskustelemaan hänen kanssaan. Vakuutetaan siitä, että peli on hävitty, Venäjän viranomaisten oli pakko antautua.

Venäjän öljyntuotanto saa tuntea nahoissaan riidan seuraukset

Se nimenomaan antautui, koska Opecin saudijohtajien Venäjälle asettamat orjuuttavat ehdot hyväksyttiin varauksettomasti. Prinsit eivät suostuneet edes symbolisiin myönnytyksiin. Toukokuusta lähtien Venäjän tulisi vähentää öljyntuotantoa 2,5 miljoonalla tynnyrillä päivässä, toisin sanoen melkein neljäsosalla. Erotukseksi yhdysvaltalaisista liuskeöljyysiintymistä, Venäjän esiintymien tuotantoa on hyvin vaikeaa keskeyttää ilmasto-olosuhteista ja öljyn alhaisesta laadusta johtuen ja osa porausreitistä tullaan yksinkertaisesti menettämään.

Niin ollen, 0,3 miljoonan tynnyrin pudotus maaliskuussa 50 dollarin hinnalla vastaa 2,5 miljoonaa tynnyriä nyt 20 dollarilla tynnyriltä. Näin tehokasta on Venäjän ulkopoliittikka. Öljyantautumista edelsi kaasuantautuminen, kun Venäjän viranomaiset allekirjoittivat Ukrainan kanssa Venäjälle täysin hyödyttömän kaasun transitorisopimuksen. **Eikä tässä vielä kaikki.** Venäjää ei enää pidetä reiluna yhteistyökumppanina, vaan epärehellisenä kilpailijana, jonka saudit pyrkivät syrjäyttämään Euroopan markkinoilta toimittamalla näille markkinoille öljyään valtavalla alennuksella. Ja se on ollut menestyksellistä. Super alhainen omakustannushinta antaa saudeille merkittävän etulyöntiaseman. Näin ollen Venäjän öljyntuotanto saa vielä monta kertaa tuntea nahoissaan tämän Venäjän viranomaisten järjestämän tyhjänpäiväisen riidan jälkiseuraukset.

Uusliberalistien keksimä myytti Neuvostoliiton hajoamisesta

Tahtoisin korostaa vielä yhtä asiaa. Öljyn hinnan pudotuksen valtava vaikutus on pakottanut eräät poliitikot vertaamaan sitä vastaavaan tilanteeseen 1980-luvulla. Jopa hyvinkin arvovaltaiset kommentaattorit väittävät, että silloinen öljyn hinnan

Artikkelin kirjoittaja Sergei Skvortsov osallistui 8.2.2020 järjestettyyn uuden perustuslain vastaiseen protestiin. Samasta asiasta Kansan ääni kirjoitti edellisessä numerossa 1/2020

romahdus aiheutti Neuvostoliiton taloudelle valtavaa vahinkoa, josta se ei enää pystynyt selviytymään. Tästä johtui myöhemmin myös Neuvostoliiton hajoaminen.

Tosiasiaa tämä on vain uusliberalistien keksimä myytti. Ennen kaikkea poikkeuksena Venäjän raaka-aine valtaisesta taloudesta, Neuvostoliiton talous oli omavarainen ja yhdessä muiden Keskinäisen taloudellisen avun neuvoston SEVin maiden kanssa Neuvostoliitto tuotti itse käytännössä kaiken, mitä se tarvitsi. Riippuvuus lännen tuotannosta oli minimaalista.

Mitä öljyyn tulee, niin polttoaineen ja sähkön vientitulot 1980-luvulla muodostivat 8 prosenttia, korkeintaan 10 prosenttia Neuvostoliiton budjetissa. Näin ollen öljyn hinnan kolminkertainen lasku tarkoittaa ensi silmäyksellä, että budjetista näyttäisi puuttuvan noin kolme prosenttia tuloista. Edes tämä ei muistuta lainkaan taloudellista katastrofia.

Valtaosa Neuvostoliiton öljyn viennistä tapahtui SEV –maihin

Mutta tämäkään ei ole vielä täydellinen kuva silloisesta tilanteesta. Nimittäin valtaosa Neuvostoliiton öljyn viennistä tapahtui SEV-maihin. Ja vaikka kaupassa näiden maiden kanssa öljyn hinta määriteltiin viiden edellisen vuoden maailmanmarkkinahintojen keskiarvon perusteella, niin tätä hintaa tarvittiin etupäässä kirjanpidollisiin tarkoituksiin. Tuotteiden toimitukset Neuvostoliittoon hoidettiin pitkän aikavälin ohjelmien mukaisesti, eikä näiden toimitusten fyysinen volyyymi ollut mitenkään riippuvainen öljyn hinnasta.

Kun öljyn maailmanmarkkinahinta romahti, niin SEV-maat yk-

sinkertaisesti lakkasivat maksamasta velkaansa Neuvostoliitolle edelliseltä kaudelta, jonka arvo oli muuten kymmeniä miljardeja sen ajan dollareita. Mutta toimitusten volyyymi Neuvostoliittoon mitattuna kappaleissa, metreissä, tonneissa jne. ei supistunut lainkaan. Öljytoimituksissa so-

sialistisiin maihin maailmanhintojen romahdus ei aiheuttanut vahinkoa neuvostotaloudelle. Neuvostoliitto sai näistä maista edelleenkin kaiken sen, mitä tarvitsi ja paljonko tarvitsi.

Mitä tulee öljyn vientiin kapitalistisiin maihin vapaasti vaihdettavalla valuutalla, missä maailmanmarkkinahinta näytteli todella ratkaisevaa osaa, niin kyseinen kauppa ei koskaan ylittänyt viiden miljardin dollarin rajaa. Näin ollen Neuvostoliitto kärsi öljyn hinnan pudotuksesta vuosittain korkeintaan kolmen miljardin ruplan vahingon, mikä teki jotain puoli prosenttia sen tuloista. Ja siinä kaikki. Kyseinen tekijä ei voinut millään tuhota Neuvostoliiton taloutta.

Hallinnon kaaos voimistumassa

Mutta öljyn hinnan romahdus uhkaa hyvinkin vakavasti Venäjän raaka-aineisiin perustuvaa taloutta, johon on laskettava lisäksi koronaviruksen aiheuttama mitä vakavin vahinko. Valitettavasti vakavat virheet toistuvat entistä useammin, kuten esimerkiksi maaliskuinen pesäero Opecin kanssa ja tilannetta vaikeuttavat myös viime vuosina tapahtuneet virheet henkilöstön valinnassa, kun "tehokkaiden toimitusjohtajien" tilalle etsitään vielä entistä "tehokkaampaa" väkeä, joka ei kykene näkemään omaa nokkaansa pitemmälle. Aiemminkaan nykyjärjestelmällä ei ole ollut selkeätä strategiaa maan kehityksestä ja nyt ollaan menettämässä jopa yksinkertainen itsesäilytysvaisto. Hallinnollinen kaaos on voimistumassa.

**Sergei Skvortsov
NKP:n keskuskomitean ensimmäinen (pää-)sihteeri
22.04.2020**

Kiinan sosialistinen suunnittelu ja COVID-19...

Jatkoa sivulta 16

Katsokaamme Kuubaa. Vain 11 miljoonan ihmisen maa lähettää enemmän lääkäreitä kehitysmaihin kuin Maailman terveysjärjestö. Kuuba on myös kehittänyt ja jakanut vapaasti maailman kanssa lääkitystä, joka auttaa hoitamaan niitä, jotka osoittavat positiivisen COVID-19: n: Interferoni Alfa-2B. Tähän päivään mennessä Yhdysvaltain hallitus ei ole vain estänyt Kuuban lääkkeiden käyttöä, vaan se on tosiasiaa uhkaillut niitä vastaanottavia maita. Mutta kun kuolonuhrien määrä kasvaa Yhdysvalloissa, vaatimukset hoitojen ja lääkinnällisten laitteiden saamiseksi voivat saada aikaan muutoksia näennäisen järempäisissä politiikoissa.

Kiina on kamppailullut voittaakseen aiemman alikehittymisen tasapainottamalla erilaisia keskus-suunnittelun muotoja, paikallista kollektiivista omistamista, kapitalistisia kannustimia ja yhteisomistusta

länsimaisten yritysten ja pankkien kanssa. Samanaikaisesti kommunistinen puolue on ylläpitänyt laajaa poliittista ja taloudellista valvontaa. Se on ohjannut kansallisia kehityssuunnitelmia ja valvonut sitä, mitä imperialistiset yritykset voivat ja eivät voi tehdä Kiinassa.

Kiina on edelleen kehittyvä maa, joka nousee 200 vuoden siirtomaaryöstöistä ja alikehittyneisyydestä. Mutta se on ylläpitänyt tasaista kehitystä vuodesta 1949 lähtien kommunistisen vallankumouksensa kaataessa arkaaiset omaisuus-suhteet ja imperialistisen ylivallan. Tuo vallankumous 70 vuotta sitten on ollut ratkaiseva tekijä tässä maailmanlaajuisessa pandemian vastaisessa taistelussa.

Sara Flounders

Artikkeli on julkaistu yhdysvaltalaisen Workers World –puolueen nettilehdessä (workers.org) 3.4.2020. Käännös: **Tommi Lievemaa**

SAIPPUA

Iso saippuankeittopata valokuvassa ja sitten pitkiä pötköjä paloittelematonta saippuaa. Mitä erikoista siinä on? Odotahan kun kerron.

Ensimmäinen syyskuuta 1939 Saksa hyökkäsi Puolaan. Aseistakieltäytymisen tähden jo 3.9. alkaen ammuttiin yksi kommunisti ja Jehovan todistaja. Teloitut tapahui kolmella kiväärillä aivan lähellä. Kolme reikää sydämessä, kirjoitti Rudolf Höss. Seuraava tapa oli säästää luoteja, vain yksi niskalaukaus. Kerran Höss joutui antamaan sen itse. Sodan jatkuessa rangaituksia kovennettiin. Siirryttiin giljotiiniin käyttöön. Mahdollisesti tarkoituksena on ollut pelotevaikutuksen lisääminen. Miksi muuten olisi otettu ja arkistoitu niistä tilanteista valokuvia.

Dokumenttiohjelmassa nimeltä "Yö ja usva" näytetään ar-

kistoista löytyneitä kuvia. Niiden arvoa ei vähennä se, että juutalaiset kaivoivat ne esille. Sitä dokumenttia näyttivät useita kertoja Suomen televisiokanavat.

Kuvissa on ensin giljotiini, jonka edessä iso saavi täynnä miesten päitä. Yhden leuan alta terä on viistänyt luut näkyviin. Sodanvastustajien kommunistien, ja aseista kieltäytyneiden Jehovan todistajien päitä, mm. Erhardt, Johannes, Joachim ja Hans. Sitten seinän vierustalla makaa päättömien miesten rivi. Koska nämä miehet eivät olleet nälkään kuolleita, he kelpasivat raaka-aineeksi saippuan valmistukseen. Seuraavaksi on kuvissa se saippuankeittopata ja saippua tangot. Niistä puuttuu teksti, joka olisi voinut olla; "Aitoa saksalaisesta lihasta valmistettua". Todellisuudessa vieläkin tarkemmin, saksalaisten lihasta valmistettua.

Amerikkalaisten joukkojen saavuttua keskitysleiriin Saksan läntiseen osaan kenraali Eisenhower käski kuvata kaiken mahdollisen kauheuden. Leirin vartijat, miehet ja naiset, pakotettiin kantamaan joukkohautaan ohuita ja kevyitä vankien ruumiita. Laajalla maa-alueella lojui kuolleita niin valtavasti, että traktorin kauhalla niitä työnnettiin yhtenä mössönä. Ympäristön asukkaita tuotiin katsomaan omin silmin natsismin seuraukset. Katsojien kasvot näyttivät järkyttyneiltä. He eivät tienneet.

Minä näin kuvauksen 2018 Netflix / keskitysleirit. Tallensin kuvan omaan käyttöön. Pää pystyyn. Sodan ja kauheudet loppuvat vielä. Varmasti.

**Unto Kiiskinen
tietokirjailija Jokioinen**

Kansan ääni kuuluu muutoksen puolesta

Unohtuneet maailman ennätykset

Suomalaista itsetuntoa ovat aina ylläpitäneet urheilulliset maailmanennätykset Nurmesta Vireniin, mutta ne ennätykset, jotka ovat syvimmin meihin vaikuttaneet, arvo- ja asennemaailmamme rakentaneet, painuvat unhoilaan. Niitä on kaksi. Maailman nopein muutos maatalousyhteiskunnasta teollisuusyhteiskunnaksi (WB) 50- ja 60-luvulla sekä 90-luvun lopulla Funktionaalisen tulonjaon muutos, työtulosta pääomatuloksi (OECD) oli myös maailmaennätys. Ensin mainitusta – hyvinvointivaltion synnyttäjästä – saattoi koko kansakunta olla ylpeä, jälkimmäisestä tuskin kukaan, paitsi siitä välittömästi hyötyneet.

Muutoksiin löytyvät perimmäiset syyt maailmantalouden teoria-pohjasta, raha- ja finanssipolitiikasta, muutoksesta keynesiläisyydestä friedmanilaiseen monetarismiin, uusliberalismiin.

Itsenäisten kansakuntien osalla on oma kehityshistoriansa kuten Suomellakin. Nopeaa teollistumista tuki sotakorvausten suuruus, jotka maksettiin teollisuustuotteina sekä asutustilat, jotka vaativat nopeaa rakentamista ja lisäsi-

vät teollisuuden kotitarvekysyntää. Teoreettista rakennustyötä teollistuneeksi hyvinvointivaltioksi tekivät A. Karjalainen, U. Kekkonen ja P. Kuusi. Ensin mainittu kääntämällä Keynesin pääteoksen 1951 ”Työllisyys, korko ja raha”, U. Kekkonen pamfletissaan 1952 ”Onko meillä malttia vaurastua” ja hyvinvointivaltion synnyn viimeisteli P. Kuusi 1961 teoksessaan ”60-luvun sosiaalipoliitiikka”.

Hyvinvointivaltio ja teollistuminen rakentui arvomaailman pohjalta, joka nojasi progressiiviseen verotukseen kaikissa tulomuodoissa ja jonka takaajana oli ns. punamultayhteistyö sekä laajat tulopoliittiset kokonaisratkaisut maatalousta sosiaalipoliitiikkaan.

Toinen, viheliäisempi ennätys, työtulojen surkastuessa ja pääomatulojen nopeasti kasvaessa vaikutti ensimmäisen ennätyksen, hyvinvoinnin mitätöimiseen, pysyvän köyhyyden hyväksymiseen. Tähänkin tietysti tausta löytyy maailmantaloudesta, mutta kansalliset syyt löytyvät omasta politiikasta ja sen tekijöistä. OECD:llä ei ole mittaria, kuinka progressiivisten verotulojen romahdus vaikuttaa todellisen köy-

hyiden kasvuun. Ahon hallitus teki ”suuren verouudistuksen” ja sen jälkeen kukin hallitus on ”joutunut leikkaamaan” menojaan. Oliko tämä pakon sanelemaa, Suomen sovittaminen EU:n ”mallioppilaan” rooliin kuin aikanaan sotakorvausten maksaminen?

Ennätysten tekeminen vaatii aina äärimmäisiä ponnistuksia, kuten näissäkin tapauksissa. Teollistuttaessa se vaati ponnistukseen koko kansakunnan ja tulonjaon muutuksessa vain sen pienituloisimman, köyhimmän osan. Tätä arvopohjan muutosta kuvaa hyvin: ”onko meillä malttia..” (U.K) vastaan hokema ”mulle kaikki nyt ja heti” eli yhteisöllisyydestä jonkinlaiseen yksityisyyteen ehkä piittaamattomuuteen.

Näille arvopohjille olemme tulevaisuuttamme rakentaneet, luoneet edellytyksiä ”hyvinvointimme” edelleen kehittyä, niin kasvatuksessa kuin koulutuksessa, sosiaalipalvelussa kuin yhteiskunnan infrastruktuurissa, myydessämme yhteiskunnan omistuksia ja yksityistäessämme yhteisiksi uskottuja toimintoja.

Hannu Ikonen
Liekssa sd

Onko meillä nyt kolmas maailmansota?

Meneillään on kolmas maailmansota, jonka panoksena ei ole pelkästään joidenkin ihmisten henki, vaan koko demokraattinen yhteiskuntajärjestys. Olen jo vuosien ajan varoitellut blogeissani, että Suomi ja Eurooppa ovat etenemässä kohti fasismia, mutta en olisi uskonut, että se käy näin helposti ja käytännössä ilman minkäänlaista vastarintaa. Päinvastoin, kansan enemmistö tuntuu toivottavan avosylin diktatuurin tervetulleeksi hurraten sille ja vaatien jopa nykyistäkin ankarampia toimia. Eikä ilmiö rajoitu pelkästään Eurooppaan, vaan näyttää olevan liki maailmanlaajuinen.

Presidentti on jo yrittänyt tunkeutua hallituksen tontille virusepidemian hallinnassa ja muutama ”harmaa eminenssi” on ehdotellut koko oikeusvaltioperiaatteen heittämistä romukoppaan taktisista syistä. Ihmisten ammatinharjoittamis-

ta ja ihmisten vapaata liikkumista rajoitetaan asetuksilla ja valvotaan poliisin ja armeijan toimesta. Koululaisten koulunkäynti on estetty. Ei ole valttavan epätodennäköistä, että ensi kevään kuntavaalit jätetään pitämättä tartuntariskiin vedoten.

Ensimmäinen maailmansota kesti 4 vuotta ja toinen maailmansota 6 vuotta. Veikkaan, että tämä kolmas maailmansota kestää ainakin 5 vuotta. Jos selviämme voitajina, voimme rakentaa yhteiskunnan, jossa tavallisten tallaajien hyvinvointi asetetaan etusijalle. Mutta jos häviämme, entisenkaltainen leikkauspolitiikka jatkuu entistäkin ankarampana ja uutena kuviona tulee muun muassa ammattiyhdistysliikkeen lakkauttaminen ”koko kansan edun nimissä”. Tavallinen rahvas valjastetaan entistään lujemmin pankkien ja suuryritysten voit-

tojen tahkoamiseen tekosyynä sen velan maksaminen, joka otettiin virusta vastaan taistellussa.

Joka tapauksessa näyttää siltä, että tästä vuodesta on tulossa vuosi, jolloin heitämme hyvästii sille, mitä kutsuimme demokratiaksi. Edessä on diktatuurin aikakausi. Mutta kuten olen jo aiemmin kirjoittanut, ei ole yhdentekevää, millaisessa diktatuurissa elämme. Siinä on suuri ero, elämmekö sellaisessa diktatuurissa, jossa asioita hoidetaan tavallisten tallaajien hyvinvoinnin toteuttamiseksi sen kustannuksella, että kukaan yksittäinen henkilö ei saa rikastua rajattomasti, vaiko sellaisessa diktatuurissa, jossa harvalukuisten miljardöörien edelleenrikastuminen asetetaan etusijalle tavallisen rahvaan hyvinvoinnin kustannuksella.

Janne Kejo

Omituista virustorjuntaa

Koronavirus kaataa väkeä eri puolilla maailmaa. Viruksen torjuntaa myös yritetään mitä ihmeellisimmillä konsteilla. Maailman mitasakin ihmeellisin lienee pienen Suomen älyn tai paremminkin sanoen älyn vähyden välähdys. Järjestetäänkin suuret sotaharjoitukset, ammutaan erinimiset virukset tuusan nuuskaksi. Mie-li tekisi sanoa rumasti, mutta sanon vain - voi hyvät hyssykät.

Ei näköjään tarvita kummoisia älynlahjoja poliitikon tai kenraalin virkaan. Kesään ja syksyyn mennessä koronaviruksen jyllääminen on toivottavasti saatu aisoihin. Sitten kun joku 18.000 sotilaasta juoksentelee piholla ja metsissä, on viruksen palaaminen kiusaksi varmaa. Kaiken lisäksi virustorjunnan hintaa ei kukaan vielä osaa arvioida, hinta saat- ta olla tähtitieteellinen. Erilaisia tapahtumia ja kokouksia on peruutettu tai siirrelty kauas tulevaisuuteen, esimerkkinä Tokion olympiakisat. Elleivät äärioikeiston poliitikot ja kenraalit ole yksissä tuumin teh-

neet Suomessa vallankaappauksia, siirrettäköön kaikki sotaharjoitukset ja uusien kenraalien leikkikalujen tilaukset kauas tulevaisuuteen. Olkoon kansalaisten terveys ja hyvinvointi tärkeämpi kuin tuottamat- tomien sotakalujen tilaaminen miljardeilla.

Pitää muistaa etteivät aikamme todelliset haasteet, kuten rajoista piittaamattomat globaaliset ja paikalliset luonnonkatastrofit, koronavirukset, kansainväliset talouskriisit, veronmaksuhaluttomuutena paljastuva eliitin moraalivaje tai eri-arvoistuminen maamme sisällä, ole uusilla Horneteilla torjuttavissa.

Toiseksi pitää muistaa historian opetukset. Kun Suomessa on ollut vahva äärioikeisto, IKL, Lapuan Liike jne., meillä on mennyt huonosti.

Reino Welling
eläkeläinen ja sotaorpo
Jämsänkoskelta

Maatalouden hätähuuto

Maatalouden piiristä annettiin hätähuuto tämänhetkiseen katastrofaaliseen tilanteeseen. Ilta-lehdessä (1.4.-20) todettiin, että maataloilille tarvittaisiin kiireisesti kausityöntekijöitä jopa 16.000, jotka ovat tähän asti tulleet ulkomailta. Nyt rajojen sulkeuduttua tilanne on räjähtänyt käsiin.

Tämä kaikki on seurausta siitä, että maan aikaisemmat hallitukset ovat määritetäisesti ajaneet talonpoikien tappolinjaa, josta osavastuun kantaa Keskusta. Suomesta hävitettiin pienet perhetilat, jotka aikaisemmin työllistivät ihmisiä ja toivat elannon pöytään. Tällä turvattiin myös maan omavaraisuus.

On todettu miten maatalousala yleisesti ottaen on heikosti palkattua ja aliarvostettua. Tähän olisi pitänyt tehdä jo aikoja sitten muutos ja lisätä alan arvostusta siten, että ihmiset olisivat hankkiutuneet koulutukseen ja ylipäänsä kiinnostuneet tekemään kausiluonteista työtä.

Tämä matalapalkkaisuus ei kiinnosta suomalaisia. Kun ulko-

maalaiset tulevat tänne, heille tarjotaan joukkomajoitusta, siis ei ole asumiskustannuksia ja se on tehnyt sen, että myös maaseudun työnantajat ovat juosseet halvan työvoiman perässä.

Nyt olisi kiireesti muutettava suuntaa maatalouden suhteen ja ryhdyttävä turvaamaan huoltovarmuus niin, että pystymme tuottamaan riittävästi raaka-ainetta elintarviketeollisuudelle. Meidän olisi otettava mallia Venäjästä, joka on tällä hetkellä omavarainen ja suuri vehnänviejä. Täällä Etelä-Savossa meillä on aikoinaan esi-isät raivanneet kivikkoiseen maahan peltoja ja nyt monet näistä kasvaa vain pensaita. Tämä kertoo, miten maanviljely ja kaikki mikä liittyy puutarhaalaan, on aliarvostettua.

Meidän pitäisi pyrkiä luomaan uusille yrittäjille mahdollisuuksia ja pyrkiä pientilat tekemään eläviksi tuottaviksi yksiköiksi ja palauttaa usko maaseutuun.

Risto tammi
Kerava

Heräsin varhain aamulla ja huomasin olevani kuollut

- Huomioita päihteistä ja politiikasta -

Ei lopu alkoholismi yhteiskunnasta, jota ei muuten kestä, tai jossa ihminen ei kestä itseään muutoin kuin juomalla. - Markku Lahtela
Mies otti ryyppyn, ryyppy otti toisen ryyppyn, ja lopulta ryyppy otti miehen. - Japanilainen sananlasku

Raittius- ja alkoholiasian tietokirjassa (WSOY, Porvoo 1971) otsakkeen ”Sosialismi” alla todetaan: ”Alkoholia pidetään kapitalistien keinona työätekevän luokan turuttamiseksi, sen sivistyksellisen ja poliittisen aktiivisuuden sammuttamiseksi; alkoholia käyttävä työntekijä ei kehitä itseään ja laiminlyö ammattijärjestön ja puolueen.” Tuo lainaus pitää paikkansa tänäkin päivänä.

Myös sosialistimaissa (sekä entisissä että nykyisissä) esiintyy juopottelua, sillä alkoholismi ei tunne luokkarajoja. Mutta on selvää, että vaikutus ja haitalliset lieveilmiöt näkyvät eniten kansan taloudellisesti köyhimmässä jäsenisä, koska heillä ei oikeastaan olisi varaa minkäänlaisiin päihteisiin.

Kun ei tosiallisesti olisi varaa, tingitään esim. asumisen tasosta, ruuasta ja vaatetuksesta. Ajattelussa jonkinlainen tyhmistytymisprosessi on käynnistynyt etanolin toimiessa polttoaineena.

Tästä minulla on omakohtaisia kokemusta: juopottelin itseni aikoinaan alkoholistiksi, jota linjaa kesti -riippuvuuden ollessa pahimmillaan- kymmenisen vuotta. Tuona aikana vietin melko huonoa elämää, jossa suunta oli koko ajan kaltevasti alaspäin. Osoitteeksi tuli jos- sain vaiheessa vva eli vailla vakinaista asuntoa. Lopulta vajosin ns. korvikealkoholin käyttäjäksi, kunnes mitta alkoi tulla täyteen ja viimeisillä elämänhalun rippeillä päätin ryhdistäytyä, kun takana tuntui olevan vain tuhlatuja päiviä. Elämäntehtävääni, jos nyt näin voi sanoa, en mie-

lestäni ollut saanut valmiiksi.

Raitistumisen alkutaipaleella kokeilin mm. AA-kerhoa, vaikka en koskaan voinut hyväksyä kahdentoista askeleen selostuksia korkeimmasta voimasta, joka voisi pelastaa tuhoisalta riippuvuudelta. Ei, kyllä tämä materialistinen maailma on ateistinen universumi, missä jumalia ei ihmisen mielikuvituksen ulkopuolelta ole löydettävissä.

Lopettamispäätöksen tehneenä retkahdin vielä useaan otteeseen, mutta juomaputket aina lyhenivät. Alkoholin suuri kulutus kääntää usein huomion pois yhteiskunnallisista ongelmista, kaikkea siedetään melkeinpä loputtomiin, mikäli alkoholin saanti vain on turvattu. Hiljattain luin David Wallace-Wellsin kirjan ”Asumiskelvoton maapallo. Elämä lämpenemisen jälkeen” (Otava,Keuruu 2019), mikä on varsin karua kertomusta nykyisistä ja lähitulevaisuuden tapahtu-

mista. Tiivistäen voi todeta, että tuleville sukupolville tulee olemaan sietämättömän kuumat oltavat.

Kapitalistinen talousjärjestelmä, missä raha ja maallinen mammona ratkaisee kaiken, ulottaa lonkeronsa kaikkialle, missä suuret voitot tulevat keinoja kaihtamatta mahdollisimman nopeasti, on jo jättänyt ikävän perinnön tuleville ihmisukupolville. Tähän nähden on pientä, kun suunnilleen tuhat henkeä kuolee vuosittain alkoholimyrkytykseen. Pohjimmiltaan etanoli on nähtävä hermo- ja solumyrkkyinä, joka luontaisesti on ihmisen elimistölle tarpeetonta.

Uusliberalistisessa vaiheessa kapitalistinen yhteiskunta pitää alkoholin saatavuuden tärkeänä osana elämää, jotta jonkinlainen pako todellisuudesta olisi mahdollisimman helppoa. Tämä markkinatalouden vaihe pistää välillä miettimään, onko järkevää maksaa

edes veroja, koska näköjään kustannamme sillä omaa tuhoamme.

Köyhyyssrajan alapuolella elävät juopottelijat saavat (ennen sossulta, nykyisin Kelalta) sen verran toimeentulotukea, että jotenkuten pysyvät viinaksissa ja kuolevat suhteellisen nuorina ainakin välillisesti alkoholin, ja nykyisin myös muiden huumausaineiden, tai yleisen sekakäytön aiheuttamiin seurauksiin.

Välillä on masentavaa katella ja ajatella, miten lyhytnäköinen kapitalistinen yhteiskunta nyt on, varsinkin kun tietää, mitä sosialistinen suunnitelmatalous voisi olla. Kapitalismi on edelleen se voima, joka tuhoaa Maapallon, jonka sosialismi voisi ehkä vielä pelastaa. Kannattaisi muuttaa yhteiskunnan kehityssuuntaa. Muutos olisi saatava alulle heti tänään.

Kai Leivo

Tukea Kansanäänelle

Esko Rintala 70 e, Risto Larjavaara 20 e, Kai Kontturi 100 e, Viljo Heikkinen 60 e, Heikki Männikkö 38 e, Reino Welling 58 e, E.K. 268 e, Juha-ni Tanski 90 e, Matti Peltonen 80 e, Tarja Männikkö 38 e, Kalevi Höltä 8 e, Lauri Paronen 8 e, Wanha Seppä 5 e, Sami Heikkilä 10 e, Unto Nikula 8 e, Mirja Welling 8 e, Veikko Flyktman 8 e, Jartsev 7 e, Matti Peltonen 8 e, Raili Peltonen 8 e, Kalevi Wahrman 10 e, Kaija Siippainen 10 e, Espoon Leipäpappi 10 e, Tapani Kaislasuo 20 e, Eira Kärki 70 e, Markku Hongisto 20 e, Ari Sulopuisto 3 e ja Kalevi Hämäläinen 8 e.

Op FI08 5541 1420 0279 66
Keräyslupa: RA/2018/640 5.7.2018

Seuraava Kansan ääni (3/2020) ilmestyy ma. 15.6.2020 ja siihen tulevien kirjoitusten ja muun aineiston tulee olla toimituksessa ma. 8.6.2020. Syysnumero (4/2020) ilmestyy ma. 7.9.2020 ja siihen tarkoitettun aineiston tulee olla toimituksessa ma. 31.8.2020.

Julkiset keskustelufoorumimme FB:ssa: Suomen Työväenpuolue FB

Ryhmä keskittyy mm. yhteiskunnalliseen keskusteluun, luokkatietoisuuden edistämiseen, AY-liikkeen, puoluepolitiikan, rauhantien, globalisaation ja ulkopoliittikan kysymyksiin.

Kansanrintama- vaihtoehto uusliberalismille FB

Ryhmän tavoite on kehittää vaihtoehto nykyiselle kovalle markkinavoimien hallitsemalle yhteiskuntapolitiikalle. Se ottaa päämääräkseen yhteiskunnallisen muutoksen toteuttamisen Suomessa. Keskusteluun kuuluu laajasti politiikka ja yhteiskunnalliset asiat erilaisella informaatiolla.

Näissä ryhmissä sallitaan ja on toivottavaa keskustelu marxilaisen yhteiskuntatieteen lähtökohdista. Linkitettäessä näihin ryhmiin artikkeleita on toivottavaa lisätä oma kommentti ja lähde. Noudatetaan nettietikettiä. Rassistinen ja fasistinen materiaali poistetaan.

Järjestö- ja kaaderi seminaari

Kemiönsaarella Heikki ja Tarja Männikön kesäpaikassa lauantaina 15.8.2020 alk. klo 11.00, os. Stusnäsentie 100. Ilmoittautuminen: email. tarja.mannikko@pp.inet.fi tai puhelimitse Tarjalle 050 432 0777. Käsitellään mm. kysymyksiä: "Sote:n kohtalo", "kommunistisen liikkeen tilanne ja järjestöllinen tilanne", "Kansan äänen kehittämisen ja toimitustyön kysymyksiä", "työväenliikkeen toimintastrategiaan liittyviä näkökohtia" sekä "marxilainen maailmankatsomus ja korona".

Järjestää: EU:n Vastainen kansanrintama ja DSL Tervetuloa

Mitä koronaviruspandemiasta voidaan nyt sanoa?

Jatkoa sivulta 7

Tämän vuoksi viisaamman talouspolitiikan toteuttaminen tulisi aloittaa jo nyt kaivamalla markat esiin ja käynnistämällä Suomen irtautuminen eurosta. Uusliberaalille euroliitille vaihtoehtojen näkemysten esiintuominen on valtamedian totaalisensuroimassa julkisuudessa kuitenkin hyvin vaikeaa. Nähtäväksi jää, tuoko koronaviruksen mukanaan jokin hyväkin, uutta, tervettä ilmaa suomalaisen ja eurooppalaisen keskusteluun.

Lähitulevaisuuden mahdollisia kehityskulkuja

Erityisesti kriisin keskellä on vaikea nähdä mahdollisia tulevia kehityskulkuja ja sen vuoksi pitää välttää kaikkea ennustamiseen viittaavaa. Silti meidän on hyvä pohtia erilaisia vaihtoehtoja, niin hyviä kuin huonompia, joita meneillään oleva koronaviruksen on avaamassa.

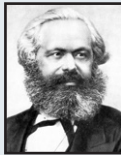
Valitettavaa on, että Suomen valtiota surutta velkaannuttamalla vihervasemmistohallitus on mahdollisesti valmistelemassa ideologista maaperää oikeistovoi- mien mahdollisen valtaannousun myötä toteutettavalle hyvinvointi- valtion alasajon loppuunsaattami- selle. Kaikki se, mistä oikeisto oli jo pitkään haaveillut, näytti toteutu- van uusliberalisti Juha Sipilän halli- tuksen myötä. Sipilän näkökulmasta homma jäi kuitenkin pahasti vaihee- seen sekä sinnikkään ulkoisen vas- tustuksen, että osittain myös halli- tuksen sisäisen hajaannuksen vuok- si. Nyt tähän on tarjoutumassa koro-

nakriisin varjolla uusi mahdollisuus.

Samalla kun valtiovarain- ministeri Kulmuni käynnistelee leikkauslistojen laatimista Marinin hallituksen sisältä käsin, muok- kaavat "talousviisaat" lausunnoil- laan yhteiskunnallista ilmapiiriä suotuisammaksi "rankalle jälleenra- kennukselle". Elinkeinoelämän tut- kimuslaitoksen toimitusjohtaja Aki Kangasharju kannattaa Ylen haas- tattelussa surutonta velkaantumista, mutta muistuttaa myös, että Suo- mi tarvitsee koronaviruksen jälkeen ta- louden tasapainotusohjelman, jota kansainvälisten rahoittajien usko Suomen takaisinmaksukykyyn säi- lyy. Hän uskoo, että EKP:n voimakas elvytys pitää korot jatkossakin ma- talina. Kangasharjun mukaan luot- toluokittajien epäily ei kohdennu pelkästään Suomen velanhoitoky- kyyn, kun muutkin maat velkaantu- vat. Tuosta Etlan Kangasharjun esiin nostamasta "talouden tasapainotus- ohjelmasta" saattaa pahimmassa ta- pauksessa tulla seuraavan oikeisto- hallituksen ohjelman runko. Toivoa sopii kuitenkin, että tähän menne- sä Suomessa tehty ratkaisu ei eivätkä johda siihen oikeistopiirien kaavaile- maan tulkintaan, joka antaisi tulevil- le vuosille aiheen jatkuvalla kauhis- telulle julkisen talouden alijäämästä, velkasuhteesta ja kestävyysvajeesta. Näillä "faktoilla" puolestaan voitai- siin argumentoida toinen toistaan rajumpia hyvinvointivaltion leik- kauksia. Koronakriisin syiden ja sisäl- lön poliittisista tulkinnoista tullaan vielä käymään ankaraa kamppailua.

Kalevi Hämäläinen

"Marxilainen lauantaitimi jatkuu"

Työväenluokan toiminnalle tieteellinen maailmankat- somus antaa pitkän aikavälin suunnan. Se on meille yh- tenäisen toiminnan perusta ja auttaa jäsenitelemään oikein ajan kysymyksiä. Siksi tutkimme marxilaista maailmankat- somusta säännöllisesti ja tuotamme siitä tutkimusaineistoa. **Jatkamme opintotoimintaa syyskesällä heti kun koro- na ja hallitus sen sallivat ja elämä normalisoituu.** Opin- totoiminnan kokoontumispaikkana edullisen sijaintinsa ja hyvän varustelutasonsa vuoksi pyrimme käyttämään edel- leen Keskuskirjasto Oodin tiloja

Koronan jälkeisen ajan ensimmäisen opintotapahtu- man aiheena on "Kysymys ihmisoikeuksista", josta alus- tavan puheenvuoron käyttää Juha Kieksi. Seuraavina ai- heina käsitellään mm. "Korona ja marxilaisuus" sekä "Le- nin ja nykyaika". Opintotilaisuuksista tarkemmin Kommu- nistien Liiton kotisivulla: www.kommunistienliitto.com Hyviä lukuaineistoja ovat: Marx ja Engels: **Kommunistinen manifesti**; M. Lovtšuk, T. Oizerman, I. Štšipanov: **Filosofian Historia** (Progress, 1982); Viktor Afanasjev: **Filosofian al- keet** (Progress, 1976); Kommunistien Liitto: **Dialektisen materialismin perusteet**;

"Marxismi tänään"-seminaari

DSL:n toimesta järjestetään peruuntunut "Mar- xismi tänään"-Seminaari Helsingissä, kun koro- na ja hallitus sen sallivat. Siellä puheenvuoroja käyttävät mm. SKP:n, KTP:n ja kommunistien Liit- ton edustajat. Tarkemmat aikataulut, puhujat ym. selviävät myöhemmin. Tietoa seminaarista mm. **Kansan äänessä** sekä Kommunistien Liiton kotisivul- la: www.kommunistienliitto.com.

Kommunistien liiton hallituksen kokous

Kommunistien Liiton hallituksen kokous pidetään tors- taina 21.5.2020 nettikokouksena. Kokousaineisto lähe- tetään kokousta edeltävällä viikolla. Käsitellään kevään toimintaa sekä järjestöllisen ja ideologisen toiminnan kehittämistä ja mm. seuraavia asioita: (1) Kansanrin- tamen kehittämisen kysymyksiä, (2) Kevään ja kesän opintotoiminnan järjestäminen, DSL ja Kemiönsaaren seminaari (3) Kansan äänen 3/20 arviointi ja seuraavan numeron 4/20 sisällön ideointi, (4) Työkansan ilmasto-ohjelman ke- hittelyä (5) Arvioidaan S-osuuskauppaliikkeen vaaleja. Kokous jär- jestetään yhdessä EU:n Vastaisen Kansanrintaman kanssa.

Tervetuloa jäsenet ja ystävät

Suosittelimme kotisivuja ja blogeja

<http://uutisiapohjoiskoreasta.blogspot.fi/>
<http://heikkimannikko111.puheenvuoro.uusisuomi.fi/>
<https://www.facebook.com/heikki.mannikko.1>
<http://kaikontturi.blogspot.com/>
<http://masanlaari.blogspot.com/>
<http://lievemaa.blogit.uusisuomi.fi/>
<https://www.facebook.com/kalevi.wahrman>

Suomen Työväenpuolue STP

Os. Karstulantie 2 A 5, 00550 Helsinki
<http://www.facebook.com/groups/167525526686703/>
Danske Bank FI61 8058 0710 5328 82

Vapaa Sana

STP:n verkkojulkaisu
<http://suomentyoavaenpuolue.blogspot.com/>

EU:n Vastainen Kansanrintama ry.

Kansan ääni
<http://www.kansanaani.net>

Kommunistien Liitto ry.

<http://www.kommunistienliitto.com>
SP FI80 41080010 3882 24

Juche-aatteen opintoyhdistys

Tilaa suomenkielistä aineistoa Juche-aat- teesta!
www.jucheate.com
juche.aate@saunalahti.fi
puh. 045 671 3408

KOMINFORM

Päivän uutisotsikot:

<https://www.facebook.com/sipila.heikki?ref=bookmarks>
<https://vk.com/id430603986>

EVKR toimii

EU:n Vastaisen Kansanrinta- man johtokunnan kokous pi- detään torstaina 21.5.2020 nettikokouksena.

Käsitellään mm. seuraavia asioita: (1) Kansanrintaman kehittämisen kysymyksiä, (2) Arvioidaan S-osuusliikkeen kevään edus- tajistovaalin vaalityötä ja -tulos- ta (3) Työkansan yhteisrintaman suunnittelua, (4) Tulevan ke- sän ja syksyn opintotoiminnan suunnittelua, DSL ja Kemiönsaa- ren seminaari (5) poliittisen ti- lanteen kokonais-arvio sekä (6) Vuosikokouksen valmistelu ko- ronnan varjossa

Kokouksen yhteydessä pide- tään myös Kansan äänen toi- mituskunnan kokous, jossa ar- vioimme edellisen numeron (2/20) sisältöä ja valmistelemme lehden seuraavaa numeroa (3/20). Tervetuloa.

Kokous järjestetään yhdessä Kommunistien Liiton kanssa

SFT toimii

18.5.2020 pidetään SFT:n opintotilaisuus alkaen kello 17.00 Tikkurilassa, KTP:n toi- mistolla. Jatketaan työväen- liikkeen historiaan tutustu- mista.

Uusin Korean ystävät -leh- ti (1/2020) on luettavissa seu- rann nettisivuilla: www.suomi-korea.net

JULKAISIJAT:

Suomen Työväenpuolue STP, EU:n Vastainen Kansanrintama ry., Kommunistien Liitto ry. sekä Sodan ja Fasismien vastainen työ ry.

POSTIOSOITE:

PL 780, 00101 Helsinki

PUHELIN:

0440103450

PÄÄTOIMITTAJA:

Tommi Lievemaa

ILMOITUSHINNAT:

Järjestöt: 0,50 €/pmm
Muut 1 €/pmm

TILI:

OP FI08 5541 1420 0279 66

PAINOPAikka:

Botnia Print Oy

ISSN- TUNNUKSET:

ISSN-L 2243-4046
ISSN 2243-4046 (Painettu)
ISSN 2243-4054 (Verkkojulkai- su)

Lokakuuta valmisteltiin heinäsuovassa

Leninin työhön ja Lokakuun valankumouksen historiaan kiinteästi liittyvä heinämajamuseo sijaitsee Pietariin kuuluvan Siestarjoen kaupungin itäpuolella (venäjäksi Razliv). Museoon pääsee Pietarista joko junalla tai bussilla. Lähin rautatieasema on Aleksandrovskaia, johon matka kestää Pietarin Suomen asemalta junalla noin 50 minuuttia. Rautatieasemalta on noin viiden kilometrin matka museoon. Museo on perustettu paikalle, jossa Lenin piileskeli kesällä 1917. Museoon tutustui Suomi-korea-Seuran sihteeri Juha Kieksi KDKT:n Pietarin konsulin herra Rin ja hänen perheensä opastuksella.

Helmikuun vallankumouksen myötä valta Venäjällä oli siirtynyt tsaarilta porvarilliselle hallitukselle. Heinäkuun 17. päivä Pietarissa alkoi aseellinen kapina, joka Leninin mukaan alkoi ”ehdottomasti väärään aikaan”. Bolshevikit joutuivat kuitenkin asettumaan kapinan johtoon varmistukseen joukkojen luottamuksen säilymistä. Kerenskin hallitus kukisti kapinan 20. heinäkuuta mennessä verisesti. Tämä päätti ns. kaksoisvallan eli vallan jakautumisen neuvostojen ja hallituksen välillä. Menshevikien ja sosialistivallankumouksellisten käsiin jääneet neuvostot eivät enää tarjonneet vaihtoehtoa väliäikaiselle hallitukselle.

Väliaikainen hallitus aloitti voimakkaan operaation bolshevikien toiminnan lopettamiseksi. Pravdan toimitus miehitettiin ja päämaja suljettiin. Useita bolshevikijohtajia pidätettiin. Lenin piileskeli aluksi Pietarissa, mutta tämän käytyä vaaralliseksi keskuskomitea päätti hankkia hänelle paremman piilopaikan.

Heinäkuun 23. päivän vastaisena yönä Lenin ja hänen läheinen työtoverinsa Grigori Zinovjev lähtivät Stalinin ja Aliluljevin saattamina kohti Novaja Derevnjanin esikaupunkialuetta. Junaan nouseminen Suomen asemalta oli mahdollonta vahvan vartioinnin vuoksi. Pakolaisten tuleva isäntä, Siestarjoen asetehtaan työläinen Nikolai Jemeljanov oli heitä vastassa Stroganovin sillalla. Jemeljanov johdatti pakolaiset tavarajunaan ja lopulta Razliviin

Jemeljanovin kotiin.

Lenin ja Zinovjev piileskelivät aluksi Jemeljanovin ullaalla, mutta joutuivat siirtymään Razliv-järven taakse majaan, jonka Jemeljanov rakensi heille rangoista ja heinistä. Majassa Lenin lepäsi jonkun päivän ja aloitti sitten pitkään suunnitteleman Valtio ja vallankumous -kirjan kirjoittamisen. Piilopaikastaan Leninillä on vilkas yhteys Pietarissa toimiviin tovereihinsa ja hänen luonaan vieraili luotettavia tovereita ”päivin ja öin”.

Razlivissa oleskellessaan Leninille

vahvistui käsitys, että vallan ottaminen olisi mahdollista vain aseellisen kapinan kautta. Hän arvioi tuolloin, että vallan ottamisen otollinen aika saattaisi tulla jo syys-lokakuussa. Piilopaikastaan käsin hän ohjasi myös Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen kuudetta puoluekokousta. Öiden kylmeneminen, saateet sekä tuntemattomien henkilöiden liikuskelu majan läheisyydessä pakotti puolueen keskuskomitean etsimään uutta piilopaikkaa Leninille ja Zinovjeville. Keskuskomitea päätti siirtää Leninin Suomeen.

Siirtäminen oli uskottu suomalaisille Aleksander Schottmanille ja Eino Rahjalle. Schottman oli näytelmäkerhon jäsenenä saanut luvan peruukin ostoon ja Lenin naamioitiin Siestarjoen asetehtaan työläiseksi nimeltään Konstantin Petrovits Ivanov. Saattajien saavuttua heinämajalle Jemeljanov oli poikansa kanssa kokoamassa tavaroita veneeseen. Jemeljanov kuitenkin ehdotti oikaisemista metsän läpi asemalle. Näin päätettiin tehdä pitkän hampain. Oppaana toiminut Jemeljanov eksyi pimeään tultua ja seurue joutui mm. uimaan eteen tulleen joen yli ja ylittämään palavan

Kuva: Juha Kieksi

Lenin tutustui tarkasti Marxin ja Engelsin sekä kommunistisen liikkeen asiakirjoihin ja kehitti työväen vallankumouksen teoriaa ja taktiikkaa. Täällä heinämajassa Lenin aloitti teoksensa ”Valtio ja vallankumous” valmistelutyön. Siinä hän kehitti edelleen Marxin ja Engelsin oppia valtiosta ja työväenluokan vallasta ja selvitti millainen tulee olla työväen ja talonpoikain valtion.

turvesuon. Jemeljanov lohdutti lopulta seuruetta toteamalla, että ekysi näillä seuduilla ensimmäistä kertaa. Lenin oli syystäkin tyytymätön kelvottomaan reitinvalintaan ja siihen, että edes karttaa ei ollut käytettävissä. Useiden muiden vastoin käymisten jälkeen Lenin pääsi ylittämään rajan Suomeen veturin lämmittäjäksi naamioituneena.

Museoalueella on museoarekennus, jossa esitetään Leninin toimintaa Razlivissa, konstruktio varsinaisesta heinämajasta, 1920-luvulla pystytetty muistomerkki sekä alueelle myöhemmin tuotuja Leninin patsaita. Alueella on myös ravintola, joka ainakin helmikuussa oli suljettu. Alue oli kyllä ulkoilijoiden suosiossa ja museoarekennuksessa oli muutamia ihmisiä. Oppaat olivat asiantuntevia ja asialle omistautuneita. Museoalueen yleisille on hieman rappeutunut, sillä Venäjän nykyhallinto ei kovin paljon panosta Neuvostoliiton historiaan kuuluvien museoiden ylläpitoon, ellei se sitten suoraan tue nykypoliitiikkaa.

KÄ/Juha Kieksi Pietarin alueen museoita, osa I, Heinämajamuseo

Leninin syntymästä 150 vuotta

Vastailmestynyt Kulttuurivihkot huomioi näyttävästi Leninin 150 vuotis-syntymäpäivän. Vladimir Iljits Lenin (22.4.1870-21.1.1924) tunnetaan Lokakuun vallankumouksen johtajana ja Neuvosto-Venäjän valtionpäämiehenä. Filosofian tohtori ja Tampereen Lenin-museon johtajana vuosina 1991-2013 työskennellyt Aimo Minkkinen kirjoittaa: ”Leninin nimi liittyy saumattomasti Suomen itsenäistymisen historiaan”. Arvostus Leniniä kohtaan Suomen itsenäisyyden tunnustajana toistuu myös lukuisissa presidentti Urho Kekkosen puheissa ja kirjoituksissa.

Kekkonen perehtyi Leninin kirjoituksiin ja tutustui Leninin toimintaan liittyviin paikkoihin Tampereen Lenin-museossa, Moskovan Lenin-keskusmuseossa sekä Leningradin Smolnassa. Leninin 100-vuotisjuhlassa Helsingin yliopistossa Kekkonen painotti Suomen itsenäisyyden tunnustamisen periaatteellisesti ratkaisevaa puolta, joka sisältyy Leninin kansallisuuspolitiikkaan. ”On täysin perusteltua todeta, että Leninin kehittämä marxilainen kansallisuusideologia on ollut yhtenä peruskivenä Suomen itsenäisyyden historiassa.” Leninin Kekkosen arvio henkilöksi, jossa yhdistyvät suuren valtiomiehen ja etevän tutkijan roolit, kirjoittaa Minkkinen.

Jo vuosisadan alussa Lenin puolusti voimakkaasti Suomen

asemaa tsaarin vallan sortoa vastaan. Ensimmäisen maailmansodan jälkeen hän oli valmis tunnustamaan Suomelle puolueettomuuden ja itsenäisyyden. ”Suomalaiset valtiomiehet pelkäsivät silloin ottaa vastaan tätä tunnustusta, koska se olisi loitontanut heidän käsityksensä mukaan Suomen Saksasta, joka silloin oli suomalaisten poliitikkojen pyhiinvaelluspaikka.” Ilman Leninin tunnustusta ei mikään valtio olisi tunnustanut Suomen itsenäisyyttä ja Suomen hallituksen oli mentävä pyytämään tunnustus Leniniltä, jonka tiedettiin olevan Suomelle myönteinen.

Kekkonen muistutti, että valkokeraali Judenitsille ajatus Suomen itsenäisyydestä oli täysin vieras. Muistetaan myös, että Val-

kaisen Venäjän kenraalit haaveillessaan tsaarihallituksen palauttamisesta Venäjälle, eivät vielä 1919 olleet taipuvaisia mihinkään Suomen itsenäisyyttä koskeviin myönnytyksiin. Muutoksen vuosikymmenet kirjassa Kekkonen painottaa pyrkimystä objektiiviseen historianopetukseen. On syytä antaa arvo Leninin toiminnalle Suomen itsenäisyyden tunnustamisessa.

Elina Tala

Huomioita kulkutaudista

(Tiistai 24.3.2020) Kulkutaudin vaikutukset maailmantalouteen tulevat olemaan merkittävät, mutta mitä siitä seuraa on arvailun varassa. Jo pelkästään se, kuinka koronavirus on edennyt, on ollut hyvin paljastavaa. Vaikuttaa siltä, että Kiina, Kuuba ja Venäjä olisivat menestyneet kulkutaudin torjunnassa suorastaan erinomaisesti.

Britannian terveydenhuolto oli sodan jälkeen toiseksi paras maailmassa heti Neuvostoliiton jälkeen. Viime vuosikymmeninä sitä on supistettu ankaralla kädellä. Ylipäänsä valtiolliset perusrakenteet on riisuttu mahdollisimman kevyiksi. Se on tehty näennäisesti ideologisista syistä. Todellinen syy on kuitenkin liike-elämän tappiollisuus. On tehty kaikki mahdollinen tämän ilmiselvän tosiseikan hämärtämiseksi.

Suuri osa tuotannosta on siirretty Kiinaan ja Intiaan. Pohjanmeren öljystä he saivat hetken helpotuksen. Toinen lähes ilmainen lahja oli useampi miljoona entisten sosialististen maiden hyvin koulutettua työntekijää. Ei edes informaatioteknologia voinut heitä pelastaa.

Englantilaiset ovat olleet niin pitkään läpeensä korruptoituneita, että he eivät enää tiedä, mihin voisivat itseään verrata. Globalisaatio ja niin kutsutut työmarkkinauudistukset ovat tehneet omista kasalaisista tapahtumien syrjästäkatsojia.

Toinen näennäinen uudistus koskee terveydenhuoltoa. Hyvinvointivaltio on Neuvostoliitosta kopioitu malli, joka onnistuttiin toteuttamaan sen ansiosta, että vahva työväenliike sitä porvarillisissa maissa vaati. Sen uudistamisella tarkoitetaan järjestelmän asteittaista purkamista.

Mitä tällä on tekemistä kulkutaudin kanssa? Paljonkin. Korruptoituneet järjestelmät eivät hätätilanteissa pysty oikea-aikaisiin, järkeviin ja kohtuullisiin toimenpiteisiin. Työmarkkinauudistukset romuttivat turvaliset työsuhteet ja nyt, kun ihmisten liikkumista rajoitetaan, miljoonat joutuivat välittömästi työttömiksi. Kaiken huipuksi aivan tahallisesti romutettu terveydenhuoltojärjestelmä joutuu kulkutaudin aikana äärimmäisen rasituksen valtaan.

(Torstai 2.4.2020) Jotta tosiseikat eivät unohtuisi. Tähän mennessä mitään vakavia seurauksia (laajassa mitassa) viruksesta ei ole ollut. Kaikki merkittävät seuraukset ovat johtuneet elinkeinojen estämisestä ja liikkumisen rajoittamisesta. Henkilökohtaiset tragediat ovat johtuneet valtaosin vanhuudesta, edeltävistä vakavista sairauksista ja terveydenhuollon yksityistämisestä. Tämä ei tarkoita sitä, ettei kulkutautia tulisi ottaa vakavasti, eikä myöskään sitä, että vakavia seurauksia ei olisi tulossa. Erityisesti köyhissä maissa seuraukset voivat olla hyvinkin vakavia.

Sulkeisten vaikutus talouselämään on jo nyt suuri ja tilanne tulee huomattavasti pahenemaan lähiviikkojen aikana. Virus yllätti näennäisesti vauraat länsimaat housut kintuissa. Viimeistään nyt on selvää, että kulkutaudin seuraukset ja ennen muuta kulkutautiin reagoiminen pakokauhun ja joukkohysterian hengessä aiheuttaa äärimmäisen vakavia seurauksia.

(Maanantai 6.4.2020) Vaikuttaa siltä, että maailmanlaajuinen kulkutauti olisi vähitellen taantumassa vaarattomampaan vaiheeseen. Ajatukset ja julkinen keskustelu ovat nyt kohdistumassa sulkeisjaksojen taloudellisiin seurauksiin. Oman käsitykseni mukaan olennaista olisi ymmärtää se, kuinka länsimainen järjestelmä menetti perimäisen kannattavuutensa jo 1970-luvulla. Sen jälkeen järjestelmä on pysynyt elossa keinottelun (tuotannon ja saasteiden siirto Aasiaan, velkakirjat ja tulonsiirrot suuryrityksille), hyvän onnen (sosialismin purkaminen, Pohjanmeren öljy), tuotekehittelyn (IT-teknologia) ja erilaisten poikkeustoimien ansiosta. Sama pätee politiikkaan ja joukkoviestimiin: ongelmia on peitelty vääristelemällä ja viitteellä.

Maailmanlaajuinen kulkutauti on paljastanut eräitä tärkeitä asioita Yhdysvaltojen ja Euroopan Unionin toiminnasta. (1) Suomea lukuunottamatta mailla ei ole enää vähään aikaan ollut varmuusvarastoja. (2) Valtioiden ja osavaltioiden keskinäinen avunanto on hätätilanteessa täysin olematonta. Yhteisön arvomaailmasta kertominen oli ilmiselvästi tyhjää puhetta, hämäystä. (3) Poliittinen hallinto oli kussakin tapauksessa kulkutaudin osalta täysin tuuliajolla. Ensin ei tehty mitään ja sitten ryhdyttiin toimiin, joita talouselämä ei kestä. Tämän seurauksena tapahtuu yleensä järjestelmäromahdus. (4) Yritykset ja liike-elämä ovat lähes kautta linjan kykenemättömiä sopeutumaan poikkeusolosuhteisiin. (5) Isolla osalla väestöstä puuttuu yli kolmen kuukauden säästöt hätätilan varalle.

Tauno Auer Helsinki

Onneksi on julkinen terveydenhuolto

Tällä hetkellä suomalaisten on syytä olla kiitollisia. Meillä on hyvin toimiva julkinen terveydenhuolto. Korona viruksen rantautuessa myös maahamme, voimme luottaa terveydenhuollon järjestelmäämme. Joka ikinen suomalainen hoidetaan – köyhästä rikkaimpaan. Olkaamme siitä ylpeitä. Julkinen sektori on aina ollut enemmän tai vähemmän arvostelun kohteena. Terveyskeskuksia on pilkallisesti nimetty arvauskeskuksiksi. Yksityinen sektori on kammennut jalkaa oven väliin, kilpailijaksi julkiselle terveydenhuollolle.

Maksamme mielellämme veroja, jotta meitä kaikkia hoidetaan hädänhetkellä, kriisien ja epidemioiden aikana. Pohjoismaista hyvinvointiyhteiskuntaa, sen kivijalkaa julkista sektoria muualla kadelditaan ja halutaan ottaa mallia.

Taas kerran uuden hallituksen pöydällä on sosiaali – ja terveystalveluuden uudistaminen. Hallitus, eduskunta ja Suomen kansa näkevät paraikaa, miten kykenevä julkinen terveydenhuoltomme on, jonka kulmakivenä on yhdenvertaisuus – jokainen saa hoivaa. Laaja enemmistö suomalaisista arvostaa sitä suunnattomasti. Valtakunnan päättäjien on pidettävä huoli, ettei julkista terveydenhuoltoamme rapauteta.

Hannu Tiainen Kihniö 15.3.2020